Dziś specjalny dodatek „KURYER RADJOWY".

Cena numeru w Krakowie: 25 gr. na prowincji:

Nal. poczt. opł. ryczałt. Wydanie: F

PRENUMERATA WYNOSI:
W Krakowie bez odnoszenia zł. 7.—
W Krakowie z odnoszeniem zł 7.60
Na prowincji . . . . . zł 7.60
Zagranicą . . . . . zł 11.50

ILUSTROWANY

KURYER CODZIENNY

Rękopisów nie zwraca się. Listy należy adresować do Redakcji a nie do współpracowników
Telefony: 11 26, 85 42, 15 73. Dla rozmów międzymiastow Redakcji: 83 93, 44-99.

Założyciel i Naczelny Redaktor: Marjan Dąbrowski.
Kraków, Wielopole L. 1.

Naczelny redaktor przyjmuje w poniedziałki i soboty od godz 1—2 popołudniu
Konto czek. Nr 140.725 (Warszawa 400.300 (Kraków)
Konto żyrowe: Dom bankowy A. Holzer Kraków

Rok XX. Kraków, czwartek 10 października 1929. Nr. 277.

4739k

ŻĄDAJCIE tylko polskich uznanych za najlepsze
Ostrzy do golenia
Wytwórnia: Kraków, ul. Zwierzyniecka L. 15.
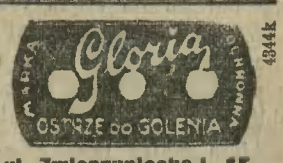

4344k

† Jacek Malczewski

W nocy z poniedziałku na wtorek o godz. 1.30 po dwuletniej chorobie zmarł w Krakowie w 75 roku życia malarz Jacek Malczewski.

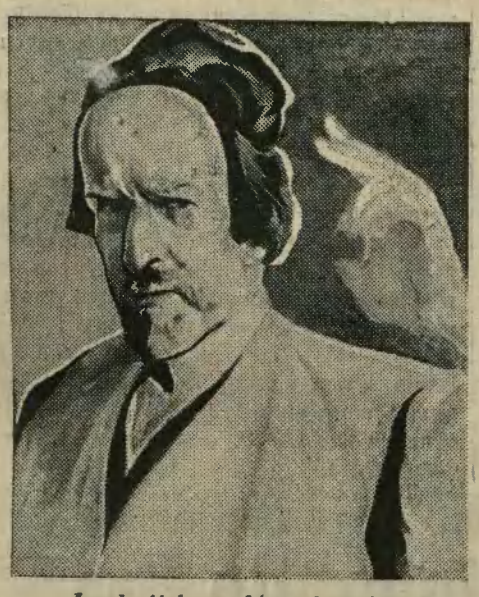

Jacek Malczewski, autoportret.

Jacek Malczewski: Eloe, dźwigająca na skrzydłach zmarłą Ellenai.

(*j. t.*). **Jacek Malczewski nie żyje...** Są ciosy, które się przewiduje już od dłuższego czasu, a gdy staną się bolesną rzeczywistością, działają ogłuszająco. Śmierć Nestora malarstwa polskiego nie jest tylko stratą dla sztuki polskiej. W tem nazwisku, w tej postaci zawarte było poza tem coś innego, coś jeszcze cenniejszego, niż może niem być choćby największa galerja najznakomitszych płócien.

Jacek Malczewski to wcielenie najpiękniejsze i najszlachetniejsze epoki, która się już skończyła, już przeszła do historji, ale w niej zapisała się najchlubniejszą kartą, co więcej: historją będąc już minioną stanowi podwaliny dzisiejszego życia.

Wszystkie bóle i rozpacze doby porozbiorowej, wszystkie jej płacze i skargi, wszystkie marzenia i nadzieje w Niego wcieliły się. To nie był ilustrator najgłębszych poematów wielkiej naszej poezji romantycznej jak „Anhelli" Słowackiego, to była w mizerne ludzkie ciało zaklęta najczystsza myśl polska, najgłębsze uczucie polskie.

Są w twórczości Jacka Malczewskiego tajemnice i zagadki Czyż mogło być inaczej, gdy ta myśl i to uczucie Polaka okresu niewoli szamotały się w ciemnych gąszczach pomiędzy beznadziejnością a promykiem nadziei?

Są w sztuce Jacka Malczewskiego jakieś prawie nienawistne gorycze i boleśnie chłoszcząca ironja. Czyż mogło być inaczej, gdy Polak porozbiorowej doby nieraz przeklinał cały świat, przeklinał siebie, Bogu na urągowisko rzucał zniewagę że jest „carem" — a nieraz znowu śmiał się zjadliwym, męczącym śmiechem, tonąc w brudnem bagnisku epoki, która drwiła z ideałów?

Ale ponadtem wszystkiem, ponad bólem i rozpaczą, ponad płaczem i ironją jest u Malczewskiego, jak i u Wyspiańskiego przeczucie wschodzącej jutrzenki. Nie w gromach się ono objawia, jak u twórcy „Akropolis", ale w rzewnej, pokornej prawie ufności do Boga, że przecież zmiłuje się nad nieszczęśliwym narodem i na cały też świat łaskawem wejrzy okiem...

Za to wszystko naród cały, — i ta jego część, która duszę Jacka Malczewskiego rozumiała, — i ta, która instynktownie ją tylko odczuwała — cały naród Polski ukochał Jacka Malczewskiego miłością inną, tysiąc razy żarliwszą, niż kocha się nawet największych swoich artystów, miał to uczucie dla niego przed laty, gdy był w niewoli, miał je i za dni odrodzonej już Polski.

W szarym habicie III. Zakonu św. Franciszka spocznie w mogile Malczewski. Ale nad nią pochylą się najdostojniejsze symbole narodu i państwa Polskiego, którego gorejącem sercem On był zawsze.

Groźne spustoszenie moralne

wśród asów światowego przemysłu i finansów.

Wielkie skandale międzynarodowe: Frankfurt, Londyn, Berlin, Rzym, Wiedeń

Kraków, 9 października.

Trudności, jakie obserwujemy w ostatnich czasach na światowym rynku pieniężnym, powodowane są nietylko **efektywnym brakiem kapitałów, nietylko walką konkurencyjną Banku Francji z Bankiem Anglji** o prymat finansowy nad Europą, ale także w dużej mierze skandalami giełdowemi, które prawie równocześnie wydarzyły się w **kilku wielkich centrach europejskich.**

Wielki skandal z **„Frankfurter Allgemeine Versicherungsgesellschaft"** wstrząsnął całym systemem kredytowym Niemiec i przyczynił się w dużej mierze do **ogólnego krachu giełdowego,** który nastąpił w Niemczech tuż **po konferencji haskiej,** a więc po wyjaśnieniu sprawy reparacyjnej i zasadniczem przyjęciu planu Younga.

Cały świat spodziewał się wówczas wielkiej **zwyżki walorów niemieckich,** a tymczasem niespodzianie **nastąpiła deruta,** którą trzeba było powstrzymać **utworzeniem syndykatu interwencyjnego banków berlińskich,** a więc zastosowaniem środków nadzwyczajnych, nieznanych już od r. 1925.

Frankfurt:
Rada Nadzorcza podpisywała „kawałki" dyrektorzy spekulowali.

Skandal we **„Frankfurter Allgemeine"**, w drugim z rzędu największym w Niemczech koncernie asekuracyjnym, w starem towarzystwie ubezpieczeniowem, w którem pewność lokaty, ostrożność i solidność uchodziła niemal za przysłowiową, **podważył zaufanie najszerszych rzesz do wszelkich form walorów giełdowych.** Wykazał on ogrom zgnilizny moralnej niemieckich kapitanów przemysłu i finansów, ich lekkomyślność i zupełny brak poczucia odpowiedzialności.

Zawiodła Rada nadzorcza, której członkowie, zasiadający równocześnie w kilkudziesięciu towarzystwach, mechanicznie podpisywali podsuwane im „kawałki". **Dyrektorzy robili własne interesy spekulacyjne,** których **ryzyko przerzucali następnie na towarzystwo** — praktyki dobrze znane z czasów inflacyjnych. Same gwarancje „Frankfurter Allgemeine" za inne towarzystwa i przedsiębiorstwa wynosiły 160 milj. marek.

Jeszcze raz okazało się, że **łatwiej jest zlikwidować materjalne skutki inflacji, aniżeli jej skutki moralne** w psychice i umysłowości jednostek.

Londyn:
Interesy p. Hatry'ego.

Wkrótce po krachu „Allgemeine Frankfurter", który wytworzył głęboki **kryzys zaufania w Niemczech,** przyszedł analogiczny krach w gospodarstwie angielskiem z wielkim koncernem Hatry na kwotę **20 milj. funt. szterl.** (około 900 milj. zł.). Była to **młoda grupa finansowa,** prowadzona przez **Clarence'a Hatry,** przemysłowca typu inflacyjnego, który w krótkim czasie zrobił na swych spekulacjach ogromny majątek.

Towarzystwo jego pod firmą: **„Austin Friars Inwestment Trust"** objęło bardzo szeroki krąg różnych przedsiębiorstw i dokonało **szeregu grynderstw przemysłowych** w ciągu 4 lat ostatnich na **kwotę około 10 milj. funtów, wprowadzając na giełdę aż siedem nowych walorów.**

Upadek koncernu nastąpił w związku z sanacją jednego z największych producentów stalowych Anglji, mianowicie **United Steel**

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Co., którego akcjonarjuszom i wierzycielom Hatry ofiarował **wykupno akcyj i obligacyj w gotówce po kursie wyższym, niż giełdowy.**

Tymczasem Hatry w ostatniej chwili nie mógł wystarać się o odpowiedni kapitał (chodziło o kwotę 8 milj. funt.) i to **właśnie** było pierwszym impulsem **zachwiania jego autorytetu.** W ciągu trzech dni (od 18 do 21 września) akcje grupy Hatry straciły blisko 3/4 swojej wartości, co spowodowało **wykreślenie akcyj z ceduły giełdowej.** Krach ten objął swemi skutkami cały szereg towarzystw, finansowanych przez Hatry'ego, a ponieważ na pierwszy rzut oka nie można było zorjentować się, które z towarzystw pozostaje w związku z grupą Hatry'ego, przeto wybuchł ogólny kryzys zaufania.

Poraz pierwszy w historji City.

Po raz pierwszy w historji City zdarzyło się, iż **skreślono z ceduły giełdowej papier procentowy, korzystający z bezpieczeństwa pupilarnego, a mianowicie 4½% pożyczkę miasta Wakefield,** którą sfinansował Hatry. Pożyczka ta została upłasowana na giełdzie, pomimo, iż Hatry **nie wypłacił jeszcze miastu pełnej waluty pożyczkowej.**

Hatry został uwięziony, a śledztwo, które się rozpoczęło, **zatoczyło bardzo szerokie kręgi, tak pod względem rzeczowym, jak i personalnym.** Okazało się, że Hatry należał do rzędu tych „niebieskich ptaków", które nie sieją ani orzą, a zbierają obfite plony. **Dokonywał zwyczajnych oszustw,** emitując akcje i obligacje ponad liczbę, fałszując papiery **i t. d.**

Afera Hatry rzuciła smutne światło na cały ustrój kredytowy i giełdowy City, a więc tego ośrodka, które uchodzi dotychczas za wzór wszystkich innych giełd świata. Wyszła na jaw **lekkomyślność,** z jaką zarząd giełdy londyńskiej przyjął do ceduły notowania nowych papierów **i wadliwość systemu bankowego,** który umożliwia nagłe zapadnięcie się olbrzymich koncernów, operujących dziesiątkami miljonów funtów kapitału publicznego.

Zarząd giełdy postanowił przeprowadzić **gruntowną purylikację** (czyszczenie) **wszystkich notowanych na giełdzie walorów.** W tym celu starano się przedewszystkiem o **stwierdzenie nazwisk wszystkich akcjonarjuszów koncernu Hatry.** Stanęła jednak temu na przeszkodzie **tajemnica bankowa,** której banki skrupulatnie broniły.

Sprawa ta stała się przedmiotem obrad gabinetu angielskiego, który zastanawiał się nad tem, **jak zlikwidować skutki ogólno-gospodarcze afery** i w jaki sposób **zapobiec** na przyszłość **możliwości powtórzenia się zjawisk,** które zagrażają powadze i stanowisku „City". Minister handlu **Graham,** któremu poruczono referat w tej sprawie, opracował **szereg wniosków** konkretnych, wysuwając postulat reformy ustawy akcyjnej i giełdowej.

Całą sprawę **wyzyskuje na rzecz swej ideologji partyjnej socjalistyczny rząd angielski.** Wiadomo bowiem, że jednym z dalszych punktów jego programu jest **upaństwowienie banków,** a przynajmniej wprowadzenie nad nimi ścisłej **kontroli państwowej.**

Na konferencji wielkich banków londyńskich i zarządu giełdy, zwołanej przed paru dniami w związku z aferą Hatry, przewodniczący konferencji, gubernator Banku Anglji **Norman,** wyraźnie wskazał na **konsekwencje, jakie może pociągnąć za sobą afera Hatry dla bankowości angielskiej. Liczni członkowie rządu** — przypomniał Norman — są zwolennikami **upaństwowienia banków.** Nie należy więc dawać im asumptu do wyciągania wniosków, które idą po linji tego programu. Afera Hatry **dała do ręki broń zwolennikom państwowej,** względnie **ściśle kontrolowanej bankowości,** wykazała bowiem brak poczucia odpowiedzialności banków i finansistów, rządzących losami świata.

Od margaryny do gramofonów

Krach **„Hatry",** skandal **„Frankfurter Allgemeine",** załamanie niektórych innych młodych koncernów niemieckich (koncernu margarynowego, koncernu sztucznego jedwabiu, koncernu gramofonowego) łącznie z niedawną niewypłacalnością **olbrzymiego przedsiębiorstwa włókienniczego we Włoszech „Sigmat"** wytworzyła pewną atmosferę nieufności w całem gospodarstwie europejskiem. Wszak we wszystkich tych aferach zainteresowany był **kapitał międzynarodowy.** Przyczyniło się to do pewnego **skurczenia się skali kredytów światowych i większej ostrożności w lokacie.**

Nowe zwyczaje w starym Wiedniu.

Wreszcie **miary dopełniło** całkiem świeże, a nader sensacyjne załamanie się jednego z najstarszych, największych i najsolidniejszych instytucyj finansowych Wiednia — **Bodencreditanstalt.** Pretensje wątpliwe tej instytucji, której walory w całym świecie równały się złotu, **wyniosły 200 milj. szyl.** Lekkomyślność, spekulacja i grynderka i tu święciły swe triumfy.

Skandal wiedeński niewątpliwie przyczyni się do **wzrostu ogólnej fali nieufności, jaka objęła całe gospodarstwo europejskie.**

Społeczeństwa muszą wiedzieć co się dzieje z ich pieniądzmi.

Przed forum światowem stanął znów ciągle aktualny problem rewizji zasad obecnego prawa akcyjnego i giełdowego. Publicystyka angielska, amerykańska i niemiecka wskazują **na konieczność zwiększenia kontroli czynnika publicznego nad gospodarką spółek akcyjnych i wzmożonej kontroli bilansowej** tych przedsiębiorstw, których akcje dopuszczone są na giełdę.

Kapitał akcyjny czy obligacyjny jest **kapitałem publicznym,** składającym się **z niezliczonego szeregu drobnych oszczędności szerokich rzesz.** Tymczasem **spekulacje akcyjne stały się całkiem nieprzejrzyste.** Odpowiedzialność, własność i władza w towarzystwach akcyjnych zostały **rozszczepione i rozdzielone.** Potworzyły się towarzystwa **„holdingowe",** z których **jedne są właścicielami drugich,** a w gruncie rzeczy **służą nie czemu innemu, jak tylko rozwadnianiu kapitałów i możności objęcia władzy w przedsiębiorstwie bez ryzyka i bez większych środków finansowych.** Praktyki kapitalizacji zysków, polityka dywidendowa, wahająca się pomiędzy **tłustemi latami dla przynęty akcjonarjuszy, a chudemi latami,** wtedy gdy przynęta jest niepotrzebna — stała się zwyczajnym rozbojem, szeroko stosowanym w nowoczesnych finansach.

Dlatego afery, o których mowa, dają asumpt nietylko do rewizji prawa akcyjnego i giełdowego, ale pobudzają także do zastanowienia się nad środkami lepszego doboru kierowniczego materjału ludzkiego w olbrzymich koncernach, w których odpowiedzialność niejednokrotnie sięga setek miljonów kapitałów i dotyczy setek tysięcy ludzi.

Każdy zdaje sobie sprawę, że zgnilizna moralna kapitanów przemysłu, którą uwydatniły wspomniane afery, są **największem niebezpieczeństwem,** jakie zagrażać może ustrojowi kapitalistycznemu, albowiem **dezorganizuje skomplikowany i czuły aparat przemysłowy,** którego losy powierzone są pieczy kilkunastu, czy kilkudziesięciu nielicznych wybrańców, sprawiających administrację majątkiem narodowym.

* * *

Historje i historyjki te opowiadamy **nie bez kozery.** Czytelnik polski łatwo się domyśli, iż w historjach tych tkwi **sens moralny, nie pozbawiony aktualności i znaczenia także i w naszych stosunkach. Reforma prawa akcyjnego i giełdowego** w kierunku większej kontroli i jawności bilansowej, **ściślejsza selekcja kierowniczego materjału ludzkiego w sensie moralnym** jest postulatem posiadającym i u nas wielką wagę i **znaczenie ogólno-gospodarcze.**

„Nie Francja dla Polski, lecz Polska dla Francji winna być przykładem"

Polska musi dbać o narod. oblicze swego wychodźtwa

Sensacyjny artykuł parlamentarzysty francuskiego.

(Od naszego korespondenta).

Paryż, w październiku.

Poseł miasta Lyonu **Charles Lambert** drukuje obecnie w kilkunastu pismach, należących do konsorcjum liberalnego południowej Francji, **szereg artykułów o Polsce.** Wrócił on niedawno z **podróży po naszym kraju,** zwiedził **wystawę w Poznaniu, Gdynię, Warszawę, Kraków, Katowice** i inne miejscowości. Wywody posła zasługują na bliższą uwagę. Jest on **wprost zachwycony wysiłkiem naszej pracy** i nie tai swojego **entuzjazmu.** Przykład Polski jest dla niego powodem do przeprowadzenia **paraleli między Polską a Francją,** tem dla nas ciekawszej, że według jego zdania, **Polska winna być przykładem dla Francji, a nie odwrotnie.**

„Francja — powiada Charles Lambert — stoi obecnie **pod znakiem likwidowania.** Likwidowaliśmy w Hadze, likwidowaliśmy w Genewie, ale jakże będzie z przyszłością?

Pytanie ogromnie trafne, bo rzeczywiście przyszłość ta przedstawia się dla Francji w barwach dość ciemnych. Tembardziej, że **głównem oparciem polityki zagranicznej Brianda był Stresemann,** który w porównaniu z innymi Niemcami, był niemal-że frankofilem. Śmierć tego człowieka odbiła się echem szerokiem we Francji, i wywołała nietylko powszechny żal, ale **niemal że konsternację.** Znów na widowni jest operowanie szeregiem niewiadomych, co jest tem bardziej niepokojące dla Francuzów, że na ugodowość Stresemana liczyli niezawodnie — a ów przeceniany przez nich atut wypadł im nagle z ręki.

„Jakąż jest sytuacja Francji na terenie kolosalnych walk ekonomicznych doby obecnej? — pyta pos. Lambert. — „Jak daleko zaszliśmy w **realizacji** planów, i w zamiarach na przyszłość? Gdzie jest to wszystko?... **Kiedyż się skończą nasze złudzenia,** kiedyż nareszcie zrozumiemy tę **elementarną prawdę,** że zbawienie Francji nie po-

JACEK MALCZEWSKI

(* 1854 — † 8 X 1929)

Twórczość plastyczna *Jacka Malczewskiego* jest pełnym wyrazem swej epoki, prądów w sztuce i nastrojów w społeczeństwie polskiem ostatniego okresu przed odzyskaniem niezależnego bytu politycznego.

Dzięki sile natchnionego genjuszu i indywidualności twórczej — artysta ten stanowi dla siebie zgoła odrębny treścią i jej ujęciem typ plastyka, nie mając żadnego odpowiednika ani w sztuce polskiej, ani obcej. Jeśli zaznacza się u niego tu lub ówdzie pewien nalot czy refleks obcości — to jako wtórna cecha formalna, zewnętrzna, podczas gdy zasadnicza *treść i ton jego sztuki jest jego najwyższą indywidualną własnością.* Jako potężny tytan twórczości plastycznej, stoi *Malczewski sam,* ignorujący wszelki konwenans zarówno w sztuce, jak i życiu.

To bowiem, co artysta ten tworzył, przetapiał w tyglu swej potężnej indywidualności, płomieniem polotu, głębią myśli i bogactwem twórczej koncepcji przepajając.

Umysł *Malczewskiego* nawskróś liryczny, refleksyjny, kształtowany na *wizyjnej literaturze romantycznej i tragedji politycznej narodu polskiego* — szukał rozwiązania zarówno *zagadki bytu,* jak i *posłannictwa swego narodu w dziejach świata* zapomocą sztuki, częstokroć na tle *współczesnych wypadków chwili.* Sam poeta, twórca nastrojowych *poematów malowanych,* szukał natchnienia dla swych koncepcyj w wizyjnej opezji *Słowackiego,* dla którego to kult wszczepia od młodości w duszę artysty ojciec jego.

A chociaż artysta podejmował temat czysto *wizyjny,* wkraczał swą myślą twórczą w *świat fantastyczny, mistyczny* — nadawał swym koncepcjom kształty realne, opowiedziane świetną formą i barwą, jasno i wyraźnie, każąc wierzyć w rzeczywiste istnienie tworów swej wyobraźni. Łatwość wypowiadania się artysty, obok bujności pomysłów plastycznych, pozwalała artyście na rozwiązanie każdej myśli, koncepcji.

A *treścią* tej twórczości *Malczewskiego jest naród polski,* jego *martyrologja* i *posłannictwo w życiu narodów.* Dlatego słuszną rzeczą jest, iż *Malczewskiego* uważa się za *plastycznego kontynuatora idei mesjanistycznej naszych wieszczów,* a niemniej ideologji patrjotycznej *Artura Grottgera.*

Jacek Malczewski na łożu śmierci.

Zrazu *Malczewski* tworzy szereg kompozycyj o treści *fantastycznej, romantycznej,* czerpanych z *bajek* i *legend ludowych* o rusałkach, topielicach, w formie realistycznej kompozycji rodzajowej — podobnie jak starszy od niego *Witold Pruszkowski.* Następnie w ten świat ludowej baśni wprowadza artysta przeróżne *twory fantastycznych pegazów, faunów, chimer,* jako wyraz duszy przyrody, personifikację myśli ludzkiej, cech umysłu czy charakteru człowieka.

Lecz zasadniczą treścią twórczości *Jacka Malczewskiego,* to *dzieje porozbiorowe naszej ojczyzny, martyrologja narodu polskiego,* którego ducha krzepił artysta podniosłością swej myśli twórczej, nadzieją lepszego jutra — w wolnej i niepodległej Polsce.

I tak powstały potężne koncepcje, pełne głębokiej myśli i nastroju patrjotycznego, dramatycznego wyrazu, grozy i cierpienia. Są to kompozycje, częścią natchnione poezją *Słowackiego,* jak *„Śmierć wygnanki", „Ellenai", „Anhelli", „Eloe",* czy też przedstawiające dolę *„Zesłańców"* na Sybirze, dokąd w *„Etapach"* podążały *„Dwa pokolenia"* i t. d., aż do wielkiej kompozycji p. t. *„Melancholja".* W tej ostatniej artysta, w swem wieszczem natchnieniu, widzi zbliżający się *dzień wyzwolenia* z jarzma niewoli — w jasności jutrzenki swobody, ku której unoszą się postacie, symbolizujące te dzieje męki i niewoli, oraz zrywania się w orężnym czynie do — *Wolności.* Dzieło to prorocze powstało jeszcze w 1894 r.

Równorzędny temat do dziejów ujarzmionej Polski stanowi w twórczości *Malczewskiego zagadnienie bytu, stosunek człowieka do życia i sztuki,* który artysta rozwiązuje na tle własnych przeżyć. Wyrazem tych myśli artysty są liczne kompozycje, które rozpoczyna wielka *wizja* p. t. *„Błędne koło",* a dalej idą: *„Moja Muza", „Chimera", „Sława", „Śmierć", „Skowroneк"* i cykl *„Zatrutej studni".*

Dalszą, rzecby można, trzecią treścią malarskich poczynań *Malczewskiego,* to koncepcje *religijno-patrjotyczne,* przepojone sensem *historjozoficznym,* a podjęte przez artystę z wybuchem wojny światowej. Udział polskiego żołnierza w wojnie, każe artyście, na tle *mesjanistycznego posłannictwa Polski,* wypowiedzieć plastycznie swe *najwyższe słowo wieszczego natchnienia,* które już przedtem tak wiele zaważyło na twórczości *Stanisława Wyspiańskiego.* Czyżby ta krew ojców naszych, przelana ongiś w bojach o wolność naszą, te liczne ofiary krwawe młodzieży w powstaniach, a następnie dzisiaj w szeregach *Legjonów,* miały pójść na marne? Czyż te *„Pola kości"* polskiego żołnierza nie przebłagają miłosierdzia Bożego, by *„Polonia"* mogła wrócić do oczekujących ją synów w *wolnej Polsce?* A wszak *„Nike"* wiodła szeregi legjonistów w trudzie i znoju do *Zwycięstwa!*

Także i *mistycyzm religijny,* zabarwiony sentymentem *patrjotycznym,* znalazł swój głęboki a swoisty wyraz w licznych kompozycjach, jak *„Tobiasz", „Żłóbek", „Niewierny Tomasz", „Grosz czynszowy"* i w. in., niejednokrotnie w licznych a odmiennych rozwiązaniach.

A cóż dopiero można powiedzieć, spojrzawszy, na tę ogromną galerję *portretów:* dzieci, kobiet,

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

lega na zlikwidowaniu wojny, pomimo całej konieczności owego likwidowania, lecz dąży jedynie w naszej **woli ocknienia** i nawrotu **do tężyzny?**

I jako **przykład energji i tężyzny,** której **brakuje Francji,** p. Lambert stawia na **pierwszem miejscu Polskę,** a następnie dopiero Niemcy.

„Polska — pisze — kraj od wieków [illegible] łamany przez przeciwieństwa, rozdarty przez zabory, gnieciony przez bezwzględnych zwycięzców, wtrącony na sto lat przeszło do grobu niewoli! Dzięki traktatowi wersalskiemu ta dusza błądząca odzyskuje swe ciało. I oto widzimy ten kraj, od lat dziesięciu, **w pełni olbrzymiego wysiłku (effort gigantesque).** Jakież **niesłychane wrażenie robi ta Wystawa Poznańska,** na 650.000 metrów kwadratowych powierzchni, będąca syntezą działalności polskiej we wszystkich dziedzinach! Jakaż wielka **żywotność tego narodu,** którego przyrost ludności absolutny wynosi rocznie **pół miljona!** Co za cudowna rzecz, ów **Instytut społeczny warszawski,** w oczy bijący dowód woli tego narodu ku realizowaniu w pierwszym rzędzie postępu społeczeństwa! Jakiż olbrzymi wysiłek, to stworzenie **w ciągu 4 lat** na Bałtyku owego **wspaniałego portu gdyńskiego,** o nieograniczonej niczem możliwości wielkiego jutra?

„Tak, to jest twórczość, to jest życie! A jednak, jakie długie i twarde były przeciwieństwa losu! Któż bardziej niż Polska, miała prawo do **lubowania się** w czynnościach **likwidacji przeszłości** i do przeciągania ich w nieskończoność?".

Dalej, p. Charles Lambert **mówi o Niemczech,** podkreśla ich zdolności życiowe i zaznacza przyrost ludności, mniejszy niż w Polsce, i procentowo, i absolutnie, bo wyrażający się jedynie cyfrą 400.000 rocznie, wobec naszych 500.000.

Ostrzega Francuzów przed budowaniem zamków na lodzie, **przed wiarą w płacenie przez Niemców kontrybucji wojennej.** Już część jej się ulotniła, zaznacza, i daje do zrozumienia, że i nadal spodziewać się należy raczej **rozczarowań** w tym względzie.

A Francja?

„Widząc setki tysięcy nowych pokoleń młodzieży, rosnącej w **innych krajach,** nabierającej sił i potęgi — jest się do pewnego stopnia **przerażonym** myślą o tem, co będzie we Francji. Nasza sytuacja, **dziś już niepokojąca,** czyż nie stanie się **tragiczną** jutro? Czy my, Francuzi, wiemy, że zamiast 250.000 rekruta, cyfry dzisiejszej, **w roku 1935** będziemy mieli **tylko 135.000?**

„Czyż potrzeba przypominać, że wszystko w życiu narodów, rolnictwo, handel, przemysł, bezpieczeństwo wojskowe, pomyślność finansowa, siła ekspanzji w kolonjach i zagranicą jest tylko **pochodną czynnika ludnościowego, siły rozrodczej?** Musimy mieć we Francji dostateczną ilość ludności!"...

I tu p. Charles Lambert, wzorem innych działaczy francuskich, mówi o problemacie immigracji, o zastrzykiwaniu innej, **świeższej, silniejszej krwi — i znowu zwraca oczy ku Polsce.** Czyni to jednak w sposób, który nie może nam przypaść do gustu. Mówi wprost, że „niektóre kraje, jak Polska, mogłyby **dostarczyć tęgich ramion** do pracy, dzięki **metodycznej asymilacji".**

Otóż to się nam nie podoba, panie pośle. Krwi naszej **nie mamy do zbycia,** rodaków naszych **nie damy na zatracenie,** chociażby miała na tem skorzystać Francja. Chętnie widzimy **kolonje polskie** we Francji, ale zostać one winny polskiemi i nie tracić kontaktu z krajem. **Francja powinna to zrozumieć. Immigracja polska jest jedyną, która nie grozi Francji** niczem, a przedstawia dla niej jedynie **poważne atuty.** Skupienia **włoskie** są dla niej niebezpieczne, skupienia **hiszpańskie** również — wszystko to ciąży do graniczących z Francją krajów, i formuje niejako forpoczty ewentualnych prądów zaborczych ze strony **państwościennych.** Już dziś Francuzi okiem dość **krytycznem patrzą na miljony Włochów,** rozpełzające się po całej południowej Francji. Między granicą italijską a Marsylją są już niektóre wsie i miasteczka, pół francuskie, pół włoskie. Cały **departament Górnej Garonny,** niedaleko od Bordeaux, ma większość włoską, — cóż stąd, że niektórzy są już obywatelami francuskimi? To tylko etykietka. Są oni wciąż **Włochami,** mówią **po włosku,** wychowują dzieci w **duchu narodowym** i cieszą się **opieką konsulów włoskich.**

Imigracja polska nie przedstawia tego niebezpieczeństwa zaborczego dla Francji. Kraje nasze dzieli bariera niemiecka, to też my **nigdy nie wyciągniemy rąk po żadną połać ziemi francuskiej.** I nie mamy zresztą **instynktów zaborczych.**

Ale bądźmy wzajemnie lojalni, panowie Francuzi. Dajemy wam naszego robotnika poto, by pracował, zarabiał, i wzbogacał tem samem Francję — ale nie dajemy go na zatracenie. — **Asymilacji nie chcemy.** W razie przeciwnym — świat przed nami otworem. Wolimy Brazylję czy Peru.

Sam p. Lambert stwierdza, że ani **sił życiowych,** ani **sił do obrony naszego stanu posiadania nie brakuje nam w Polsce.** Potrafimy również obronić **polskość naszych wychodźców we Francji.** Dają już nam przykład Włosi, jak się to robi, siecią swych konsulatów, instytucyj opieki społecznej, sierocińców, szpitali etc., rozsianych po całej Francji.

Radzi jesteśmy szczerze, że p. poseł Lambert **lojalnie stwierdza olbrzymie wrażenie,** które na nim **wywarła Polska.** Chęć jego jednak skorzystania z naszych sił, li tylko z korzycią dla Francji, a z uszczerbkiem dla Polski, wydaje się nam rzeczą cokolwiek niewłaściwą. Bądźmy lepiej **na całej linji wzajemnie lojalni.**

Edward Ligocki.

Pogrzeb min. Stresemanna.

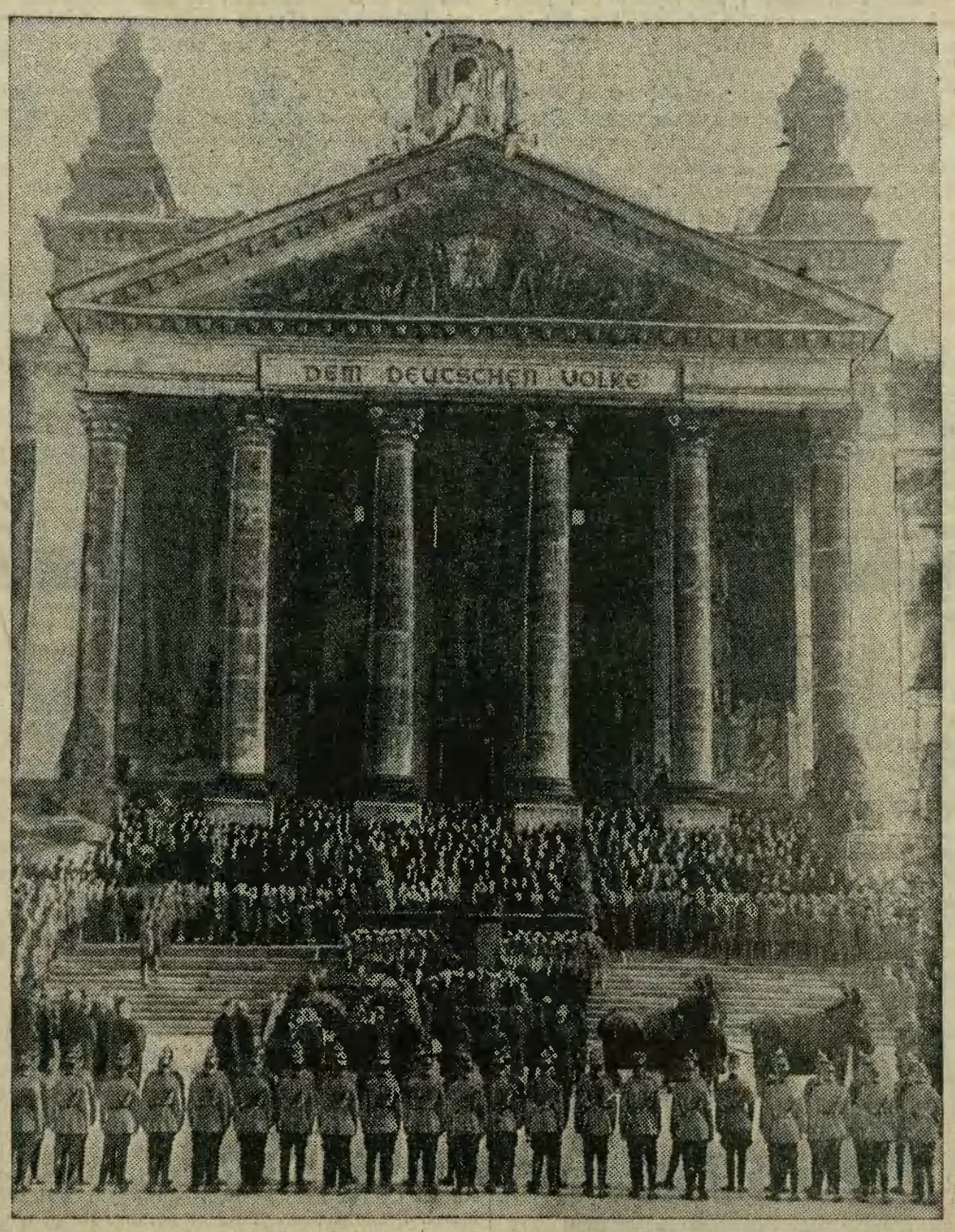

Fotografja przedstawia moment z pogrzebu niem. min. spraw zagr., dra Gustawa Stresemanna, przed gmachem Reichstagu (parlamentu).

Centra
baterje

Ten sobie nic z żadnej
Przeszkody nie robi,
Kto jadąc samochodem,
Ma „Centrę" przy sobie

4662k

Nie wolno mówić, nie wolno modlić się i uczyć po polsku!

Straszliwa martyrologja Polaków na Litwie.

Kraków, 8 października.

Od szeregu lat, a zwłaszcza od chwili, kiedy ster rządu na Litwie ujął w swe dyktatorskie ręce p. Waldemaras, **zasypywało Kowno Ligę Narodów** niekończącą się **litanją skarg na „zachłanność" polską,** imperjalistyczne plany rządu warszawskiego, **na rzekomy „ucisk mniejszości litewskiej w Polsce".** Wystąpieniom tym **sekundowała z całych sił propaganda litewska, wspomagana gorliwie przez Moskwę i Berlin.**

W rzeczywistości jednak my nie pragniemy niczego innego jak tylko, ażeby Polacy, zamieszkali na Kowieńszczyźnie, korzystali z tych praw i posiadali te możliwości rozwoju kulturalnego i gospodarczego, z jakich korzysta nasza mniejszość litewska.

Na Litwie Kowieńskiej

stosują władze wobec Polaków politykę eksterminacyjną

o takiem napięciu i tak nie liczącą się ze środkami, że wobec tego blednie nawet przedwojenny ucisk niemiecki w b. zaborze pruskim. Ludność polska na Litwie spotyka się na każdym kroku **z szykanami, a nawet wprost aktami jawnego teroru,** stosowanego **w coraz to innej formie.**

W latach ubiegłych **osoby, przyznające się do narodowości polskiej,**

nie otrzymały ziemi

przy parcelacji polskich majątków; wszystkich Polaków usuwano masowo z posad rządowych i samorządowych. Za szerzenie oświaty i udział w polskich stowarzyszeniach, za starania o polskie nabożeństwa nakładano **wysokie grzywny pieniężne, karano więzieniem,** lub nawet **stosowano internowanie,** albo wysyłkę do części kraju, zamieszkałych wyłącznie przez Litwinów. — Wszystko to jednak **nie dawało widocznie wyników oczekiwanych przez rząd,** wszystkie te szykany i prześladowania **rozbijały się o mur polskiej świadomości narodowej i gorący patrjotyzm.**

Wobec tego od kilku tygodni, mniej więcej od połowy lipca br., **ogarnęła Litwę** (sic!)

nowa fala teroru antypolskiego,

szczególnie brutalnego, przejawiającego się we formie bestjalskich napadów ulicznych.

Oto **zorganizowane bandy napadają na ulicach w biały dzień na ludzi mówiących po polsku, biją ich i znieważają, zupełnie bezkarnie,** a nawet niejednokrotnie **przy bezpośredniem poparciu ze strony policji litewskiej.**

W rękach naszych

znajduje się dokument

zawierający długi szereg faktów, świadczących o niesłychanem barbarzyństwie litewskiem. Podajemy tylko niektóre z nich dla przykładu.

15 sierpnia b. r. napadnięto trzech młodych Polaków (nazwisk z łatwo zrozumiałych względów nie podajemy) w parku **Witolda w Kownie.** Napastnicy w liczbie pięciu, uzbrojeni w kije, zapytali: **„Dlaczego rozmawiacie po polsku?"** i nie oczekując odpowiedzi, zaczęli bić Polaków. Zawezwana **policja zupełnie na zajście nie reagowała.**

5 sierpnia b. r. **jakichś trzech osobników napadło w pobliżu mostu kolejowego na p. B. J., przechadzającego się ze swym znajomym.** Napastnicy grożąc, **zażądali przyrzeczenia, że nie będą już mówili po polsku (!).** Nie otrzymawszy odpowiedzi, **pobili knutami obydwóch Polaków.**

Również **11 sierpnia zmasakrowano w parku Witolda dwóch chłopców, rozmawiających po polsku.** Policja **odmówiła interwencji.**

Dwudziestego szóstego sierpnia odbywał się **w Połądze oficjalny bal.** Nagle **zgasło światło elektryczne** i właściciel domu zdrojowego, **hr. Stanisław Tyszkiewicz,** ze swymi towarzyszami pp. **S. Domaszewiczem i J. Rymkiewiczem, ulegli**

bestjalskiemu napadowi

tylko dlatego, że prowadzili rozmowę w języku polskim. Kilku drabów rzuciło się na nich z okrzykiem: **„Bij Polaków, odszczepieńców, wyrodków"** (isgamus) **i pobiło ich ciężko bokserami.** Osobnicy ci oświadczyli, że **uczynili to w imieniu prezydenta republiki(!!) i że należą do jego ochrony policyjnej.** Śpiesząca z pomocą służba zdrojowa została pobita krzesłami. Cały napad **przygotowano planowo, gdyż w sali znaleziono flaszkę z śmierdzącym płynem,** którym oblano podłogę i suknie wielu tancerzy. Publiczność oczywiście w panicznym popłochu opuściła salę Prezydent **Smetona,** do którego się hr. Tyszkiewicz zwrócił osobiście ze skargą, **zbadał zajście** i okazało się, że **napastnicy w liczbie około 20 ludzi rzeczywiście**

należą do policyjnej ochrony osobistej Prezydenta.

Większość z nich jest **równocześnie studentami uniwersytetu(!!!) w Kownie.**

Wogóle od sierpnia urządzają szaulisi prawdziwe polowania na młodzież polską, bijąc ją wszędzie z powodu używania polskiego języka.

W **Wiłkomierzu** odbywały się w dniu 13-go lipca **zawody w piłkę nożną między polskim klubem sportowym „Sparta",** a zaproszoną z Kowna drużyną **K. S. K** Nagle na boisku **zjawił się por. Bikinas z żołnierzami** i zażądał najpierw **wywieszenia litewskiej chorągwi na-**

młodzieniaszków i mężczyzn dojrzałych, tych licznych *typów,* pełnych niezrównanej a swoistej charakterystyki i wyrazu. Osobno nadto należy podnieść świetne studja *zwierząt* i *ptaków,* a zwłaszcza *pejzażu,* pełnego rodzimego sentymentu i sielskiego nastroju.

Dom na Salwatorze przy ul. Anczyca 7 w Krakowie, w którym mieszkał i zmarł wielki artysta.

Każde dzieło tego artysty cechuje *świetna forma, doskonałość rysunkowa* i swoisty artyście *koloryt. Bujność pomysłów, różnorodność rozwiązań,* jasny i przejrzysty układ, oraz budowa obrazu, łączy się z jednolitością technicznego wykonania, a mistrzowski rysunek wiąże się z mocnym modelunkiem. Barwa, zrazu trzymana w tonach brązowych, rozwija się dalej w pełne bogactwo impresjonistycznej świetności.

Sztuka *Jacka Malczewskiego,* dzięki swej indywidualności i niezwykłej odrębności, działa nietylko na nasze uczucia estetyczne, ale przedewszystkiem pobudza i zmusza do *refleksji,* do *zastanawiania się i rozważania* swoją *głębią myśli, polotem twórczym i doskonałością formy.*

Mieczysław Dąbrowski.

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

rodowej. Gdy żądaniu jego **uczyniono zadość,** rozkazał żołnierzom

zerwać chorągiewki klubowe jako rzekomo narodowo polskie

i natychmiast spalić. Zaznaczyć trzeba, że chorągiewki nie były o barwach polskich, lecz klubu „Sparta“, t. zn. żółto-malinowe. Od tego **czasu Polakom nie pozwala się na urządzanie żadnych zawodów,** a oprócz tego **przewodniczący klubu i jego zastępca** zostali przez komendanta policji **ukarani grzywną** w wysokości 300 i 200 litów.

Pozatem na porządku dziennym są **nieuzasadnione**

rewizje w domach polskich,

podczas których **policjanci grożą rewolwerami, niszczą urządzenie** i zachowują się **brutalnie nawet wobec kobiet.**

Równocześnie w wielu kościołach litewskich (sic!) dokonano

napadów na modlących się po polsku.

W ostatnich czasach, t. j. **przed kilku miesiącami, rugowanie polskości z kościołów** odbywało się **po cichu przez księży szowinistów** bez udziału czynników politycznych. Obecnie **nowa fala napadów** dotyka zwłaszcza te **miejscowości, gdzie księża okazali się więcej ludzkimi** i stojącymi na wysokości swego powołania.

Napady te mnożą się **głównie z powodu zupełnej bezkarności.** Po wielu bowiem dziesiątkach podobnych wykroczeń przeciwko porządkowi w czasie nabożeństw kościelnych **nie zanotowano dotąd**

ani jednego wypadku, w którym sprawcy zostaliby choć raz ukarani,

lub wogóle pociągnięci do odpowiedzialności. A są to przecież **nie jednostki, lecz setki osób.** I o ile **dawniej** napastnicy **starali się ukrywać swe nazwiska,** lub **nazwę organizacji,** do której należeli, to **obecnie występują zupełnie jawnie pod hasłem szaulisów.**

Mało tego jednak, **prawie po każdej awanturze kościelnej, policja prześladowała Polaków** protokołami i dochodzeniami, a nawet więzieniem.

Drugą przyczyną, wpływającą na wzrost anarchji w kościołach katolickich na Litwie jest **słabość arcybiskupa Skwieckisa,** który nie potrafi opanować nie tylko związku szaulisów, lecz nawet swych podwładnych księży. Za każdym też razem, gdy dopuszczono się awantur antypolskich podczas nabożeństwa arcybiskup wprowadzał **zmiany na korzyść języka litewskiego.**

* * *

Za najpewniejszą jednak drogę do wynarodowienia żywiołu polskiego uznał rząd litewski (sic!)

niszczenie szkolnictwa,

a zwłaszcza początkowego. W roku **1926,** gdy Polacy po raz pierwszy uzyskali możność nieco swobodniejszego rozwoju swego szkolnictwa początkowego, **w ciągu dwóch miesięcy zdołali zorganizować oni przeszło 75 szkół początkowych, do których uczęszczało 4.500 dzieci.** W roku szkolnym **1928-29 pozostało z tego zaledwie kilkanaście szkółek z liczbą dzieci dochodzącą do 450.**

Likwidacji szkolnictwa polskiego dokonywano **nie drogą zamykania szkół, co byłoby na terenie zewnętrznym łatwiejszem do zatakowania, lecz innemi drogami.**

Najpierw nie zatwierdzano nauczycieli bez pełnego cenzusu. Gdy jednak to zawiodło i ilość uprawnionych nauczycieli rosła, zastosowano środek radykalniejszy przez wprowadzenie t. zw. **paszportów rodzicielskich. Wbrew zobowiązaniu Litwy w Lidze Narodów i konstytucji, pozbawiono rodziców prawa decydowania o języku, w jakim kształcić się mają ich dzieci.**

Jako **jedyne kryterjum** wprowadzono **narodowość rodziców, uwidocznioną w paszportach.**

Jak wiadomo, po **usunięciu okupacji niemieckiej** paszporty napisano w ten sposób, że **olbrzymią większość Polaków zapisano jako Litwinów,** tłómacząc, że chodzi tu tylko o stwierdzenie obywatelstwa państwowego. Obecnie więc **do szkółek polskich mogą być przyjmowane tylko te dzieci, których rodzice w paszportach byli zanotowani jako Polacy.** Skutkiem tego zarządzenia np. w **Kiejdanach z 260 dzieci polskich w roku 1926 mogło pozostać obecnie jedynie 6—7 dzieci.** Gdy w paszportach ojcowie zapisali się jako Litwini, zaś z matki jako Polki, to wówczas **tylko paszporty ojców brane są pod uwagę.**

Gdy zaś **rodzice masowo zaczęli zgłaszać się do urzędu z żądaniem zmiany mylnie zapisanej przynależności narodowej,** wówczas ministerstwo spraw wewnętrznych w krótkiej drodze **zamieniło zmiany raz „obranej“ narodowości.** Okólnik ten stosowano i **do ludności niemieckiej.** Tutaj jednak **wmieszał się w sprawę Berlin** i pod jego naciskiem **Waldemaras znalazł wspaniały wybieg.** Oto oświadczył on, że okólnik o paszportach **nie będzie stosowany w tych szkołach początkowych,** w których **językiem wykładowym** jest jeden z nowoczesnych języków europejskich: **niemiecki, francuski i angielski (!!).** Oświadczenie to jest **prowokacyjnie śmiesznem, gdyż na Litwie niema przecież i nie będzie ani jednej** szkoły ludowej z językiem francuskim lub angielskim.

Poza temi sposobami walki z polskiem szkolnictwem ludowem, rząd litewski **stosuje zwłokę w zatwierdzaniu nauczycieli.** Ma to na celu wobec istnienia przymusu szkolnego **zmuszenie rodziców polskich do posyłania dzieci do szkoły litewskiej.** Jak słychać, w obecnym roku szkolnym ani jeden nauczyciel polski nie został zatwierdzony w szkółkach, które istniały w roku ubiegłym. Nie ulega wątpliwości, że rząd litewski ma zamiar zlikwidować zupełnie polskie szkolnictwo ludowe i **jedynie w Kownie pozostawi parę szkółek, aby je móc pokazać cudzoziemcom.**

Podobne metody stosuje rząd również w seminarjum nauczycielskiem polskiem, wychowankom, którym **odmawia praw nauczania.**

Co **do gimnazjów, to nagła ich likwidacja nie leży w zamiarach rządu. Odmawia im się tylko i zmniejsza zapomogi pieniężne.** Prawdopodobnie atak na gimnazja polskie nastąpi **dopiero po zniszczeniu szkolnictwa ludowego,** o ile da się to zrobić **bez wywołania wrażenia poza granicami Litwy.** Zresztą jest rzeczą zrozumiałą, że po zniszczeniu szkolnictwa ludowego istnienie gimnazjów stanie się bezprzedmiotowe z powodu **zupełnego odcięcia napływu uczniów.**

* * *

Terorem, podstępem i zdradą zmierza rząd kowieński do zupełnego wynarodowienia mniejszości polskiej. Na nas więc, na rządzie naszym, którego przedstawiciel zasiada przecież w Radzie Ligi Narodów, **leży obowiązek bardziej energicznego, niż dotychczas**

poparcia naszych rodaków

walczących z barbarzyństwem i perfidją litewskich czynników rządowych. Polacy na Litwie trwają w uporczywym boju o **najświętsze przyrodzone prawa człowieka i obywatela.** Powinniśmy uświadomić wreszcie świat o tem, co się dzieje na Kowieńszczyźnie. **Martyrologją naszych rodaków na Litwie musi się zająć Liga Narodów, do której i Litwa należy.** Bracia nasi, borykający się rozpaczliwie z potwornością reżimu kowieńskiego, **powinni czuć, że nie są osamotnieni, że po stronie ich staje wielkie 30-miljonowe mocarstwo, którego głos powinien mieć swoją wagę.** Świadomość ta **doda im mocy wytrwania** i pozwoli przetrzymać obecne prześladowania aż do nadejścia lepszych czasów. W historji bowiem niema nic wiecznego.

Dr MARJAN JAKUBOWSKI
powrócił i ordynuje od 2—4
w chorobach kobiecych i położnictwie
ULICA SIENKIEWICZA L. 14
(Przystanek linji tramwajowej Nr 2). 1184g

To i owo o najpiękniejszym kraju na świecie.

Wywiad z posłem Rzplitej Polskiej w Rio de Janeiro dr. Tadeuszem Grabowskim

Kraków, 8 października.

Dziennikarz jest, jak wiadomo, najbardziej natrętną i „wścibską“ istotą pod słońcem. Nie uznaje on niczyjego incognito, jeżeli chodzi mu o zdobycie jakiegoś „wywiadu“, informacji, jednem słowem, „sensacji“.

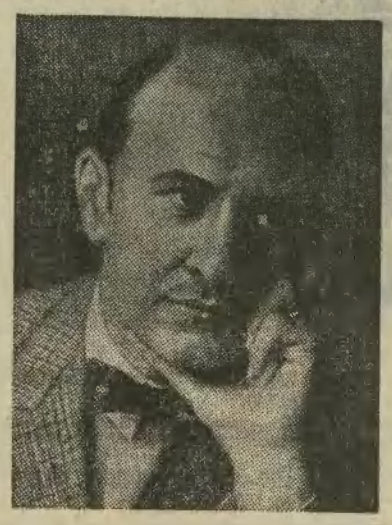

Dr. Grabowski Tadeusz, poseł R. P. w Brazylji.

Poddając się temu prawu czy bezprawiu, w każdym razie „stanowi rzeczy“, i nie bacząc na to, **że p. dr. Tad. Grabowski, poseł Rzeczypospolitej Polskiej w Rio de Janeiro** (Brazylja) po dwu latach nieobecności w kraju przybył tu w charakterze prywatnym na krótki czas do swej rodziny, „napadłam“ go w jego zacisznem „home“ i z zawodowym tupetem poprosiłam o wywiad.

— Nie rozumiem jednak, panie ministrze — rzucam uwagę — jak połączyć ten brak zmysłu organizacyjnego u Brazylijczyków, o którym pan wspominał, z faktem, iż olbrzymi ich kraj nie rozpadł się na drobne państwa, lecz stanowi jedną, zwartą całość pod rządami prezydenta?

— Istotnie, **20 poszczególnych stanów brazylijskich i jeden obwód związkowy** (districto federal) **tworzy jedną rzeczpospolitą federacyjną pod władzą prezydenta.** Fakt tego zjednoczenia nie wypłynął jednak ze zmysłu organizacji i z ducha kooperacji, lecz **z konieczności samoobrony przed przewagą elementu hiszpańskiego i z patrjotyzmu brazylijskiego.** Patrjotyzm ten ma zresztą często **lokalne zabarwienie** w poszczególnych stanach, które mają swoją odmienną administrację, odrębne tradycje i t. d. Każdy stan posiada obok armji federalnej swoją **własną milicję stanową,** która jest jego dumą i przedmiotem specjalnej ambicji. — W ostatnich czasach zaznaczają się już jednak w Brazylji **tendencje do ujednostajnienia** całego systemu administracji, gospodarki krajowej i t. p. Zdziałano nawet już dość dużo w tym kierunku, specjalnie w dziedzinie wojskowości i oświaty.

Jak żyją Polacy w Brazylji?

— Jak przedstawiają się stosunki oświatowo-szkolne naszej emigracji w Brazylji?

— Na terenie brazylijskim istnieją **szkoły federalne, stanowe i kolonjalne. Każda z narodowości,** żyjących w Brazylji, **może sobie,** w porozumieniu, rzecz prosta, z władzami federalnemi i stanowemi, **zakładać własne szkoły,** w których nominalnie wykładowym jest język portugalski, w praktyce jednak w szkołach niemieckich wykłada się de facto po niemiecku, w polskich po polsku i t. p. Obowiązującą naturalnie dla tych dzieci obcych narodowości jest nauka jęz. portugalskiego i historji Portugalji. **Liczba polskich szkół ludowych we wszystkich stanach braz. dochodzi do jakichś 500; pozatem istnieje 5 polskich t. zw. kolegjów,** odpowiadających mniej więcej naszym gimnazjom, lecz stojących na niższym od nich poziomie. **Sprawami szkolnictwa polskiego w Brazylji zajmuje się specjalny delegat naszego ministerstwa oświaty,** t. zw. instruktor (jest nim w tej chwili p. **Maciszewski),** któremu podlegają instruktorzy miejscowi w poszczególnych ośrodkach polskich. Siły nauczycielskie rekrutują się z pośród nauczycieli urlopowanych, przysyłanych z Polski i miejscowych, pochodzących już z Polaków, wyrosłych i kształconych na terenie Brazylji. Ten ostatni element z natury rzeczy pod względem fachowego wykształcenia i znajomości przedmiotów polskich stoi znacznie niżej od nauczycielstwa, przysyłanego z Polski.

— Jak odnosi się ludność miejscowa do sprawy szkół polskich i kolonjalnych wogóle?

— Na tem właśnie tle szkolnictwa zaczyna się przejawiać **coraz silniejsze uświadomienie narodowościowe ludności miejscowej.** Nacjonalizm brazylijski nie jest agresywny, lecz staje się z dnia na dzień coraz bardziej „wymagający“, a przez to dla utrzymania polskości naszej emigracji dość niebezpieczny. Zdrowy jednak instynkt naszego społeczeństwa, a specjalnie chłopa polskiego, umie łagodzić wszelkie ewentualne tarcia, **godzić patrjotyzm polski z patrjotyzmem brazylijskim,** którym Polacy przejmują się żywo. Dzieje się to tem łatwiej, **że każdy z Polaków, urodzonych już w Brazylji, musi być, siłą faktu, obywatelem brazylijskim** i nazywa się oficjalnie — władze miejscowe przykładają do tego dużą wagę — **Brazylijczykiem pochodzenia polskiego.**

— Jaki jest główny teren pracy naszych emigrantów?

— **Puszcza i rola.** Chłop polski nie lubi miasta. Ucieka najchętniej w puszcze, w bezkresne stepy, w stanie Rio Grande do Sul, w ten

kraj nieograniczonej wolności,

w którym wraz z miejscowymi „gaucho“ i „kaboklami“ odaje się **hodowli bydła,** jest **doskonałym jeźdźcem,** zażywa w pełni swobodnego życia, niczem dawny Kozak zaporozki, a ciesząc się zaufaniem ludzi miejscowych, wraz z nimi, wzorem dawnych „bandeirantes“ niesie sztandar Brazylji dalej i dalej, w głąb dzikiej puszczy...

„Duże rzesze Polaków pracują **na roli** w stanach Parany i Sta Cattarina; uprawiają oni wszelakie gatunki zbóż europejskich, plantacje kukurudzy, mandioki, nawet kawy (w St. Espirito Santo), a w stanach górskich oddają się **uprawie t. zw. „hervamate“,** t. j. ziela leśnego, które zastępuje w Brazylji herbatę. Tereny tej „hervamaty“ ciągną się na olbrzymich przestrzeniach, zaspokaja ona bowiem nietylko potrzeby miejscowej ludności, lecz wywożona jest na wielką skalę do Argentyny i innych krajów Ameryki Południowej, gdzie uprawa tej na-

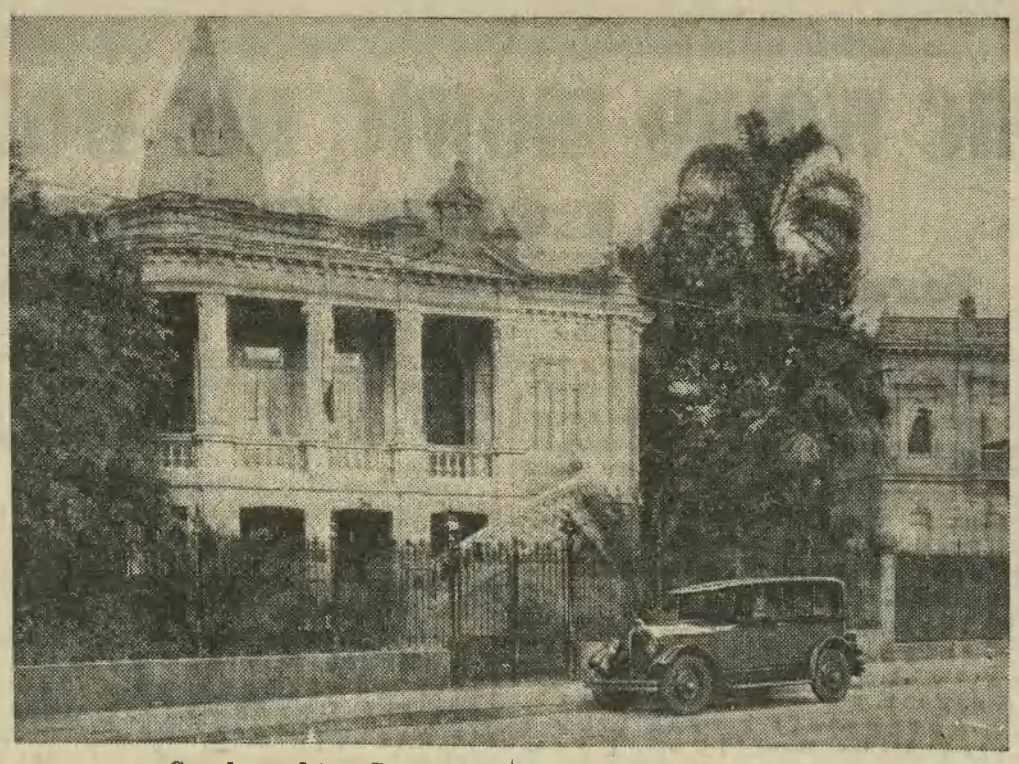

Gmach poselstwa Rzeczypospolitej Polskiej w Rio de Janeiro.

Trudno jest jakoś wyrzucić za drzwi natrętnego dziennikarza, skoro jest nim, bądź co bądź, kobieta... P. poseł Grabowski z przemiłym, wytwornym uśmiechem przyjął więc, chcąc nie chcąc, moją napaść i zagadnięty odrazu o Brazylję, odparł:

— To kraj, który można chyba śmiało nazwać najpiękniejszym na świecie.

Brazylja jest unikatem w swoim rodzaju ze względu na to, że kojarzy w sobie niesłychane bogactwo szczegółów, składających się na piękno krajobrazu, a więc: **morze, czarowne plaże, góry, lasy, dziewicze puszcze, wspaniałe rzeki** i t. d. W samem Rio de Janeiro plaża nadmorske ciągnie się w linjach łukowych na przestrzeni **kilkudziesięciu kilometrów,** a zatoka, w której leży miasto, to **olbrzym** formalny, nie dający się objechać nawet w ciągu jednego dnia. Malownicze tło dla stolicy stanowią góry, sięgające tu i ówdzie ponad 500 m. wysokości. Na szczycie jednej z nich, zwanej Corcovado, wzniesie się **olbrzymi posąg Chrystusa dłuta polskiego artysty-rzeźbiarza, Landowskiego.** Pomnik ten jest już ustawiony na górze, a niebawem odbędzie się uroczyste jego odsłonięcie. Posąg Zbawiciela, podobnie, jak statua Wolności w Nowym Jorku, dominując nad miastem, widzialny będzie **na odległość wielu mil, dla okrętów, płynących przez ocean, a Brazylijczycy, naród ultra katolicki, dadzą nim świadectwo żarliwości swych uczuć religijnych.**

Od kwestji czarownego, bogatego krajobrazu, który — jak mnie informuje dr. Grabowski — nie znalazł dotąd godnego rodzimego odtwórcy w malarstwie (największy współczesny pejsażysta Brazylji, to Rosjanin, z którym rywalizują malarze Niemcy, Włosi i Polacy), przechodzimy do kwestji klimatu.

— **Klimat w środkowej i północnej Brazylji,** a więc i w Rio de Janeiro — mówi p. poseł Grabowski — jest właściwie dosyć **przykry** w okresie pełnego lata; przy wysokiej temperaturze darzy on **masą wilgoci,** dzięki której w powietrzu unosi się stale **fioletowa mgła.** Widok czystego błękitu nieba, jak we Włoszech, jest czemś prawie nieosiągalnem. Wprawdzie podzwrotnikowy klimat przy obfitości wód wpływa dodatnio na bogactwo roślinności (obok egzotycznych drzew w dziewiczych lasach Brazylja posiada liczne gatunki palm, plantacje kawy, kakao, bawełnę, trzcinę cukrową itd.), jest on jednak przykry do zniesienia dla Europejczyka, a wpływa też ujemnie na ustrój fizyczny ludzi miejscowych, którzy są dość wątli, w przeciwieństwie do silnych typów z krajów Ameryki Północnej, jak i południowych stanów Brazylji.

— Czy pod względem towarzysko-kulturalnym Brazylijczycy mogą równać się z Europejczykami? — pytam.

— **W życiu i wyrobieniu towarzyskiem mieszkańców Brazylji,** szczególnie, rzecz prosta, w stolicy, **zaznaczył się w ostatnich czasach olbrzymi postęp.** W dziedzinie kulturalnej jednak dużym brakiem np. Rio de Janeiro (które posiada konserwatorjum muzyczne, bibljotekę narodową, uniwersytet, Akademję Sztuk Pięknych i literatury), **jest brak stałego teatru i opery.** Miasto ma wprawdzie wspaniały gmach teatralny, daje on jednak schronienie i pole do popisu tylko występom gościnnym, podczas **3-miesięcznych staggione,** na które zjeżdżają się sławy z całego świata. Krótkie te sezony teatralne wystarczają jakoś Brazylijczykom, którzy

są ludźmi o osobliwej psychice,

trudni w organizacji, ale **zdolni do porywów i gestów szlachetności.**

Za przykład posłużyć może **wyzwolenie Negrów,** które dokonało się w Brazylji jeszcze w r. 1888, w sposób o wiele bardziej spontaniczny i szlachetny, aniżeli w Ameryce Północnej i dzięki któremu **Negrowie mają dziś w Brazylji wszelkie prawa polityczne.** Indywidualizm jednak Brazylijczyków wpływa na to, że **trudni są oni do wszelkiej akcji kooperacyjnej, nie mają w sobie rozwiniętego zmysłu organizacji.** Brazylijczyk, to pozatem człowiek inteligentny, pojętny, uczący się szybko obcych języków, dostosowujący się łatwo do nowych warunków życia. Są wśród nich **wybitni prawnicy i świetni mówcy.** Z sztuką krasomówczą Brazylijczyków (do której nadaje się doskonale język portugalski), my, Polacy z poselstwa, dobrze jesteśmy zaznajomieni. Niejednokrotnie bowiem przychodzi nam wysłuchiwać licznych kwiecistych przemówień podczas różnych uroczystości, w których musimy uczestniczyć oficjalnie.

Archiwum Państwowe w Krakowie

DANCING „CARLTON" OTWARTY
VIS A VIS WAWELU. 4583k

ową „hervamatę", to ludzie bardzo zamożni. Tworzą oni specjalną jakby kastę, t. zw. **„szlachtę herbową".**

„Naogół **rolnik polski w Brazylji ma się doskonale. Gorzej jest z rzemieślnikiem i t. zw. półinteligentem.** W ostatnich czasach w większych ośrodkach polskiego życia powstały t. zw. **patronaty,** które zajmują się wyszukiwaniem pracy. Rzemieślnik polski zarabia w fabryce **3 do 15 milrejsów dziennie** (1 milrejs = 1 zł.), zależnie od stopnia kwalifikacji.

Tylko dwa obozy polityczne.

— Jak przedstawia się życie polityczne w Brazylji?

— W naszem pojęciu nie istnieje ono zupełnie. **Partyj politycznych, w ścisłem tego słowa znaczeniu, niema zupełnie na gruncie brazylijskim, są tylko dwa wielkie obozy.** Jeden, skupiony głównie w stanie Rio de Janeiro Sao Paolo i w Stanach północnych, to obóz, który możnaby nazwać **konserwatywnym.** Drugi, skupiony w stanach południowych, głównie w Rio Grande do Sul i w st. Minas Geraes, **to liberali,** zwolennicy systemu filozoficznego Augusta Comte'a, twórcy francuskiego pozytywizmu. Zgodnie z wyznawanemi zasadami zwą się też oni **„pozytywistami".** Ludzie ci mają nawet swe **własne kościoły;** w domu każdego „szanującego się" pozytywisty znajduje się kapliczka, ozdobiona portretami filozofa francuskiego i jego czci poświęcona. Z tego to obozu wychodzi w znacznej części **opozycja,** która szczególnie ostro zarysowuje się w okresie wyborów prezydenta republiki, a więc i obecnie, kiedy rozpoczęła się już **kampanja przedwyborcza** do wyborów, które mają się odbyć w kwietniu 1930 r.

— Czy Brazylja jest istotnie krajem tak bogatym, jak przysłowiową ma opinję?

— Kraj to rzeczywiście **ogromnie bogaty,** a bogactwo swe zawdzięcza nie tyle skarbom przyrody w postaci kopalń złota, miedzi, żelaza, węgla kamiennego itd., lecz **głównie eksportowi kawy, owoców, drzewa, kauczuku,** eksportowi, który idzie w zawrotne wprost sumy. Na pierwszem miejscu stoi tu kawa; największa część ogólnego zapotrzebowania kawy na kuli ziemskiej pokrywa Brazylja.

— Czy ludzie tamtejsi umieją wykorzystywać należycie swój majątek?

— Brazylijczyk potrzebuje dużo pieniędzy, nie przywiązuje się jednak do nich. Z łatwością je wydaje, zarówno na cele szlachetne i wzniosłe, społeczne i narodowe, jak i na cele błahe, dla przyjemności i użycia.

Główną „pasją" każdego Brazylijczyka jest karnawał;

przez cały rok odkłada on pieniądze po to, by „użyć sobie" za nie w okresie karnawałowym, w którym wszystkich mieszkańców ogarnia istny **szał zabawy.** Tradycja karnawałowa jest u tych ludzi tak silna, że patronuje jej nawet rząd i poszczególne miasta, które na cele zabaw przyznają specjalne subwencje. W b. r. miasto Rio de Janeiro przeznaczyło **50.000 milrejsów na uświetnienie karnawału w stolicy.**

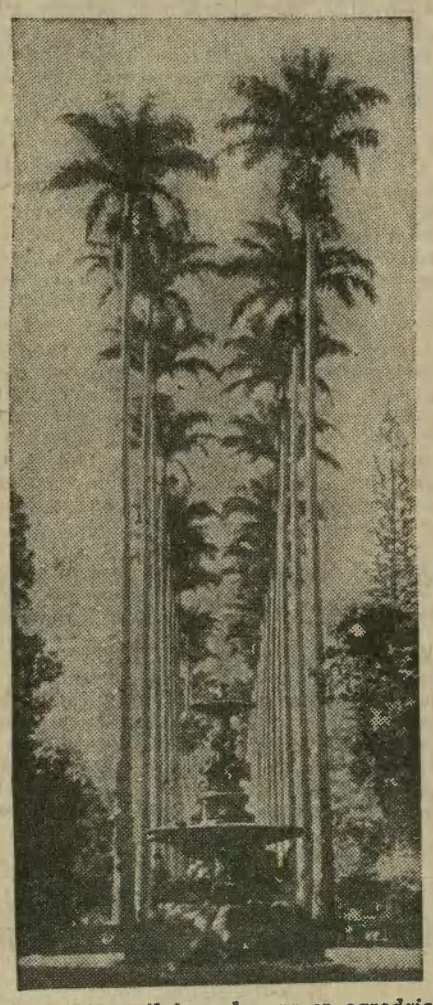

Rio de Janeiro: Aleja palmowa w ogrodzie botanicznym.

„Pod znakiem największego szaleństwa żyją Brazylijczycy specjalnie w t. zw. „ostatki". Wszystkie sklepy są wówczas zamknięte, oprócz tych, w których sprzedaje się maski, confetti i inne akcesorja karnawałowe. Ulice miast są w tych dniach i nocach **jedną salą balową** roją się **od setek tysięcy aut,** korowodów masek, rydwanów z symbolicznemi figurami, wykonanemi przez różnych artystów itd. Nieprzebrane tłumy ludzi, w strojach od najprymitywniejszych do najwspanialszych i najbardziej luksusowych, przewijają się przez ulice, niby jedna barwna rzeka, roześmiane, roztańczone, dyszące radością życia...

Chcąc czytelnikom naszym pozostawić „pour la bonne bouche" obrazek nastroju karnawałowego, nie męczyłam już dalszemi pytaniami p. posła Grabowskiego, który i tak z podziwu godną cierpliwością i niezwykle ujmującą uprzejmością poddawał się przez dwie godziny moim natrętnym: „jak", „co", „ile", „kiedy" i „dlaczego"?

Zofja Lewakowska.

Jeszcze kilka dni w „UCIESZE" rewelacyjny film rosyjski
4747 k
z zakulis życia dworu carskiego, dramat erotyczny p. t.
„ZAGŁADA ROSJI"
Przygody miłosne Rasputina, niekoronowanego władcy Rosji. Zniżki ważne. Korzystajcie z ostatniej okazji.

Tragiczna śmierć oszusta.

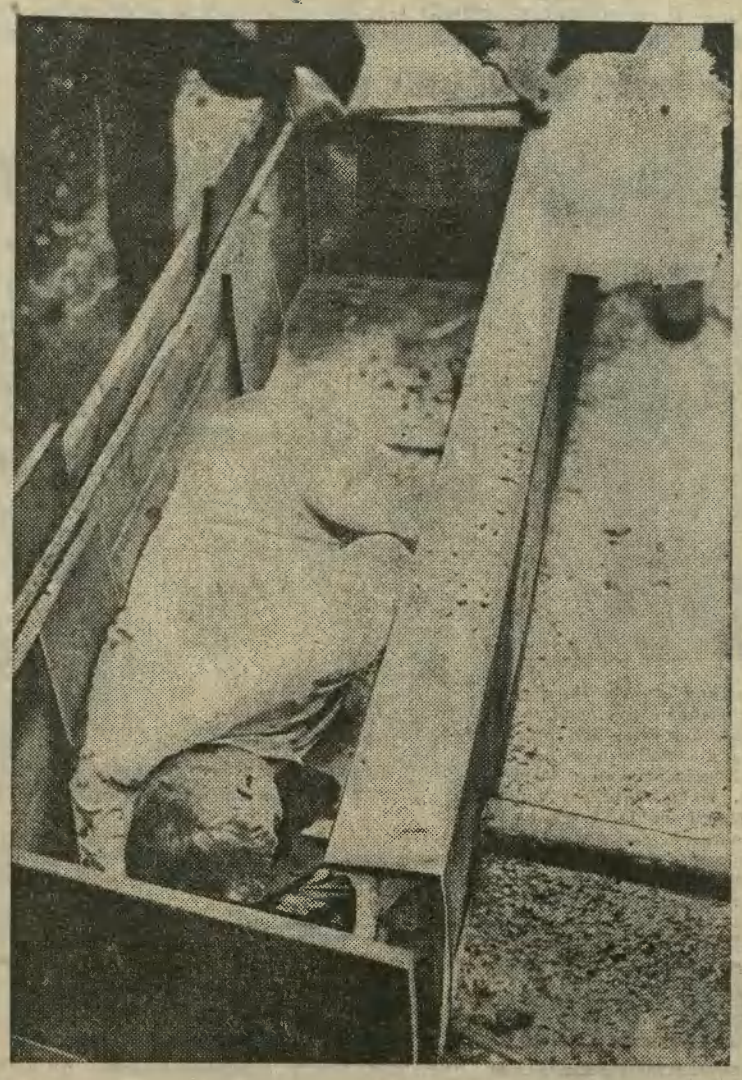

Zaledwie przebrzmiały echa słynnej mistyfikacji autoreklamowej fabrykanta Winklera z Wiednia, a już druga podobna afera, mająca na celu własną reklamę, poruszyła opinję wszystkich krajów. Tym razem jednak historja ta zakończyła się tragicznym epilogiem. — Awanturniczy pseudoliterat *Passal* w Paryżu, pragnąc zapewnić rozgłos swoim pamiętnikom, które zamierzał wydać, kazał zakopać się żywcem swemu wspólnikowi w lesie w Verneuil. Znaleziona przy nim czekolada i rurka gumowa, zapewniająca dostęp powietrza, świadczyły dowodnie, że była to zbrodnia fingowana. Passal, który nazwał się szumnie „markizem de Champaubert", udusił się. Dochodzenia policji wyjaśniły wkrótce całą aferę. — Ilustracja nasza przedstawia zwłoki „markiza" w trumnie, u góry zaś podobiznę jego wspólnika *Bulogne.*

WEŁNA na swetry i szale (szydełkowe) na dywany i kilimki (bez warsztatu)
Wzory nowe w wielkim wyborze. — **„Kapok"** do wypełniania poduszek.
Pouczenia ściegów, sposobu wyrobu udziela się bezpłatnie przy zakupnie. 4649
„SMYRNAPERS" Godziszewska, Kraków, Pijarska 5.

Tajemnicze zniknięcie i odnalezienie
Marji Orskiej.

Kraków, 9 października.

Centrala policyjna w Berlinie rozesłała wszystkim swym oddziałom **fotografje** Marji Orskiej, w nadziei, iż w ten sposób uda się **natrafić na ślad zaginionej** od czterech dni artystki.

Marja Orska zjawiła się przed tygodniem w Kolonji wśród dramatycznych okoliczności. Oto przy wylądowaniu **samolotu** pasażerskiego w Kolonji znaleziono w kajucie **jedynego jej pasażera — kobietę,** ubraną z wyszukaną elegancją i mającą na sobie bardzo cenne klejnoty — **leżącą bez zmysłów na podłodze.**

Kobietą tą była Marja Orska i znajdowała się w stanie silnego **oszołomienia morfiną.** Przewieziono ją natychmiast do szpitala a kiedy odzyskała przytomność, prosiła, aby ją odesłać **do sanatorjum** w Delbrück, gdzie przed niedawnym czasem **przebyła kurację antimorfinową.**

W drodze do tego sanatorjum Marja Orska **dostała ataku szału** i rzuciła się na szofera, omal nie doprowadzając do katastrofy samochodowej. Z pomocą przechodniów udało się obezwładnić szalejącą kobietę i odwieźć do sanatorjum.

Po kilku dniach pobytu w Delbrück artystka **uspokoiła się znacznie** i zażądała pieniędzy na powrót, gdyż chciała opuścić sanatorjum, a była bez grosza.

Lekarz sprzeciwił się temu, uważając, że stan zdrowia pacjentki wymaga dłuższej kuracji. Ale Marja Orska oświadczyła na to z całą gwałtownością, **że sprzeda swoje kosztowności** i w ten sposób zdobędzie pieniądze na wyjazd. W dwa lub trzy dni później **zniknęła bez śladu.**

Ostatnio widziano Orską, zdążającą **w stronę dworca w Kolonji.** Zamierzała ona wyjechać do Wiednia, ale na razie wynajęła pokój w jednym z hoteli. Tu kazała się obudzić o 1-szej w nocy i odprowadzić na stację przez portjera. Otrzymała **osobny przedział w pociągu,** a konduktorowi zapowiedziano, że ma do czynienia z chorą.

Nic ponadto nie udało się policji stwierdzić, a **we Wiedniu nikt Orskiej nie widział.**

Pięć pustych ampułek morfiny...

Berlin, 8 października (*ch*). Wedle informacyj, zasięgniętych w dyrekcji policji **w Würzburgu, znaleziono 2 października artystkę Marję Orską,** leżącą **bez przytomności w przedziale pociągu pośpiesznego Kolonja—Wiedeń,** tuż przed Würzburgiem. W Würzburgu **zawezwano natychmiast lekarza kolejowego** i nieprzytomną **przewieziono do szpitala Juljusza. Szpital ten odmówił przyjęcia jej,** wobec czego umieszczono ją **w klinice psychjatrycznej** uniwersytetu würzburskiego. **Stan jej zdrowia był we wtorek pomyślny.**

Biuro prasowe dyrekcji kolei w Würzburgu komunikuje, że **Orska rzuciła na personal kolejowy** między Kolonją i Frankfurtem **podejrzenie, że jej ukradł pięćset marek i złoty ołówek.** W drodze między Frankfurtem i Würzburgiem **zachowywała się podejrzanie** i po przybyciu do Würzburga **zawiadomiono o tem urzędnika ruchu.** Kiedy ten wszedł do jej przedziału, znalazł ją leżącą **w stanie nieprzytomnym.** Na stoliku koło okna **znaleziono dziesięć ampuel morfiny,** z których **pięć było pustych.** Przywołany natychmiast lekarz Bolzano stwierdził **atak histerji i zatrucie morfiną** i kazał ją przewieźć do szpitala.

Wersja, jakoby Orską znaleziono koło szyn na torze, nie potwierdza się zatem.

Liga wysokich mężczyzn w Ameryce.
Cierpienia połączone z wysokim wzrostem. — Walka o własne łóżka, wozy, sypialnie i wanny. — Czy ludzie wysocy są bardziej uzdolnieni?

Kraków, 9 października.

Dziennikarze amerykańscy dokonali wywiadu z Benjaminem Ostlingem, zajmującym wspaniałe stanowisko **prezydenta „Tall Men's Association of America" tj. Ligi wysokich mężczyzn w Ameryce.** Liga ta, licząca około **1.000 członków zawiązana** została głównie w celu **ochrony ludzi wysokiego wzrostu** przed rozmaitemi przykrościami i cierpieniami, wynikającemi z ich imponującej postawy.

Prezydent Ostling oświadczył przedewszystkiem, że to, co dla innych jest **normalnem,** dla ludzi wysokiego wzrostu jest **prawdziwą torturą.**

Sypianie w **łóżkach hotelowych albo też w wagonach sypialnych,** używanie kąpieli w **zwyczajnych wannach** jest dla ludzi, mających powyżej **185 cm wzrostu prawdziwą udręką. W wannie nie** może się wogóle zmieścić, w łóżku musi leżeć na przekątni. Te same męki czekają wysokiego mężczyznę, gdy zasiędzie przy **zwyczajnym, normalnym stole,** jakich tysiące fabrykują wytwórnie mebli. Najlepsze kurczę w potrawce nie smakuje, gdy się je musi jeść ze skrzywionym kręgosłupem. **A wiązanie krawatu przed normalnem lustrem?** Czy pomyślał kto, ile kłopotu sprawia wysokiemu mężczyźnie?

Smutny los prześladuje wysokich ludzi również **i w szpitalu, ba nawet w więzieniu.** Przez tygodnie, a nawet przez miesiące muszą ci biedacy, chorzy z gorączką leżeć w zwyczajnem łóżku szpitalnem, przeznaczonem dla ludzi normalnych. Liga wysokich mężczyzn postanowiła walczyć o wprowadzenie pewnego **kontyngentu dłuższych łóżek w szpitalach** posuwa się nawet dalej i żąda **budowania większych cel** w więzieniach Stanów Zjednoczonych.

Ameryka jest krajem wysokich mężczyzn. W Stanach Zjednoczonych znajduje się zdaniem Ostlinga **2 miljony ludzi, mających więcej niż 6 stóp (183 cm) wzrostu.** Większość ich pochodzi z wybrzeża Pacyfiku. Liga wysokich mężczyzn mogłaby wobec tego posiadać 2 milj. członków, że ich zaś jest tylko tysiąc jest to widocznie dowodem, że nie wszyscy mężczyźni zdają sobie sprawę z niewygód swego wysokiego wzrostu.

Czy ludzie wysokiego wzrostu są również **wysoce uzdolnieni,** oto pytanie, które sobie zadaje wiele uczonych. Posiadają oni podobno dużo **bystrości, humoru i szlachetności.** Są to zalety, które nie zawsze jednakże wystarczą do **wygrania walki życiowej.** Natomiast nie da się zaprzeczyć, że tak dawniej, jak i obecnie było bardzo wielu ludzi **małych wzrostem,** którzy zdobyli sobie **wybitne stanowiska. Napoleon Bonaparte miał tylko 167 cm wzrostu.**

Pewien wiedeński lekarz dr. **Alfred Adler,** który zdobył sobie wielki rozgłos w Ameryce, wygłaszając odczyty z dziedziny psychologji indywidualnej, postawił bardzo interesującą **teorję** co do zdolności małych mężczyzn. Uważa on, że istnieje **siła duchowa,** która polega na **kompensacji.** Podobnie, jak **jąkała Demostenes** stał się sławnym mowcą, a **kulawy Stilicho** obrał zawód wojskowy, tak samo i każdy człowiek małego wzrostu pragnie dokonywać **rzeczy wielkich.** Jego ambicja i siła woli są niepomiernie wielkie, wie on dobrze, że niczego nie zdobędzie łatwo, że nikomu **nie zaimponuje postacią,** ani wyglądem i dlatego **zdobywa wszystko wytężoną walką.** Takich małego wzrostu, ale wielkich ludzi jest bardzo wielu w Europie. W Ameryce jednak przeważa typ wysoki i 4-ej najsłynniejsi prezydenci Stanów Zjednoczonych **Waszyngton, Lincoln, Wilson i Hoover** należą właśnie do wielkich ludzi o wybitnym wzroście.

Poszukuję od zaraz pokoju z kuchnią
w śródmieściu 4345k
Czynsz z góry lub według umowy. Zgłoszenia pisemne do Adm. „I K. C." pod „1500".

Dr. Henryk ROSENZWEIG
powrócił 4636k
Leczenie żylaków
Kraków, Zwierzyniecka 11. Telef. 2804.

ZWIĄZEK MŁODZIEŻY PRZEMYSŁOWEJ I RĘKODZIELNICZEJ
W KRAKOWIE, ULICA SKARBOWA L. 2.
prosi w imieniu tysięcy młodzieży o nadesłanie
1-go złotego
NA DOKOŃCZENIE BUDOWY WŁASNEGO DOMU.
Tą niewielką ofiarą spełnicie wielki, obywatelski czyn.
Tym jednym złotym dokończycie Obywatele Polski wielkiego dzieła dla dobra szerokich mas młodzieży i chwały Polski!
Wysyłkę uskutecznić można:
1. przekazem pocztowym,
2. znaczkami pocztowymi.
3. czekiem Poczt. Kasy Oszcz. Kraków, Nr. 407987.
Czekamy!!! 4724k

Obecnie mamy
PIXAVON
najznakomitsze mydło do mycia włosów również jako Shampoon
4462k

Specjalista chorób chirurgicznych
Dr LEON PAWLIGER
powrócił 4654k
Kraków, ul. Dietlowska 91. Tel. 4495.

MERAN JESIENNA i ZIMOWA STACJA KLIMATYCZNA (WŁOCHY)
Dra BINDERA
Sanatorjum djetetyczne „Stefanja" dla chorób serca, naczyń, żołądka, kiszek, nerek, cukrzycy, reumatyzmu, katarów dróg oddechowych natury niegruźliczej i rekonwalescentów. 1193g

†

Z GRALEWSKICH
Helena Lachowiczowa
wdowa po fizyku

przeżywszy lat 56, po długiej a ciężkiej chorobie, opatrzona św. Sakramentami, zasnęła w Panu dnia 7 października 1929.

Wyprowadzenie zwłok z domu przedpogrzebowego na cmentarzu rakowickim na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi we środę dnia 9 b. m. o godz. 3 po południu, na który-to smutny obrzęd stroskana siostra, brat i rodzina zapraszają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych.

NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE

odprawione zostanie we środę, dnia 9-go b. m. o godzinie 9 rano w kościele O. O. Franciszkanów w kaplicy Matki Boskiej Bolesnej. 4744k

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Serenada. 4226k

Tam pod balkonem uroczej donny,
Ze szpadą w ręku stał rycerz konny:
— Bądź mi wzajemną, nie chciej mej zguby!
Więc „Daj-Go“ Żaka przywieź mi łabęd!..

Podziękowanie.

Wszystkim Krewnym, Przyjaciołom i Znajomym — którzy oddali ostatnią posługę ś. p. Matce naszej i okazali nam tyle serdecznego współczucia — składamy tą drogą serdeczne podziękowanie.

Marjanowie Lancowie.

Październik 1929. 1195g

Co dzień niesie?

9 Październik

Środa

Ludwika Bert., Djon.
Słowiański: Domogost
Ewangelicki: Djonizjusza
Grecko-kat: 26 Joana B.

Kalendarzyk astronomiczny:

Wschód słońca	Zachód słońca	Długość dnia	Ubyło dnia	Wschód księżyca	Zachód księżyca	Faza księżyca
5·49	16·37	11·09	4m	18·24	19·59	Jutro pierw. kwadra

Podziękowanie kanclerza Müllera dla min. Zaleskiego.

Z Warszawy donoszą: W odpowiedzi na depeszę kondolencyjną, którą wysłał min. Zaleski kanclerzowi Rzeszy p. Müllerowi z powodu **śmierci p. Stresemanna** — otrzymał p. minister spraw zagr. następujące podziękowanie:

„W imieniu rządu Rzeszy spieszę wyrazić Waszej Ekscelencji **najszczersze podziękowanie** za wyrazy współczucia z powodu zgonu ministra spraw zagranicznych Stresemanna. Proszę również o łaskawe przekazanie mego podziękowania rządowi polskiemu. Kanclerz Rzeszy: (—) Müller“.

Prace komisji dla usprawnienia administracji publicznej.

Na skutek rozesłanej przez komisję dla Usprawnienia Administracji Publicznej ankiety, mającej na celu zestawienie poglądu wybitnych znawców przedmiotu na kwestję **naukowego studjum przyszłych kandydatów** do wyższej służby administracyjnej ogólnej oraz służb specjalnych — zgłosili dotychczas gotowość nadesłania swych prac względnie je już nadesłali pp. dyrektor Państwowej Szkoły Higieny **dr. Witold Chodźko**, prof. Uniw. Warsz. **dr. Zygmunt Cybichowski**, prof. Wolnej Wszechnicy **Stefan Dziewulski**, prof. Uniw. Jana Kazimierza **Ludwik Ehrlich**, prof. Szk. Gł. Gosp. Wiej. **Władysław Grabski**, prof. U. J. **Władysław Leopold Jaworski**, prof. Un. St Batorego **dr. Wacław Komarnicki**, prof. Uniw. Warsz. **Ludwik Krzywicki**, prof. U. J. **Kazimierz Wł. Kumaniecki**, prof. U. J. **Adam Krzyżanowski**, prof Szk. Gł Gosp. Wiej. **Zdzisław Ludkiewicz**, prof. Wolnej Wszechnicy Polskiej **dr. Władysław Maliniak**, prof. Wyż. Szk. Handl. w Warszawie **Bolesław Markowski**, prof. Uniw. Pozn. **Alfred Ohanowicz**, prof. Polit. Warsz. **Mieczysław Rybczyński**, prof. Uniw. Pozn. **Jan Rutkowski**, prof. Uniw. Warsz. **Bohdan Wasiutyński**.

Wyniki powyższej ankiety opublikowane zostaną **w specjalnym tomie wydawnictw Komisji**.

Realizując swe zamierzenia w kierunku kodyfikacji obowiązującego prawa, Komisja dla Usprawnienia Administracji Publicznej **przystąpiła do uporządkowania według podziału rzeczowego** obowiązujących polskich przepisów prawnych ogłoszonych w latach 1918—1929, a sięgających cyfry **15 tysięcy z górą pozycyj**, rozproszonych w ilości ok. 10 tys. w „Dzienniku Ustaw“ oraz w liczbie kilku tysięcy w innych źródłach prawa polskiego w tym okresie.

Kim jest nowy poseł rumuński w Warszawie.

(*Wir*) **Nowy poseł rumuński** w Warszawie, **Cretzanu**, urodził się w **Bukareszcie w r. 1863 z rodziny bojarskiej**, osiadłej niedaleko stolicy.

Po **ukończeniu studjów prawniczych** w Bukareszcie i w Paryżu, wstąpił do dyplomacji jako attache, a potem **sekretarz legacyjny** pracował w **Paryżu, Konstantynopolu, Berlinie, Petersburgu i znowu w Paryżu**, poczem w r. 1898 przeszedł w stan nieczynny.

Zajmował się wówczas administracją swoich dóbr, biorąc udział w życiu politycznem, jako członek stronnictwa konserwatywnego. W r. 1911 w gabinecie konserwatywnym **Carpa** i **Majonescu** piastował urząd sekretarza generalnego M. S. Z. aż do r. 1913, kiedy został zamianowany **posłem w Hiszpanji**. Na stanowisku tem pozostawał do 1922 r. z przerwą 8-miesięczną, kiedy w roku 1918 kierował poselstwem rumuńskiem w Paryżu. Wtedy **pozostawał w bliskich stosunkach z członkami polskiego komitetu narodowego.**

W r. 1922 odwołany do centrali, pozostawał w Bukareszcie do r. 1926, w którym to objął placówkę w Waszyngtonie. Na stanowisku tem potrafił przełamać niechętne dla Rumunji nastroje, wynikłe wskutek wybryków antysemickich. Zaznajomił też opinję amerykańską, przedtem bardzo słabo o Rumunji poinformowaną o jej bogactwach naturalnych i przyszłości gospodarczej. Sukcesem tej działalności było, iż w r. 1928 **Ameryka wzięła udział w subskrypcji rumuńskiej pożyczki zagranicznej.**

I. Inauguracyjny program nowootwartego, znacznie powiększonego i na wzór zagr. kinotestrów urządzonego **Kina „WANDA“ św. Gertrudy 5**

we środę dn. 9 października br. REWELACYJNY FILM NOWEGO SEZONU. Arcydzieło najsubtelniejszej sztuki, o porywającej sile uczucia i ekspresji gry

Noce bezsenne
Noce szalone

Ulubieniec Schönbrunnu

Symfonja nieokiełznanych namiętności. Monumentalny dramat erotyczny, rozgrywający się na dworze żądnej uciech i użycia, nienasyconej cesarzowej 4749k MARJI TERESY. Główne postacie kreują: **Lil Dagover, Iwan Petrowicz**

Film ten przepojony zmysłowością, porywający fascynującą treścią, grą aktorów stojącą na najwyższym szczeblu doskonałości artystycznej, oraz olśniewający niewidzianym przepychem dworu cesarskiego, pozostawia niczem niezatarte wrażenie. — Specjalna ilustracja muzyczna zwiększonego zespołu orkiestry symfonicznej. — Przedstawienia w niedzielę i święta od godziny 3, w dni powszednie o godzinie 5, 7 i 9 przy pełnej orkiestrze.

Obrazki, których Dowgalewskij nie pokazał w Londynie.

(*Wf*) Bolszewicy z jednej strony starają się obecnie o ponowne nawiązanie stosunków dyplomatycznych z Anglją, z drugiej zaś, aby zamydlić oczy ludności i „przekonać“ ją, że nie wchodzą w kontakt z „kapitalizmem“, pomieszczają masowo w swej prasie karykatury i obrazki, kompromitujące Anglję, wzgl. jej obecny rząd Mac Donalda. I tak na pierwszej ilustracji widzimy obrazek, mający przedstawiać, jak bezrobotni, usiłujący dostać się przed oblicze ministra pracy, p. Bonfield, zostają siłą wyprowadzeni przez policję angielską. Druga ilustracja przedstawia karykaturę Mac Donalda, który po wyborach chowa do archiwum swoje wszystkie przedwyborcze obiecanki, mające ulżyć doli mas pracujących.

Zarobi 50% każdy kto zaraz **KUPI ZA 3 ZŁOTE 1 aparat do golenia,** oryg. **„GILLETTE“ 1 MYDŁO** do GOLENIA 4746k **„TLEN“** Do nabycia wszędzie

Dziś w środę wyjeżdża Prezydent Rzplitej i ministrowie do Wilna.

Z Warszawy donosi (*J*): **We środę 9 bm. o g. 10.10 rano Prezydent Rzplitej wyjedzie wraz z najbliższem swoim otoczeniem na uroczystości 350.lecia uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.** P. Prezydent **powróci do Warszawy we czwartek 10 bm.** o godz. 23.50.

Premjer **dr Świtalski** wyjedzie do Wilna tegoż dnia. P. premjerowi towarzyszyć będzie szef gabinetu, Jerzy **Paciorkowski**.

P. premjer będzie także **reprezentował Marsz. Piłsudskiego, który w ostatniej chwili zrezygnował z wyjazdu do Wilna.** Wraz z premjerem wyjedzie na uroczystości **kilku ministrów.**

Adres Uniwersytetu Jagiellońskiego

Na uroczystości jubileuszowe uniwersytetu w Wilnie wyjechała z Krakowa **delegacja Uniwersytetu Jagiellońskiego** złożona z prorektora prof. Michała **Siedleckiego**, oraz profesorów Wł. **Semkowicza**, ks. Józefa **Archutowskiego**, Wacława **Lednickiego** i Jerzego **Landego**. Delegacja wręczy jako dar Uniwersytetu Jagiellońskiego dla uniwersytetu w Wilnie **berło rektorskie** srebrne pozłacane, zaprojektowane przez profesora Akademji Sztuk Pięknych, Konstantego Laszczkę, oraz adres.

Adres ten w streszczeniu brzmi:

„Przesławnemu Uniwersytetowi wileńskiemu w 350-tą rocznicę założenia **Rektor, Senat, profesorowie Uniwersytetu** Jagiellońskiego ślą serdeczne życzenia i **składają głęboki hołd.** Rozpamiętując Waszą historję, myślą i sercem zwracamy się ku Waszemu Pierwszemu Rektorowi, nietylko jako ku jednemu z największych mocarzy słowa polskiego, **ale ku Mężowi, który był wcieleniem wszystkich narodowych i religijnych celów, które przez pierwsze dwa wieki istnienia Waszego uniwersytetu przyświecały w Jego pracach A mężem tym, Piotr Skarga**, a praca Jego streszczała się w jednem haśle: szerzenie na wschodzie Rzeczypospolitej jedynej prawdziwej cywilizacji, która w zaraniu naszych dziejów przyszła z Rzymu i dzięki której należeliśmy i należymy do Europy zachodniej, a nie do wschodniej.

„Za panowania ostatniego króla, jak nad wszystkiemi szkołami polskiemi, tak i nad Waszym Uniwersytetem zajaśniało światło, rozżarzone przez **Komisję Edukacyjną.** Światło to nie zgasło ani po zlikwidowaniu Komisji Edukacyjnej, ani po ostatecznem upadku niepodległości, ale jakby na przekór wrogowi, jaśniało cudownym blaskiem. Niechże nam wolno będzie przesłać Wam na dzień uroczysty Waszego święta życzenie, żeby Uniwersytet Wasz i nadal przez całe wieki wiernie pełnił swoją **służbę cywilizacyjną i naukową** i jaknajprędzej dożył również wielkiej chwili, jak ta, w której jego rektorem był **Jan Śniadecki**, a uczniem **Mickiewicz**“.

Ulitz i Naumann znowu prowokują!

Twierdzą, że „wybiła godzina przeznaczeń dla Niemców“. Liczą na pomoc zewnętrzną.

W uzupełnieniu doniesienia „I. K. C.“ o posiedzeniu **klubu niemieckich posłów do Sejmu i Senatu**, jakoteż zebraniu niemieckich mężów zaufania na Górnym Śląsku, które to manifestacje odbyły się w Katowicach w ubiegłą sobotę i niedzielę, nadchodzą nowe szczegóły.

Obrady klubu niemieckich członków Sejmu i Senatu doprowadziły do uchwały, w której uznano **położenie niemieckiego szkolnictwa w Polsce za rozpaczliwe (!!)**, albowiem **rząd polski** wbrew konstytucji i układom międzynarodowym celowo niszczy je w całym kraju (!?).

Uchwała ta była przygrywką zwołanego następnie posiedzenia **delegatów niemieckich organizacyj** na G. Śląsku, gdzie senator dr. Pant wystąpił z zagajeniem, nazywając obecną chwilę **godziną rozstrzygnięć**, która wybiła dla wszystkich Niemców w Polsce, a która domaga się **zjednoczenia wszystkich sił niemieckich.**

Następnie wystąpił na trybunę przewodniczący niemieckiego klubu sejmowego pos. **Nauman** i w obszernym wywodzie wyłuszczył pogląd, że wszelkie mniejszości narodowe, a w szczególności niemiecka, są zgoła odrębnym organizmem i rząd państwowy **nie jest ani przedstawicielem, ani wyrazem życzeń i woli tychże mniejszości, lecz czemś dla nich zupełnie obcem.** „Mniejszość niemiecka w Polsce jest wyspą, w którą uderzają fale wybujałego nacjonalizmu polskiego. Wyspa ta oprze się naporowi, jeżeli utrzyma stały kontakt ze swą ojczyzną niemiecką. Musimy sobie przeto podać rękę poprzez granicę, a jak długo w Polsce szerzy się wybujały nacjonalizm państwowy, niema mowy o współpracy naszej mniejszości z państwem“ (!!).

Po tem wyzywającem wystąpieniu posła **Naumana** zabrał głos osławiony Otto **Ulitz**, sekretarz Volksbundu, skazany niedawno na dwa lata więzienia za knowania antypaństwowe i wygłosił sprawozdanie o obecnem położeniu politycznem na G. Śląsku. Mowca rozróżnia pod tym względem dwa okresy, których granicę stanowią **wypadki z maja 1926 r.**

Przed majem położenie Niemców mimo pewnych trudności było znacznie lepsze, a to dzięki „rzeczowemu stanowisku ówczesnych wojewodów śląskich“. Natomiast **po maju 1926 r. wepchnięto żywioł niemiecki w „położenie bez wyjścia“.** — Obecny wojewoda śląski starał się **najpierw złamać Korfantego, a w związku z tem rozpoczął także zwalczać żywioł niemiecki, a to zarówno na terenie szkoły, jak i kościoła.** (Walka z Korfantym, a „w związku z tem“ z Niemcami. Cenne przyznanie Ulitza. Red.). Szczególnie tragicznie przedstawia się los niemieckich katolików (!), którzy są niemal pozbawieni opieki ze strony szowinistycznych księży katolickich. Z kolei przeniósł wojewoda Grażyński walkę polityczną do teatru i kina, zniesiono niemieckie napisy i odebrano (!!) Niemcom teatr W ostatniej fazie walka przeciw żywiołowi niemieckiemu przeniosła się do przemysłu i handlu, skąd usuwa się bezprawnie niemieckich urzędników i robotników, a przedsiębiorstwa oddaje jedno za drugiem w obce pozakrajowe ręce.

Ale tę walkę narzuconą nam — wołał p. Ulitz — muszą Niemcy przyjąć i zwycięsko przeprowadzić aż do końca. Ani na chwilę nie wolno Niemcom ustać i ani na chwilę zwątpić. — **Opatrzność (!) kazała nam żyć tutaj na Górnym Śląsku, powinniśmy przeto trwać silnie w wierze, że ta sama Opatrzność pozwoli nam także doczekać się (!) tutaj lepszych czasów.**

W zakończeniu obrad zwrócono się z energicznym apelem do prasy niemieckiej w Polsce, aby nie ustała w walce o niemiecką sprawę.

Co to jest „rozpowszechnianie przez prasę nieprawdziwych wiadomości“.

Z Warszawy donoszą: W jednem z miast na Pomorzu zajęto na polecenie władz **cały nakład** czasopisma przed wypuszczeniem go na miasto. Równocześnie prokurator wytoczył odpowiedzialnemu redaktorowi oskarżenie z **art. 1 ust. 2** dekretu prasowego, zarzucając mu, że rozpowszechniał w druku **wiadomość świadomie nieprawdziwą, mogącą wywołać niepokój publiczny.**

Sąd okr. uwolnił oskarżonego od winy i kary. Władze jednak zaskarżyły ten wyrok uwalniający do Sądu najwyższego.

Sąd najwyższy uznał, że **skoro cały nakład pisma był zajęty i nie wyszedł poza obręb drukarni i nie dostał się do rąk czytelników, nie może być uważany za „rozpowszechnianie nieprawdziwych wiadomości“.** Tem samem **przestępstwo nie zostało popełnione.** Ponieważ zaś **usiłowanie rozpowszechniania** fałszywych wiadomości **nie jest karalne**, a więc o ukaraniu redaktora odpowiedzialnego niema mowy.

Okoliczność, że z wiadomością nieprawdziwą zaznajomili się pracownicy redakcji i administracji, oraz urzędnicy, którzy dokonali zajęcia pisma, nie posiada znamion przestępstwa. Przez to bowiem wiadomość się nie rozpowszechnia, gdyż pod pojęcie **„rozpowszechnienie“** podpada jedynie działanie, zapomocą którego treść pisma, zgodnie z zamiarem sprawcy, udostępnia się szerszym kołom publiczności, lub też osobie, mającej spowodować dalszy jej obieg wśród publiczności.

Przed sensacyjnym procesem w sprawie sfałszowanego testamentu ś. p. Tyszkowskiego.

Za kilka dni rozpocznie się przed sądem przemyskim sensacyjna rozprawa w sprawie głośnego fałszerstwa **testamentu** ś. p. Pawła Tyszkowskiego, który, jak wiadomo, cały swój wielki majątek w pow. dobromilskim zapisał **Polskiej Akademji Umiejętności.** Jak już donosiliśmy, rozprawa obecna jest wynikiem decyzji **Sądu Najwyższego**, który **zniósł drugą część wyroku** sądu przemyskiego, **uwalniającą 4-ch oskarżonych** i polecił przeprowadzenie ponownej rozprawy.

Po żmudnem, dwuletniem blisko śledztwie uzupełniającem, **naznaczono ponowną rozprawę na dzień 14-go października.** Na ławie oskarżonych zasiędą obecnie Antoni **Tyszkowski**, dzierżawca dóbr z Krasnego, inż Zdzisław **Konopka**, dyrektor Banku Kredytowego z Krakowa, Henryk **Haszlakiewicz**, właściciel dóbr z Nienastaniec, absolwent Akademji Rolniczej i Józef **Możarowski**, urzędnik prywatny we Lwowie.

Obwinionym zarzuca akt oskarżenia, że „działając we wzajemnem porozumieniu w zamiarze wyrządzenia szkody na majątku Akademji Umiejętności w Krakowie, jako testamentarnej spadkobierczyni ś. p. Pawła Tyszkowskiego, **sporządzili fałszywy dokument prywatny**, mianowicie rozporządzenie ostatniej woli ś. p. Tyszkowskiego z daty: Wiedeń, 5 stycznia 1915 r., zawierające ustanowienie spadkobiercą Antoniego Tyszkowskiego, zamiast wspomnianej Akademji, tudzież ustanowienie niezgodnych z prawdziwem rozporządzeniem ostatniem woli Pawła Tyszkowskiego zapisów **na rzecz osób trzecich**“.

Przed rozprawą apelacyjną „arcybiskupa“ Kowalskiego.

Z Warszawy donosi (*Mt*): **W pierwszych dniach listopada** rozpocznie się w warszawskim sądzie apelacyjnym **sprawa marjawickiego „arcybiskupa“ Kowalskiego**, skazanego, jak wiadomo, wyrokiem sądu okr. w Płocku na 4 lata więzienia.

W połowie b. m. **Kowalski przybędzie do Warszawy** w towarzystwie kapłanów marjawickich i zamieszka w gmachu tutejszej parafji przy ul. Szarej 8.

Sprawa Kowalskiego budzi powszechne zainteresowanie.

Magistrat częstochowski ma też swego.. Judkę Rosenzweiga.

Z Częstochowy donoszą: Onegdaj **pisma tutejsze wytoczyły ostrą kampanję przeciwko niejakiemi Judce Rozenzweigowi**, który od szeregu lat ma **żerować na magistracie** częstochowskim.

Wedle doniesień „Kurjera Częstochowskiego“, J. Rozenzweig pobrał za niwelację kawałka gruntu przy garażu miejskim, która to praca wymagała **wywiezienia kilku fur ziemi i nawiezienia żwiru węglowego, 22.000 zł.** Następnie magistrat częstochowski powierzył Judce Rozenzweigowi wykładanie chodników **po cenie 7.50 zł. za 1 metr kw.**, gdy dwie firmy poznańskie Jóźwiaka i Ratajczaka podjęły się wykonać układania płyt chodnikowych za cenę po 8.50 zł. za 1 metr kw., czyli **o 100% taniej.**

Podając te fakta, pismo częstochowskie **żąda zbadania gospodarki miejskiej przez władze wojewódzkie**, a specjalnie ujawnienia, **dlaczego Rozenzweig cieszy się tak wielkiem poparciem ojców miasta**, a specjalnie czy nie dlatego, iż magistrat obecny w Częstochowie jest socjalistyczny, a Judka Rozenzweig podobno ma być socjalistą „od serca“.

A więc i Częstochowa ma swego Rozenzweiga.

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Zatrważające obrazy zdziczenia wśród młodzieży szkolnej.

Z Warszawy donoszą: Wczoraj po skończonych lekcjach w szkole zawodowej im Konarskiego przy ul. Leszno przyskoczył do 15-letniego ucznia tej szkoły Alberta Hildebranta jego kolega i ugodził go **dwukrotnie nożem w plecy.**

Młodociany napastnik zbiegł, zaś ofiara krwawego porachunku udała się na pobliski posterunek pogotowia ratunkowego skąd odwieziono go **w stanie ciężkim** do szpitala Dzieciątka Jezus.

Humorystyka automobilowa.

Z Warszawy donoszą: Opracowywane są obecnie przepisy o ruchu samochodowym, które poświęcają cały rozdział kwestji **sygnalizacji,** będącej obecnie przyczyną wielu wypadków

Rozporządzenie to ma być obowiązujące wkrótce w całym świecie. Przed wprowadzeniem jednak w życie tego rozporządzenia, poczynione chyba będą poprawki, albowiem niektóre artykuły tego rozporządzenia brzmią **dość humorystycznie.** I tak art. 6 powiada:

„Karami szczególnie ostremi ścigać się będzie używanie sygnałów przeraźliwych, t. zw. klakstonów, czyli syren elektrycznych. **Takiemi sygnałami posługiwać się będzie wolno tylko poza miastem i zdaleka od ludzi, zwierząt i osiedli.** (Po co więc używanie wogóle klakstonu, gdy niema ani ludzi, ani zwierząt, ani osiedli. Przyp. Red.). Zbliska wolno będzie używać **tylko trąbki.** Taka sama trąbka obowiązywać będzie w mieście, przyczem w nocy należy stosować tłumik. Nie będzie wolno samochodom używać sygnałów na postojach, albo w wypadkach, kiedy niema kogo alarmować(!?). Sygnałówki o różnych tonach, tudzież sygnałówki akordowe będą dozwolone tylko na samochodach rządowych oraz dyplomatycznych".

Niestety, projekt nowych przepisów nie pomyślał nic o specjalnych sygnałach dla pogotowia ratunkowego, straży ogniowej itp.

Delegat Ojca św. na procesie ks. Olszauskasa.

Z Kowna donoszą: Olbrzymią i tak frekwencję publiczności na procesie b. prałata ks. Olszauskasa zwiększyła jeszcze wiadomość o tem, że na rozprawę **przybyć ma delegat Kurji papieskiej.**

Rzeczywiście wczoraj na pierwszem miejscu, obok przedstawicieli prasy, zasiadł w sali sądowej **profesor teologji Bartiali,** który przysłuchuje się rozprawie sądowej i czyni jakieś notatki.

Sąd skończył już badanie świadków. Dziś rozpoczęło się przemówienie prokuratora, a prawdopodobnie jutro rozpoczną się przemówienia obrońców.

Stwierdzić można, **że zeznania świadków** w większości wypadły **dla oskarżonego niepomyślnie.** Specjalnie niekorzystnie wypadł dla ks. Olszauskasa ten punkt obrony, iż śmierć Ustjanowskiej nastąpiła w dzień po jego wyjeździe z Birsztan. Niestety, przewód sądowy nie wyjaśnił zupełnie zniknięcia Ryszarda, rzekomo nieślubnego syna ks. Olszauskasa. Cień tego młodego człowieka i jego tajemnicze zniknięcie wyrabia niesłychanie **przykrą opinję dla oskarżonego.**

Również bardzo silne wrażenie wywołały zeznania kilku świadków, którzy przedstawili tryb życia ks Olszauskasa i określili go jako **osobę niegodną sukni duchownej.**

Uroczysty pogrzeb mistrza Bourdelle'a

W smutny szary dzień jesienny odbył się onegdaj w Paryżu pogrzeb największego z mistrzów rzeźby francuskiej, Antoniego Bourdelle.

Wszystkie ulice, przylegające do domu, w którym mieszkał mistrz, zaroiły się tłumami. Orszak pogrzebowy otwierał rydwan, z którego zwisały niezliczone wieńce i bukiety kwiatów. Wśród wieńców na plan pierwszy wysunął się **ogromny wieniec o barwach biało-czerwonych, ofiarowany przez ambasadę polską twórcy wspaniałego pomnika Mickiewicza w Paryżu.** Za kwietnym rydwanem postępowała rodzina, za nią liczne grono uczniów zmarłego artysty, cały świat artystyczny Paryża, przedstawiciele władz, sfer dyplomatycznych, naukowych itd. Z kolei niesiono na poduszce ordery, którymi odznaczony był wielki artysta, poczem postępowały nieprzebrane tłumy publiczności.

Zwłoki Antoniego Bourdelle'a, największego artysty współczesnej Francji, złożone zostały **na cmentarzu Montparnasse.**

Dlaczego Stresemann nie otrzymał honorowej eskorty wojskowej?

Z Berlina donosi (*Fd*): W orszaku pogrzebowym dr Stresemanna wzięli udział m. in. także **minister Reichswehry** Groener i gen. Haye wraz z adjutantami, natomiast — jak już donosiliśmy — nie było honorowej eskorty wojskowej.

Wbrew dotychczasowym wyjaśnieniom podają dzisiaj, że **stało się to na zarządzenie min. spraw zewnętrznych,** które domagało się tego ze względu na położenie międzynarodowe i **wzgląd na zagranicę.**

Słowacy po procesie dra Tuki

Z Pragi donosi (*Fd*): „Pragai Magyar Hirlap" ogłasza następujące **oświadczenie ks. Hlinki:**

Słowaccy ministrowie Tisso i Labay **nie zgłosili swej dymisji** i na razie zatrzymają swoje portfele. **Kandydaturę dr Tuki zgłoszono już urzędowo,** ale na wszelki wypadek przygotowano **listę rezerwową,** ponieważ stronnictwo słowackie liczy się z tem, że władze czeskie ze względów formalnych odrzucą listę pierwszą.

Z powodu **przedwczesnego ujawnienia w prasie** wyroku przeciw dr Tuce zgłosiliśmy zażalenie na ręce ministra sprawiedliwości i prezydenta Masaryka, a w następstwie czego zarządzone zostało śledztwo urzędowe.

Nieprzewidziane następstwa podatku kawalerskiego we Francji.

Jak wiadomo, we Francji został wprowadzony **podatek kawalerski** jeszcze w r 1920.

Stwierdzono jednakże, że ustawa ta **nie odniosła spodziewanych skutków** W ostatnich latach **liczba upartych kawalerów** którzy wolą raczej haraczem opłacać swą wolność, aniżeli ją utracić, **wzrosła z 146.000 na 300.000.**

Kino Nowości Starowiślna L. 21

Clou sezonu! Dziś wspaniała premjera! 1194 g Clou sezonu!

BILLIE DOVE Miłość dziewczyny z Music Hallu

zwodniczo piękna, wysmukła, jak gazella, roztaczać będzie tęczę uroku i czaru w przepięknym, erotycznym dramacie

Bogata wystawa. — Korowód najzgrabniejszych girls. — Wyszukane baletnice. — Rewje olśniewające przepychem.

Nad program wesoła farsa. Początek seansów o godz. 5, 7 i 9·10. Nad program wesoła farsa.

Pies budnikiem kolejowym.

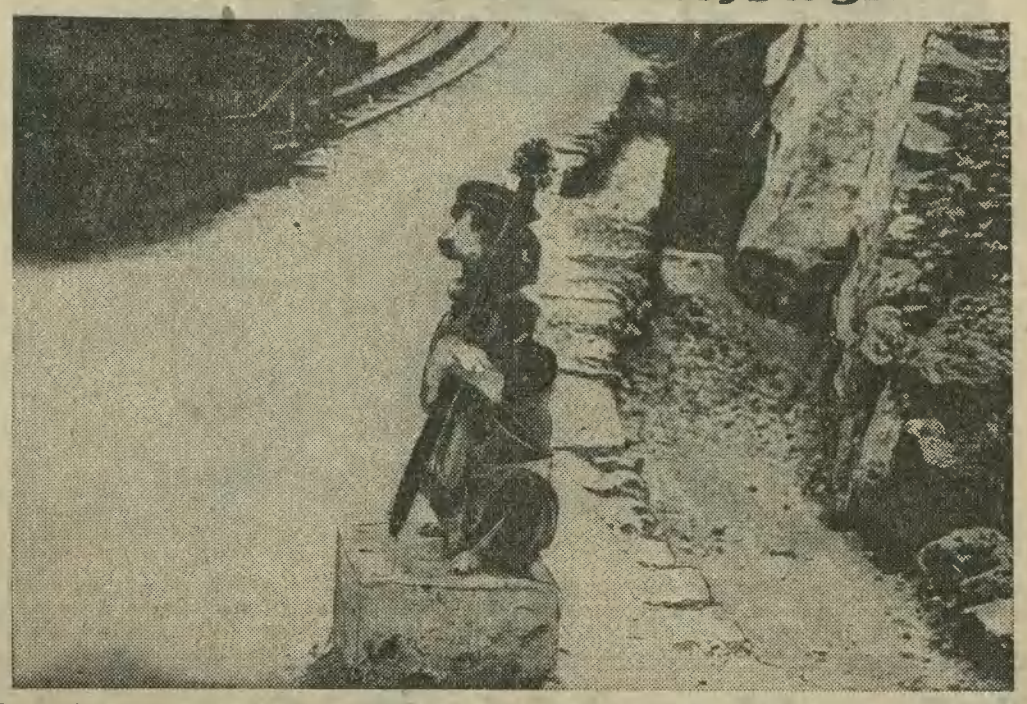

Naprawdę, to nie blaga. Istotnie pełni obowiązki budnika kolejowego w pobliżu *Barcelony* na kolejce zębatej do klasztoru *Montserat* — pies. Na jednem ze skrzyżowań siada ten mądry okaz psiego rodu, w urzędowej czapce na łebku, na kamieniu przydrożnym, tak, jak to widać na rycinie, z chorągiewką w łapach przednich i zamyka drogę dla ruchu ulicznego, gdy pociąg się zbliża. Dotychczas spełniał ten pies swe obowiązki bardzo sumiennie.

4748k Arcydzieło pełne humoru, finezji i pikanterji!

GRZESZNICA Z MONTPARNASSE

W roli tytułowej szampańska Annie Ondra w otoczeniu takich ulubieńców publiczności, jak: Hans Junkerman, André Roanne, Herman Picha, Eugenjusz Rex i wielu innych.

Obraz ten, który ostatnio w Warszawie doznał entuzjastycznego przyjęcia już wkrótce ukaże się w Krakowie.

Projekt budowy 90.000 mieszkań w Polsce

Wystąpił z nim prezes Czesław Klarner.

W pierwszym dniu obrad zjazdu izb przem.-handlowych w Warszawie, m. in. wygłosił referat o budownictwie mieszkaniowem prezes Klarner.

P. Klarner przedstawił **własny projekt budowy 90 tys. pokoi rocznie** kosztem **500 miljonów złotych,** który to projekt znany jest czytelnikom „I. K. C." w ogólnych zarysach.

W tym celu — wywodził mówca — należy stopniowo **odbudować czynsz przedwojenny do normy z 1914 r. w złocie.**

Termin likwidacji ochrony lokatorów mówca oblicza **na mniej więcej lat 10.** Jako **źródła** środków na finansowanie ruchu budowlanego widzi prelegent **w podatkowem obciążeniu** nieruchomości przedwojennych miejskich **podatkiem czynszowo-mieszkaniowym.**

Sumy te winny być inkasowane przez państwo w celu użycia ich na budowę i wydanie wierzycielom listów zastawnych 4 proc., opartych na nowych hipotekach, w razie potrzeby z gwarancją państwa lub samorządu. To źródło p. Klarner oblicza **na 300 do 350 milj. zł.**

Dalej przewidziana byłaby **w budżecie dotacja zwrotna, bezprocentowa, w wysokości około 100 milj. zł.**

Również z przymusowych oszczędności instytucyj społecznych ubezpieczeń część powinna być **zwrócona szerokim masom** pod postacią **ulokowania w ruchu budowlanym.** To źródło dałoby **50 milj. rocznie.**

Wreszcie zaznaczyłby się **udział prywatnych kapitałów** w budownictwie w skali 20 proc. 100 milj. zł. rocznie.

Z wywodami inż. Klarnera polemizował następnie min. Moraczewski, którego zdaniem **niedobór mieszkań rozłożyć należy na 25 lat.**

Zdaniem ministra, projekt p. Klarnera pomija **potrzeby budowlane wsi.**

Przy dokonywanej w Polsce reformie rolnej i komasacji przed państwem stoi olbrzymi program **budownictwa wiejskiego,** które jest równej wagi co i budownictwo miejskie. Obliczenie potrzeb mieszkaniowych, dokonane przez p. Klarnera, uważa min. Moraczewski **za nierealne.**

Dotychczas budujemy przeciętnie **7 i pół tysiąca izb rocznie.** Zaciąganie pożyczek zagranicznych na cele budowlane nie może wogóle być brane pod uwagę.

Projekty te będą przedmiotem dyskusji i rozważań sfer miarodajnych.

Do sprawy tej jeszcze powrócimy.

Pociskowy transport poczty przez ocean.

Co mówi zdobywca nagrody paryskiej prof. Oberth?

Z Berlina donosi (Lk): Na zgromadzeniu członków „Niemieckiego Towarzystwa 1914" **prof. Oberth,** zdobywca międzynarodowej nagrody paryskiej dla podróży międzyplanetarnej, wygłosił mowę na temat: **„Rakieta w przeszłości i przyszłości".** Wywodzi on m. in. następująco:

Mimo iż **rakieta już w 13-tym wieku używana była u Chińczyków** w formie palących się strzałów i aż do doby współczesnej znalazła różnolite stosowanie, ciekawa teorja **działania reakcyjnego eksplodujących gazów** przez wiedzę zawsze traktowana była po macoszemu. Dopiero w najnowszych czasach **poznano wartość rakiety w służbie wielkich problemów podróży do wszechświatów.**

Teoretycznie statek dla podróży międzyplanetarnej jest gotowy, lecz zapewne **minie jeszcze kilkadziesiąt lat,** nim podróż taka będzie stanowiła możliwość realną. **Próby narazie dążą do pociskowego transportu poczty i towarów, które możnaby w ten sposób w przeciągu 3 do 4 godzin przesłać przez ocean do Ameryki.**

Mowca w dalszym ciągu **przestrzega przed niebezpieczeństwem,** jakie zachodzi podczas prób samochodami i samolotami rakietowymi. **Niebezpieczeństwo eksplozji jeszcze jest zbyt wielkie,** aby narażać lekkomyślnie życie ludzkie. Przedewszystkiem należy rozróżnić reklamę od poważnych, naukowych badań.

Po przemówieniu odbyła się między słuchaczami żywa wymiana zdań na ten ciekawy i aktualny temat.

Licytacja katedry rosyjskiej w Berlinie.

Z Berlina donosi (*ch*): W Berlinie odbyła się we wtorek wzruszająca **licytacja katedry rosyjskiej** na rogu Ruhrstrasse i Hohenzollerndamm Licytacja miała przebieg **dramatyczny,** albowiem oprócz licznych **emigrantów przybył także sędziwy biskup prawosławny Tychon,** przybrany w długi płaszcz oraz **łańcuch z koroną carską, który w języku rosyjskim prosił sąd, by nie dopuścił do licytacji.**

Jeszcze bardziej była wzruszająca scena, kiedy pewna **66-letnia ociemniała sprzedawczyni gazet ofiarowała ostatnie oszczędności na cerkiew i ze łzami prosiła sąd, by nie licytował cerkwi.**

Licytacja rozpoczęła się od oświadczenia przedstawiciela wierzyciela Banku Genewskiego, że **rosyjska gmina wyznaniowa nie zapłaciła czynszów hipotecznych, ani wypowiedzianej hipoteki w wysokości 140 tysięcy marek,** a oprócz cerkwi i plebanji znajdują się na tej parceli **lokale czynszowe.**

Adwokat gminy wyznaniowej **dr. Bruno Weyl** prosił o odroczenie terminu i zaniechanie postępowania, ponieważ emigranci wśród olbrzymich trudności zbudowali sobie dom modlitwy po zabraniu dawnego przez bolszewików, zwłaszcza, że **obecna cerkiew służy także Serbom i Bułgarom do celów religijnych.**

Sędzia oświadczył, że **nie może odroczyć licytacji.** Do licytacji stanął **jeden tylko nabywca,** mianowicie dyrektor generalny pewnego towarzystwa budowlanego Teske, do celów osobistych i **nabył parcelę za 180 tysięcy marek.** Na wniosek przedstawiciela gminy wyznaniowej **odroczono przybicie targu na dwa tygodnie.**

Jeszcze jeden „hrabia" w Ameryce.

Niejaki Wojciech Sichowski, podający się za **polskiego podróżnika i hrabiego,** wniósł w nowojorskim departamencie pracy skargę, obwiniającą dozorcę więzienia w Kalifornji i urzędników prokuratury okręgowej w Los Angelos **o defraudację kwoty 200.000 dolarów** w czasie śledztwa, czy też w czasie kilkuletniego więzienia, które odcierpiał w Kalifornji za sprzeniewierzenie

Obecnie okazało się, iż **oskarżenia** „hrabiego" Sichowskiego **nie mają żadnych podstaw i chciał on tylko uwolnić w ten sposób od deportacji** kuratury okręgowej w Los Angeles **o defraudację do Polski** z Ellis Island, gdzie oczekiwał dotąd na wyrok władz deportacyjnych, sądząc, że uzyska zwolnienie, by mógł dostać się do Kalifornji rzekomo w celu starania się na drodze sądowej o zwrot tych pieniędzy.

Obecnie zapadł wyrok **odstawienia** Sichowskiego w dniach najbliższych **do Polski.**

Upiór gór Rax.

W Reichenau w górach Rax zajmuje się komisja sądowa badaniem kilku **zagadkowych morderstw,** które się ostatnio w tych górach wydarzyły.

Jedną z ofiar nieznanych bandytów jest pewien **właściciel** dóbr w Niemczech, którego nazwisko na razie ukrywane jest w tajemnicy. Drugą ofiarą jest znany kupiec wiedeński Jerzy Fischl.

Ponadto popełniono w górach Rax kilka innych niewyjaśnionych potwornych zbrodni, przyczem mordercy posługiwali się zawsze tą samą metodą, **godząc swą ofiarę kolbą pistoletu w głowę.**

—0§0—

COŚ...

Coś gra w powietrzu... coś, co w ciało
falą łagodnych drgań przenika,
coś, co tak dźwięczy jak muzyka
jakąś melodją złoto-białą.

Coś jest w powietrzu, jest w przestrzeni,
coś w słońca blasków omgle złotej,
coś, co powiewem jest tęsknoty,
strojnej w czar świateł i promieni.

I coś, co w duszę cicho pada,
jak siew na długie dni bez słońca,
na noc bez światła i bez końca,
i bajki dobre opowiada...

—0— *Jah.*

OSOBISTE.

(*N*) **O. MARJAN MORAWSKI,** znany uczony katolicki z Krakowa, mianowany został prof. Uniwersytetu Lubelskiego.

(*J*) **MIANOWANIA W ETACIE MIN. W. R. I O. P.** Prez. Rzplitej postanowieniem z 2 b. m. zamianował docenta uniw. warszawskiego dra Mściwoja Stenerau-Siemianowskiego prof. tytularnym na wydziale lekarskim tegoż uniwersytetu, docenta uniw warszawskiego dra Władysława Scheneicha prof. tytularnym na wydziale lekarskim tegoż uniwersytetu, docenta bakterologji i serologji na wydz. lekarskim uniw. we Lwowie, dra Jana Korwina Gąsiorowskiego prof. tytularnym tegoż uniwersytetu, docenta uniw. we Lwowie dra Kazimierza Hartleba prof. tytularnym na wydz. humanistycznym tegoż uniwersytetu.

—0—

(*J*) **PROGNOZA.** We wtorek o godz. 8 rano zanotowano następujące temperatury. Warszawa 9, Wilno 10, Białystok 10, Kalisz 10, Morskie Oko 10, Gdynia 11, Bydgoszcz 11, Tarnopol 11, Brześć n. Bugiem 11, Kielce 12, Kraków 13, Toruń 13, Pińsk 14, Zakopane 14, Poznań 14, Przemyśl 15, Cieszyn 17, Lublin 18, Pohulanka 6. We wtorek na terenie całego kraju było dość chłodno, rankiem mglisto, na wschodzie wszędzie opary, na zachodzie, północy i w środku kraju zachmurzenia. Na wybrzeżu padały deszcze.

Przewidywany przebieg pogody na środę: rankiem mglisto i chmurno, w dzień zachmurzenie umiarkowane, malejące, chłodniej zwłaszcza na północnym wschodzie Polski. Słabe wiatry zachodnie lub cisza.

B. WIĘŹNIOWIE IDEOWI P. O. W., aresztowani w Krakowie i na terenie województwa krakowskiego przez władze austrjackie w roku 1918, zechcą zgłosić swe adresy do p. Tadeusza Nodzeńskiego w Krakowie, urząd pocztowy Nr. 2, a to celem dokonania ostatecznej rejestracji członków przed wyborem delegatów na walny zjazd b. więźniów ideowych, który odbędzie się dn. 10 listopada b. r. w Warszawie.

PROPAGANDA OSZCZĘDNOŚCI. W związku z dorocznym obchodem „Dnia oszczędności", który przypada na dzień 31 b. m., p. wojewoda krakowski dr. Kwaśniewski rozesłał do prezydjum miasta Krakowa i zarządu samorządów powiatowych okólnik z poleceniem zorganizowania, gdzie tylko jest możliwem, komitetów lokalnych „Dnia Oszczędności", które to komitety przeprowadziłyby w szerokich masach ludności jak najżywszą propagandę idei oszczędnościowej.

WALNE ZGROMADZENIE EMERYTÓW. Celem przeprowadzenia zasadniczych zmian w statucie, oraz dokonania reorganizacji Związku emerytów, emerytek i wdów po emerytach b. Galicji z siedzibą w Krakowie, zarząd tego związku zwołuje nadzwyczajne walne zebranie, które się odbędzie w Krakowie w sali przy ul. Potockiego L. 11 dn. 20 bm. o godz. 10 przedpoł.

Zarząd związku prosi inne związki i koła emerytów działające na terenie wojew. krakowskiego o wysłanie na to zebranie delegatów, których nazwiska należy uprzednio zgłosić pod adresem: Krakowski Związek Emerytów, ul. Lelewela 16.

Z KRAJU.

KOMITET FLOTY NARODOWEJ PRZED MIKROFONEM RADJOWYM. Każdego miesiąca będzie ogłaszane w Polskiem Radjo komunikat Komitetu Floty Narodowej o pracy i postępach organizacyjnych tej instytucji. Pierwszy taki komuni-

Archiwum Państwowe w Krakowie

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

kat będzie wygłoszony dnia 12 bm. o godz. 15.45 Słowo wstępne wypowie generalny sekretarz Komitetu Floty Nar. gen. Zaruski.

ODSŁONIĘCIE TABLICY PAMIĄTKOWEJ. Staraniem Tow. gimn. „Sokół" w Skoczowie odbędzie się dn. 13 bm. uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej na pomniku wzniesionym ku czci poległych bohaterów w obronie Śląska Cieszyńskiego w r. 1919. Po uroczystości odsłonięcia tablicy i defiladzie odbędzie się po południu festyn w ogrodzie hotelu „Pod Białym Koniem".

(J) **PIELGRZYMKA POLSKA WRACA Z RZYMU 12 B. M.** Pielgrzymka Polaków do Rzymu, która wyjechała pod kierownictwem episkopatu polskiego w osobach ks. arcybiskupów Jałbrzykowskiego i Mańkowskiego, oraz biskupów Radońskiego, Lisieckiego i Szlagowskiego i która, jak to już donosiliśmy, przyjęta była na specjalnej audjencji przez Ojca św. w dniu 4 b. m., powraca do Warszawy w sobotę 12 b. m. o godz. 16'25.

(Hr) **ODSŁONIĘCIE POMNIKA ORZESZKOWEJ W GRODNIE 20 BM.** Grodno przygotowuje się gorączkowo do uroczystości ku czci Elizy Orzeszkowej. Do Grodna przybyły już części pomnika, który stanie w parku naprzeciw posesji ks. Czetwertyńskich. Odsłonięcie nastąpi 20 bm. W domu Elizy Orzeszkowej zostanie odnowiony dawny salonik i w nim mają być przechowywane jej utwory, jakoteż literatura związana z jej imieniem, a dalej fotografje, niektóre rękopisy itp. Cenniejsze pamiątki będą zgromadzone w muzeum państwowem.

KURSY DLA PISARZY GMIN WIEJSKICH. — Tymczasowy wydział samorządowy (w likwidacji) otwiera w dn. 28 b. m. czterdziesty czwarty kurs dla pisarzy gmin wiejskich. — Podania o przyjęcie na kurs należy wnosić do dnia 25 b. m. do właściwych wydziałów powiatowych.

ZEBRANIE KOŁA ZWIĄZKU OFICERÓW REZERWY W GORLICACH odbyło się w dniu 5 bm. Przybyło na nie 32 członków. Ideowy referat wygłosił sekretarz Koła dr. Antoni Ślebodziński.

ZAMKNIĘCIE NAJWIĘKSZEGO W POLSCE TARTAKU. Wskutek braku zbytu na rynku drzewnym oraz nagromadzenia materjału za 10 miljonów złotych został zamknięty największy w Polsce tartak firmy angielskiej w Stołpcach. Wszyscy pracownicy tartaku otrzymali wymówienie.

NIEPORZĄDKI W KASIE CHORYCH W KAŁUSZU. Jak nam donoszą członkowie Kasy Chorych, zatrudnieni w przemyśle naftowym w Majdanie (pod Kałuszem) wnieśli zbiorową prośbę do min. pracy i opieki społ. o delegowanie przynajmniej raz w tygodniu lekarza do Majdanu dla przyjmowania chorych, którym z trudnością przychodzi udawać się aż do Kałusza lub Perehińska do lekarza. Prośbę tę ministerstwo przychylnie załatwiło przed dwoma miesiącami, a pomimo tego zarząd powiatowej Kasy Chorych w Kałuszu nie zastosował się do polecenia ministerstwa.

Zagłębie naftowe Majdan-Rosulna zatrudnia około 250 pracowników, którzy pozbawieni są kompletnie wszelkiej pomocy lekarskiej, gdyż najbliższa filja kałuskiej powiatowej Kasy Chorych znajduje się w Perehińsku, oddalonym od Majdanu o 12 km. Droga do Perehińska znajduje się w stanie opłakanym, tak, że chorzy, jadący furą do lekarza przechodzą prawdziwe katusze. Zachodziły wielokrotnie wypadki, że wzywany lekarz do Majdanu uchylał się od obowiązku przyjazdu i polecał chorego pomimo poważnego stanu zdrowia przywieźć do siebie, lub też odesłać do szpitala.

Członkowie Kasy Chorych, zamieszkali w Majdanie apelują za naszem pośrednictwem do miarodajnych sfer i domagają się jak najszybszej sanacji stosunków w Powiatowej Kasie Chorych w Kałuszu.

Oglądnijcie bez przymusu kupna

PROCES O ŻONOBÓJSTWO. Jak donoszą z Warszawy, dnia 12 bm. odbędzie się przed tamtejszym sądem okręgowym karnym sensacyjna rozprawa przeciw Stanisławowi Woźniakowi o żonobójstwo, zaś w dniu 14 bm. przed sądem apelacyjnym karnym proces przeciw Janinie Puławikowej o zabójstwo. Do obu rozpraw powołały sądy warszawskie w charakterze biegłego, profesora Wachholza z Krakowa.

(Mt) **TAJEMNICZE SAMOBÓJSTWO PRZEMYSŁOWCA W WARSZAWIE.** W hotelu Rzymskim w Warszawie otruł się nieznaną trucizną 38-letni Gustaw Molly, przemysłowiec i były rotmistrz W. P. Lekarz pogotowia przewiózł samobójcę do szpitala św. Ducha, gdzie tenże wkrótce zmarł. — Ś. p. Molly mieszkał w hotelu Rzymskim od 28 sierpnia r. b. Żadnych listów ani wyjaśnień nie pozostawił. W sprawie tajemniczego samobójstwa dochodzenia prowadzi policja.

SUKCES FINANSOWY „WESOŁEGO MIASTECZKA". Przedsiębiorstwa zabawowe na „Wesołem Miasteczku" w Poznaniu porobiły, jak się okazuje, doskonałe interesy. I tak popularna kolejka górska przyniosła w ciągu 4 i pół-miesięcznego trwania wystawy około miljona złotych. Obroty przedsiębiorstwa pokazującego dwie „najpiękniejsze kobiety świata" wynosiły 44.000, teatru Iluzja 21.000, Fotomatu 50.000, „Teatru pcheł" 35.000, Karuzeli z samolotami 100.000, pokaz głodomora przyniósł 50.000 zł.

Wśród przedsiębiorców było 4 Niemców i jedna Czeszka, właścicielka „Teatru pcheł".

Czysty zysk „Wesołego Miasteczka", który przypadł w udziale P. W. K. wynosi 200.000 zł.

(SO). **SAMOBÓJSTWO W CERKWI.** W cerkwi w Ossowcu popełnił samobójstwo wystrzałem z rewolweru w głowę kapral 9 p. strzel. konnych Wincenty Balcewicz. Przyczyną samobójstwa były defraudacje popełnione przez Balcewicza, w zarządzanym przez niego magazynie mundurowym.

SKAZANIE OSZUSTA PARCELACYJNEGO. — Z Warszawy donoszą: Głośny proces o oszustwo i przywłaszczenie na szkodę chłopów na 600.000 przez inżyniera Wetesko, który trwał 3 dni, po zbadaniu 112 świadków został wczoraj zakończony wyrokiem, skazującym Wetesko na 3 lata więzienia.

ZE ŚWIATA.

SPODZIEWANE NARODZINY NA DWORZE NORWESKIM. Z Oslo donoszą, że księżniczka Marta szwedzka, małżonka następcy tronu Norwegji ks. Olafa, spodziewa się zostać matką. — Ślub księcia Olafa i księżniczki Marty odbył się z wielką uroczystością w marcu ub. roku.

Atrakcja i zachwyt całego Krakowa od 2 tygodni! — Gigantyczny superfilm produkcji amerykańskiej. Arcydzieło, które przebojem zdobyło cały świat! p. t.: 47 0

Miłość Kozaka

Pieśń o miłości, dysząca namiętnością, południa, pełna awanturniczych przygód. Główne role: JOHN GILBERT, RENÉE ADORÉE, ERNEST TORRANCE, NILS ASTHOR i wielu innych jeszcze tylko kilka dni **w Kinie „SZTUKA"**

Konkurs samochodowy w Warszawie.

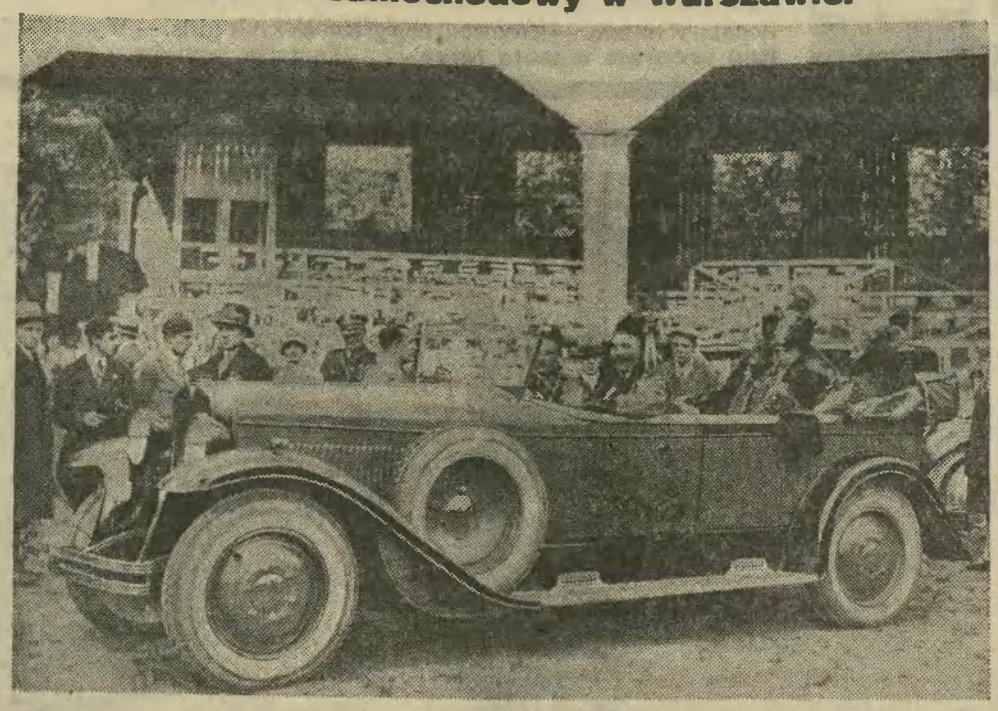

Onegdaj odbył się w Warszawie konkurs piękności samochodów. Na rycinie widzimy jeden z samochodów, zapisanych do konkursu. Pasażerem samochodu jest aktor, przebrany w historyczny strój i ucharakteryzowany na króla Stefana Batorego, z kanclerzem Zamoyskim i świtą.

Żydowski projekt rewizji wyroku sądu nad Chrystusem.

Jak donosi z Filadelfji „Sunday School Times", niejaki Schwayder, prawnik żydowski z Denver (stan Colorado) zaproponował pewnej grupie swych współwyznawców założenie stowarzyszenia żydowskiego, które miałoby na celu spełnienie posłannictwa Izraela, a w pierwszym rzędzie zainicjowanie przeprowadzenia rewizji wyroku sądu nad Chrystusem.

Schwayder wyraża przekonanie, że pogarda, jaką zewsząd okazują od dziewiętnastu wieków żydom, ma swe źródło w osądzeniu Chrystusa. Schwayder pragnąłby, żeby został zwołany do Jerozolimy Sanchedryn żydowski, **któryby lojalnie przeprowadził proces przeciwko Jezusowi Chrystusowi i orzekł, czy sąd nad Zbawicielem świata nie był aktem nieprawiedliwości i nadużycia prawa.**

Wnioskodawca projektuje, że, gdyby przewód sądowy wykazał niewinność Chrystusa, wówczas Sanchedryn musiałby przyznać, że **popełniono błąd i błagać Boga o odpuszczenie winy.** Sanchedryn ten miałby się składać z 2 **znanych z pobożności i uczoności rabinów, z 24 uczonych oraz z 24 kupców.** Każdy członek musiałby złożyć uroczystą przysięgę i dawać moralną gwarancję, że będzie bezstronnym i że gotów jest przyjąć prawdę taką, jaką ona jest *(KAP)*.

EGZEKUCJA U ESKIMOSÓW. Niezwykły wypadek samosądu odbył się niedawno na wyspie Basil, niedaleko Grenlandji. Pewien Eskimos Mako Gliak przejęty fanatyzmem religijnym, który co pewien czas opętuje ludzi w strefach arktycznych, opowiedział swoim krewnym, że został wybrany na oczyściciela rasy i że głos z nieba kazał mu wytracić cały swój szczep. Oczywiście, że Eskimosi uznali Gliaka za niebezpiecznego, wobec czego schwytali [illegible] strażą przez całą zimę. Dwa razy próbował uciec i dwa razy został schwytany. Potem nie mając ochoty tracić czas na dozorowaniu fanatyka, wycięli duży otwór w lodzie i trzymali go w nim tak długo, aż zmarzł.

Świeżo nadeszłe wspaniałe DYWANY WSCHODNIE po umiarkowanych cenach

CZECHOSŁOWACKA WYPRAWA POLARNA. W prywatnych kołach czechosłowackich planują w przyszłym roku ekspedycję polarną. Ekspedycja ta ma raczej charakter handlowy i znalazła żywy oddźwięk w kołach czeskiego przemysłu filmowego. Ma ona wyruszyć do wysp nowosyberyjskich, gdzie żyje Czech, Jan Welsl, jako naczelnik szczepu Eskimosów.

ORGANIZACJA PRASY WATYKAŃSKIEJ. — Oficjalny organ stolicy apostolskiej „Osservatore Romano" posiadać będzie w najbliższym czasie swoje biura i własną drukarnię w obrębie Citta di Vaticano. Od tej chwili „Osservatore Romano" wychodzić będzie na zupełnie nowych podstawach. Hr. della Torre będzie w dalszym ciągu sprawował funkcje naczelnego redaktora pisma. Słowa „redaktor odpowiedzialny" (director responsabile) nie będą już uwidocznione pod jego nazwiskiem, ponieważ „Osservatore Romano", wydawane na terenach papieskich, przestanie podlegać ustawom, którym podlega cała prasa włoska. W nowej swej formie organ stolicy apostolskiej ukaże się poraz pierwszy w dniu 14 bm.

BUDOWA DRAPACZA CHMUR O 150 PIĘTRACH. Donoszą z Paryża: „New York Herald" donosi z Nowego Jorku, że przygotowuje się tam obecnie budowa, jakiej nie było dotychczas nawet w mieście niebotycznych gmachów, największej metropolji świata. Koszta budowy tego 150-piętrowego gmachu mają wedle kosztorysu wynosić ponad 2 miljardy franków franc.

BESSEDOWSKY ZASKARŻYŁ „HUMANITE". Z Paryża donosi *(fd)*: Zwolniony obecnie zastępca ambasadora sowieckiego Bessedowsky wniósł skargę o oszczerstwo przeciw redakcji „Humanite" ,która stojąc na usługach sowieckich, nazwała go „przekupnym niewolnikiem kapitalizmu" i zarzuciła mu sprzeniewierzenie pieniędzy rządowych.

GŁOŚNY ADWOKAT SERBSKI ARESZTOWANY ZA DEFRAUDACJĘ. Olbrzymią sensację wywołało w Belgradzie aresztowanie znanego miejscowego adwokata Milorada Nestorovicza. Aresztowanie nastąpiło z powodu defraudacji 300 tysięcy dynarów, której dopuścił się wyżej wymieniony adwokat przed kilku miesiącami w kasie jugosłowiańskiego towarzystwa żeglugi okrętowej po Dunaju.

ZGOLIŁ WĄSY, ABY UNIKNĄĆ POPULARNOŚCI. Słynny pilot angielski por. Waghorn, który zdobył niedawno puhar Schneidra, był zmuszony zgolić sobie wąsy, ażeby w ten sposób zmylić swoich wielbicieli. Por. Waghorn był na każdym kroku przedmiotem takich owacyj, iż nie mógł spokojnie przejść ulicą, lub też pokazać się w restauracji, lub w teatrze.

(Lk) **JACHT ANGIELSKI ZATONĄŁ POD BARCELONĄ.** W pobliżu wybrzeża hiszpańskiego niedaleko Barcelony utonął podczas burzy prywatny jacht angielski. 3 majtków utopiło się, resztę załogi zdołano uratować.

ŁABĘDŹ W KANALE LA MANCHE. Rybakom, jadącym łodzią po kanale La Manche, udało się schwytać łabędzia, który się zabłąkał w te strony. Trzymali oni przez kilka dni ptaka w niewoli, skrępowawszy mu skrzydła i nogi i karmiąc go przytem obficie. Jednakże łabędziowi nie podobał się ten przymus i korzystając z chwilowej nieuwagi rybaków, zerwał pęta i wypłynął na pełne morze.

Filip Haas i Synowie

4743k **Kraków**

Sławkowska 12.

OŚMIU BADACZY KANADYJSKICH ZGINĘŁO BEZ ŚLADU. Z Winnipeg donoszą, iż nie znaleziono dotąd żadnych śladów po ośmiu podróżnikach-badaczach kanadyjskich, którzy przed 3 tygodniami wyruszyli w podróż naukową na pokładzie dwóch samolotów. Władze kanadyjskie wysłały 12 aeroplanów na poszukiwanie zaginionych.

SPAŁ CAŁY MIESIĄC. W szpitalu miejskim w Buffalo przebywa 22-letni Tomasz Kolasz, który zbudził się w ostatnich dniach ze snu, trwającego przeszło miesiąc. W czasie spożywania obiadu w gronie rodziny zapadł on w dziwną śpiączkę, z której budzono go od czasu do czasu dla przyjęcia pokarmu, poczem zaraz zapadał w sen. Stan zdrowia pacjenta poprawił się znacznie, choć miewa jeszcze napady senności, które szybko przechodzą. Śpiączka wywołana została niedomogą mózgową.

—0—

W. Bujański Kraków, Rynek, Linja A-B 47, uskutecznia — przeprowadzki lokalne i zamiejscowe fachowo i najtaniej. 4337k

—0—

LEŚNICZY zredukowany, od 3 lat bez posady, obecnie chorobą i śmiercią żony zupełnie wyczerpany ojciec 7-ga nieletnich dzieci znajduje się w skrajnej nędzy — Prosi za naszem pośrednictwem P. T. Czytelników o posadę ewentualnie o łaskawe wsparcie materjalne. — Łaskawe datki przyjmuje Administracja Ilustr. Kurjera Codz.

O bowiązek miłości.

Chcemy mówić o miłości najbardziej czystej, bezinteresownej, o miłości rodziców do dzieci.

Właśnie niedawno rozpoczęła dziatwa nowy rok szkolny, przyprawiając nas o niemałe koszta. —

Czy jednak pomyśleliśmy czasem, jakie są istotne obowiązki rodziców, kochających swe dzieci? Czy nie wydawało się nam, że miłość do dzieci to właściwie tylko uczucie, pieszczota, czułość i dogadzanie im? Byłoby to fałszywem pojmowaniem obowiązków, jakie nakłada na rodziców miłość do dzieci.

Tymczasem prawdziwe obowiązki miłości wobec dzieci, to starania i wysiłki, aby dzieci nasze jaknajlepiej uzbroić na drogę życia, aby walka o byt nie złamała ich przedwcześnie, aby posiadając siły fizyczne i duchowe, umiejętności realne — sami umieli dać sobie radę w epoce samodzielności życiowej.

Kochaj dzieci, znaczy także własną pracą i oszczędnością zapewnić dzieciom skromny kapitalik, aby wchodząc w życie, na samym wstępie, nie zaznali goryczy, bezsilności i bezradności.

Zrealizować to wskazanie można, zawierając w P. K. O. Ubezpieczenie posagowe na rzecz naszego dziecka.

Kilkanaście złotych miesięcznie, wpłaconych na polisę, utworzą po dojściu dziecka do pełnoletności — posag lub poprostu kapitał na założenie warsztatu pracy.

Zastanówcie się, czy racjonalnie, rozumnie kochacie wasze dzieci... *M. Cz.*

—0—

MEBLE DO WARSZAWY I KATOWIC okazyjnie wysyła „HERMES" Kraków, Stolarska 13. 4751k

—0—

SIEROTA po powstańcu z 1863 r. niezdolna do pracy i znajduje się wskutek tego w skrajnej nędzy, prosi PT. Czytelników o pomoc materjalną. Datki przyjmuje Administracja Ilustrowanego Kurjera Codz. pod szyfrą „Sierota po powstańcu z 1863 r." 4600k

—0§0—

Teatr, literatura i sztuka.

Nowa placówka artystyczna.

Grono ludzi postanowiło stworzyć placówkę artystyczną, teatr „Jaskółka", który postawił sobie zadanie wprowadzenia repertuaru współczesnego przeznaczonego dla wszystkich — zarówno dla najszerszych sfer ludowych, jak dla dzieci i młodzieży.

Repertuar przedstawień widowiskowych stanowić będą utwory sceniczne, specjalnie dla tego teatru pisane. Tematów dla tych przedstawień dostarczą przedewszystkiem fantazje, legendy, bajki ludowe ze wszystkich dzielnic kraju, a dalej baśnie wschodu i twórczość innych narodów.

Przedstawienia rewjowe przeznaczone są wyłącznie dla młodszej dziatwy. Składać się one będą z piosenki, tańca, wesołych monologów, króciutkich utworów scenicznych, teatru marjonetek etc. Inicjatorzy „Jaskółki" mają nadzieję, że w niedługim czasie, zdołają skupić naokoło siebie grono autorów i wszystkich tych artystów, którym sprawa artystycznie pomyślanego teatru dla dzieci leży na sercu. Rękopisy sztuk i drobnych utworów rewjowych nadsyłać należy do naszej kierowniczki literackiej p. Heleny Zakrzewskiej, Kraków, ul. Ruska 4.

Do zespołu teatru „Jaskółka" należą byli artyści teatru „Reduta" w Wilnie i teatru im. Słowackiego w Krakowie. Zarząd teatru stanowią: p. Halina Starska, kierowniczka artystyczna, p. Helena Zakrzewska kierowniczka literacka, p. Iwo Gall, kierownik malarski, p. Halina Gallowa, reżyserka, p. Eugenjusz Dziewulski, kierownik muzyczny i p. Czesław Zbierzyński, kierownik administracyjny.

Teatr „Jaskółka" rozpocznie swoją działalność we czwartek, dnia 10 bm. w teatrze „Nowości" ul. Bielańska w Warszawie. Na początek idzie: „Złota kaczka", bajka ludowa z Kieleckiego w opracowaniu H. Zakrzewskiej, oraz program rewjowy: „Co mówią jaskółki".

—0—

Wieczór poematów tanecznych Krysi Lewandowskiej.

Najmłodsza gwiazda taneczna, Krysia Lewandowska, która wraz z p. Erwinem Kazimierzem Handem wystąpi w sobotę, dnia 12 bm. w wieczorze poematów tanecznych w sali starego teatru w Krakowie, jest już znana publiczności krakowskiej i lwowskiej. Pierwszą połowę r. b. przebyła mała Krysia w stolicy Francji, gdzie się kształciła pod kierunkiem sławnej Olgi Preobrażeńskiej. Krytyka paryska wyraża się o występach Krysi Lewandowskiej z

najwyższym podziwem, nadając małej a już prawdziwie wielkiej artystce nazwę najmniejszej gwiazdy tanecznej. Pisma paryskie podniosły nadzwyczajny talent młodziutkiej artystki, podziw budzącą muzykalność i ekspresję dramatyczną, dochodzącą do wielkości tragicznej, skończone wirtuozostwo techniki i wdzięk nieporównany, to znów brawurę i prawdziwy humor. W sobotnim wieczorze ukaże się młodziutka artystka w Krakowie w produkcjach tanecznych, którymi tak zachwycała Paryż. W dniu 13 bm. wystąpi mała Krysia z koncertem tanecznym w teatrze polskim w Katowicach.

—0—

VASA PRIHODA, jeden z najświetniejszych skrzypków doby współczesnej wystąpi z jedynym koncertem we środę 16 bm. w Starym Teatrze.

Archiwum Państwowe w Krakowie

© digitalizacja mbc małopolska.pl

P. LUDWIKA MAREK-ONYSZKIEWICZOWA objęła z dniem 1 października br. kierownictwo artystyczne Instytutu muzycznego w Krakowie. Nazwisko tej cenionej i znanej na polu muzycznem i pedagogicznem artystki, która w dawniejszych latach prowadziła konces. szkołę muzyczną im. Ludwika Marka we Lwowie, znanego w swoim czasie sławnego pianisty, ucznia Franciszka Liszta, daje pełną rękojmię, iż Instytut Muzyczny w Krakowie, który od 23 lat pracuje z najdodatniejszym rezultatem nad wykształceniem muzycznem młodzieży i pogłębieniem naszej kultury muzycznej, nadal wzorowo prowadzonym będzie przy współudziale najwybitniejszych pedagogów-muzyków tej uczelni.

CIEKAWE PREMJERY W POLSKICH TEATRACH. Teatr Ateneum w Warszawie wystawia sztukę Tollera „Hinkemann" w reżyserji p. Sochy, który zarazem gra rolę tytułową. Dzieło niemieckiego autora, jednego z czołowych ekspressjonistów, wyraża w zwartej formie dramatycznej niedolę współczesnego człowieka, sięgającą swemi korzeniami tragicznych wydarzeń wojennych.

Również na motywie wojennym oparta jest sztuka Leonarda Franka, przygotowywana przez teatr p. Gorczyńskiego w Łodzi, p. t. „Karol i Anna" Zdobyła ona duży succes d' estime na scenach niemieckich i była grana nawet w jednym z przodujących teatrów paryskich, jako jedno z najciekawszych dzieł współczesnej produkcji dramatycznej.

TOURNÉE REDUTY. Drugi tydzień wyprawy artystyczno-propagandowej zespołu Reduty ze sztuką Stefana Żeromskiego „Uciekła mi przepióreczka" z Juljuszem Osterwą w postaci Przełęckiego obejmuje następujące miasta: 8 bm. wtorek Częstochowa, Teatr Miejski, 9 bm. środa Zawiercie, kino Stella, 10 bm. czwartek Dąbrowa Górnicza, 11 bm. piątek Sosnowiec, Teatr Miejski, 12 bm. sobota Jaworzno, sala Sokoła, 13 bm. niedziela Cieszyn, Teatr Miejski, 14 bm. poniedziałek Bielsko, Teatr Miejski.

REPERTUAR TEATRU PREMJER NA PROWINCJI. „Wielki kram" G. B. Shawa, komedja w 3-ch aktach z Junoszą-Stępowskim: 9-go października Kołomyja, 10-go Stanisławów, 11-go Borysław, 12-go Sambor, 13-go Lwów, 14-go Drohobycz, 15-go Przemyśl, 16-go Jarosław, 17-go Gorlice, 18-go Sanok, 19-go Krosno, 20-go Rzeszów, 21-go Jasło, 22-go Nowy Sącz, 23-go Tarnów, 24-go i 25-go Katowice, 26-go Bielsko, 27-go Cieszyn, 28-go Królewska Huta, 29-go Częstochowa, 30-go Piotrków, 31-go do 3-go listopada Łódź, 4-go i 5-go Poznań.

———0§0———

Kurjer radjowy.

Program stacyj radjofonicznych

na czwartek, dnia 10 października 1929 r.

Kraków (313) Godz. 10: Transm. z Wilna uroczystości z racji 350-lecia Uniwersytetu Stefana Batorego, godz. 15: Kom. gosp. z Warszawy, godz. 16.15: Audycja dla dzieci: „Smok Wawelski" Barańskiego, radjofon. p. J. Romwicz w wyk. artystów-dram., godz. 16.45: Koncert gramof., godz. 17.15: Pogadanka dla pań: p. dr M. Fredro-Boniecka: „Sprawozdanie z ruchu sportowego kobiet w lecie", godz. 17.45: Koncert z Warszawy, godz. 18.45: Rozmaitości, „Gadki podhalańskie", recyt. p. Wł. Doruli, godz. 19.10: Transm. giełdy rolniczej z Warszawy, godz. 19.25: Odczyt p. t. „G. B. Shaw" — wygł. p. L. Krzyżanowski, godz. 19.58: Sygnał czasu, godz. 20: Hejnał z wieży Marjackiej, program na dzień następny, godz. 20.05: Koncert Wykonawcy: Irena Dubiska (skrz.), J. Hofmann (fortep.), godz. 21.35: Słuchowisko z Wilna, godz. 22.20: Komunikaty z Warszawy, godz. 23: Muzyka taneczna z dancingu „Oaza" w Warszawie.

Warszawa (1411.7) Godz. 10.15: Transm. z Wilna, godz. 15: Kom. gospod., godz. 15.20: Odczyt z działu „Wojskowość", godz. 15.45: Kom. L. O. P. P., godz. 16.15: Muzyka gramof., godz. 17.15: „Wśród książek", przegląd najnowszych wydawnictw — prof. H. Mościcki, godz. 7.45: Koncert kameralny: prof. A. Junowicz (flet), dyr. J. Ozimiński (skrz.), J. Przybojewski (wiolonczela) i prof. L. Urstein (fort.), godz. 18.45: Rozmaitości, oraz kom. Tow. Zachęty do hodowli koni w Polsce, godz. 19.10: Giełda rolnicza, godz. 19.25: Muzyka gramof., godz. 19.58: Sygnał czasu, godz. 20: Odczytanie programu na dzień następny, wiadomości bieżące, godz. 20.15: W. Grubiński: „Skotoposki dyplomatyczne", godz. 20.30: Koncert wieczorny: Orkiestra P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego i R. Spier (harfa), godz. 21.30: Słuchowisko z Wilna, godz. 22.15: Kom. meteor., polic., sportowy, godz. 22.35: Kom. PAT, godz. 23: Muzyka taneczna z „Oazy".

Podziękowanie.

Jaśnie Wielmożnemu Panu **Prof. Dr. Romanowi Renckiemu** za długoletnią całkiem bezinteresowną troskliwą opiekę lekarską, jaką otaczał **naszą ś. p. Matkę** i za okazywanie Jej na każdym kroku tyle przyjacielskiej życzliwości — składamy na tem miejscu nasze najserdeczniejsze podziękowanie i wyrażamy naszą dozgonną wdzięczność. Składamy także nasze najserdeczniejsze podziękowanie JW. Panu Dr. **Józefowi Dąbrowskiemu** za troskliwą również bezinteresowną pomoc lekarską, jakiej w każdej potrzebie udzielał naszej ś. p. Matce.

Również dziękujemy serdecznie JW. Panu **Dr. Jakóbowi Selzerowi** za troskliwą pomoc lekarską, jakiej udzielał ś. p. Matce naszej.

1195g **Marjanowie Lancowie.**

†

Z Gawronów

Marja Babicka

przeżywszy lat 33, zasnęła w Panu dnia 7 października 1929 r.

NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE

przy zwłokach odprawione zostanie we czwartek dnia 10 b. m. o godz. 10 rano w kaplicy na cmentarzu rakowickim, poczem nastąpi eksportacja wprost do grobu, na które to smutne obrzędy stroskana rodzina zaprasza Krewnych, Przyjaciół i Znajomych. 4753k

Zakład pogrz. „Concordia" J. Wolnego Kraków, Plac Szczepański L. 2.

78-LETNIA STARUSZKA niezdolna do jakiejkolwiek pracy straciwszy syna jedyną swą opiekę, w wojnie światowej, znajduje się w skrajnej nędzy Zwraca się za naszem pośrednictwem do P. T. Czytelników o łaskawe wsparcie materjalne — Datki przyjmuje Administracja Ilustrowanego Kurjera Codziennego pod szyfrą „Nieszczęśliwa". 4517k

Po zgonie Jacka Malczewskiego

(s) Wiadomość o śmierci Mistrza, jakkolwiek od dłuższego czasu niedobre dochodziły wieści, **uderzyła w mieszkańców Krakowa, jak grom.** Wszyscy komentowali tę smutną nowinę, którą ogłosił — jako jedyny z dzienników — „Il. Kuryer Codzienny".

Poświęcając pamięci Jacka Maczewskiego obszerne wspomnienie na wstępie numeru, powtarzamy za wydaniem krakowskiem **krótkie daty biograficzne.**

Śp. Jacek Malczewski **urodził się w 1854 roku w** Radomiu. Kształcił się w warszawskiej Szkole Rysunkowej, w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych za Matejki, w Paryżu i Monachjum.

Wiele obrazów Mistrza rozsianych jest po prywatnych zbiorach w Polsce i zagranicą. Przez długie lata był profesorem krakowskiej Akademji. W roku 1925 obchodził jubileusz pracy artystycznej.

Ostatnie chwile Mistrza.

Mistrz oddawna był chory. Nikt jednak nie spodziewał się tak rychłej katastrofy...

Leżał w skromnym pokoiku, którego okna patrzyły na rozległe Błonia, na zwykłem, żelaznem łóżku. Nad Jego głową wisiał stary, okryty czarnym szronem wieków obraz Matki Boskiej Częstochowskiej.

Oprócz najbliższej rodziny i przyjaciół, bez wytchnienia czuwała nad łożem chorego pielęgniarka **siostra Kinga.**

W poniedziałek wieczorem Mistrz podniósł się o własnych siłach na łożu, ujął za ramię siostrę Kingę i czynił ruchy, jakoby chciał jeszcze malować. Potem, zmęczony wysiłkiem, zwolna osunął się na poduszki i przymknął znużone powieki. Zasnął.

W nocy, koło godziny 11-tej znowu się obudził na chwilę, aby wnet **zapaść na nowo w sen,** z którego nie miał się już zbudzić. Siostra Kinga zaalarmowała rodzinę, która zgromadziła się koło łoża. Przybył również lekarz domowy.

Mistrz spał cicho i spokojnie. Jedynie na jego czoło wystąpiły krople potu — **oznaka agonji...**

Śmierć nastąpiła o godzinie 1.50 w nocy. Przyszła cicho i uśpiła Mistrza na zawsze.

Przy łożu zgromadzeni byli: żona ś. p. Zmarłego, p. **Marja Malczewska,** Jego córka p. **Julja Meisnerowa,** oraz ks. dr **Florkowski** i lekarz dr **Różecki.**

* * *

Ś. p. Jacek Malczewski osierocił oprócz **żony** i córki, syna, znanego malarza i literata **Rafała.**

* * *

W godzinach porannych zjawił się w mieszkaniu na **Salwatorze przy ul. Anczyca 7,** gdzie zmarł mistrz Jacek Malczewski, konserwator o p. art. mal. Oleś z kondolencjami krakowskiego **wojewody Kwaśniewskiego.**

* * *

Na znak żałoby z powodu zgonu mistrza Jacka Malczewskiego powiewają z gmachów **Magistratu, Akademji Sztuk Pięknych,** oraz **Towarzystwa Sztuk Pięknych, żałobne flagi.**

* * *

Towarzystwo Sztuk Pięknych wysłało pismo kondolencyjne do rodziny zmarłego mistrza. Na znak żałoby członkowie dyrekcji T-wa Sztuk Pięknych zbiorą się na **specjalnie zwołanem zebraniu,** gdzie **złożą hołd** i cześć doczesnym szczątkom nieśmiertelnego twórcy „Elenai".

Jakie dzieła Jacka Malczewskiego posiada Muzeum Narod. w Krakowie?

Wspaniałe sale Muzeum Narodowego posiadają następujące dzieła zmarłego mistrza: **„Śmierć Elenai".** Portret własny. **„Nieznana nuta", Portret L. Wyczółkowskiego. Moje modele.** Portret St. Tomkowicza, **„Wilja na Syberji",** Portret A. Wodzickiego, Portret Wacława Koniuszki, Portret Marcina Samlickiego, portrety i pejzaże, Wytchnienie, Madonna **Derwid,** Anioł Stróż, Portret St. Witkiewicza. Portret A Bohusza, Serwer i Wyczółkowski, **Dwie dziewczynki, Umizgi fauna.**

Nadto muzeum posiada liczne **szkice i rysunki** z podróży mistrza na Wschód.

Jacek Malczewski winien spocząć w grobach zasłużonych na Skałce

(s) Wczoraj wieczorem o godz. 7 odbyło się zebranie artystów-plastyków, na którem zapadła następująca uchwała:

Ogół artystów-plastyków w Krakowie, reprezentowany **w Związku artystów-plastyków,** oraz **Akademja Sztuk Pięknych, Towarzystwo Sztuk Pięknych,** na specjalnem zwołanem zebraniu w dniu 8 b. m. jednomyślnie uchwali': Z powodu zgonu jednego z największych współczesnych malarzy, który był chlubą narodu polskiego, a przez całe życie mieszkając i tworząc w Krakowie przydawał mu przez to specjalnego splendoru, udaje się z prośbą do Prezydjum miasta, by spowodowało złożenie zwłok

twórcy „Elenai" w grobach zasłużonych na Skałce.

Na posiedzeniu, któremu przewodniczył prof. Akademji Sztuk Pięknych **Mehoffer,** utworzył się **komitet wykonawczy,** który ma się zająć **urządzeniem pogrzebu** Zmarłego mistrza. W skład komitetu weszli: prof. **Mehoffer,** imieniem Akademji Sztuk Pięknych, Z. **Pronaszko** imieniem Związku artystów-plastyków i Artur **Schroeder** imieniem Twa Przyjaciół Sztuk Pięknych. Dalej artyści-malarze: **Samlicki, Rubczak, Hoffman, Wojnarski, Oleś, St. Popławski i dr. Klein.**

* * *

Uchwaloną rezolucję **przedłoży prezydentowi miasta inż. Rollemu dzisiaj w godzinach porannych specjalna delegacja z profesorem Mehofferem na czele.**

* * *

Nad trumną ś. p. **Jacka Malczewskiego** przemawiać będą: imieniem Akademji Sztuk Pięknych prof. **Mehoffer,** im. Towarzystwa Sztuk Pięknych **dyr. Artur Schroeder,** oraz **reprezentant Związku Artystów Plastyków.**

Habit zakonny okrył zwłoki Jacka Malczewskiego.

Wczoraj około godz. 6-tej wieczorem w myśl ostatniego życzenia **przyodziano zwłoki Mistrza w habit zakonny braci Tercjarzy.**

Drobna, szczupła postać Mistrza, otulona w szorstki habit, przepasany zakonnymi sznurami, nabrała jakichś **cech nadziemskich.** Dłoń śmierci wyrzeźbiła na twarzy Jego spokój i wyraz ascezy, który twarz mistrza upodobnił do twarzy św. Franciszka z Asyżu.

Życzeniu stało się zadość.

Jak wiadomo, wielki malarz i poeta-wizjoner Jacek Malczewski przez całe swoje życie czuł **wielki pietyzm do postaci św. Franciszka z Asyżu i zakonu założonego przez tego świętego,** obdarzonego nazwą „Poverello" Stąd też wspaniały auto-portret mistrza w habicie św. z Asyżu.

Nawet śmierć starała się wynagrodzić trudy życia wielkiemu mistrzowi, oddając do jego ostatniego życzenia swoją łaskawą rękę i to dziwne podobieństwo...

* * *

Jak się dowiadujemy, **życzeniem mistrza było, aby pochowano go na cmentarzu zwierzynieckim.**

* * *

W dniu wczorajszym odbyło się uroczyste posiedzenie Kolegjum Profesorów Państw. Szkoły Sztuk Zdobn. i Przemysłu Artystycznego w Krakowie z powodu zgonu Jacka Malczewskiego, na którem potsanowiono jednogłośnie wysłać pisma kondolencyjnego na ręce wdowy po ś. p. Zmarłym, zamiast wieńca na trumnę złożyć odpowiednią sumę na bursę związku młodzieży rękodzielniczej im. ks. Kuznowicza, złożyć przez Bratnią Pomoc wieniec na grobie Mistrza oraz zwolnić młodzież od nauki szkolnej w dniu pogrzebu.

* * *

Godzina 12.30. Dzień pogrzebu i godzina **nie zostały ustalone!** Również nie wiadomo, czy **pogrzeb Mistrza odbędzie — się jak w istocie być powinno — na koszt państwa!**

W domu czy w podróży....

..... można się dobrze ogolić i posiadać zawsze miłe uczucie czystości, używając nożyków Gillette. Miej zawsze paczkę zapasowych nożyków, by ich przypadkiem nie brakło.

Gillette

Kurjer gospodarczy.

Także i banki polskie fuzjonują się

W sferach bankowych mówi się o projektowanej fuzji **dwóch banków warszawskich,** mianowicie Banku Handlowego i Banku Anglo-Polskiego. Do fuzji tej przywiązuje się **wielką wagę** przez wzgląd na zaangażowanie kapitału angielskiego w Banku Anglo-Polskim. Po fuzji ma pozostać Bank Handlowy, zaś nazwa Banku Anglo-Polskiego ma ulec likwidacji.

Projekt reformy podatku obrotowego na martwym punkcie.

Prace ministerstwa skarbu w związku z projektem reformy podatku obrotowego utknęły ostatnio na martwym punkcie.

Projekt reformy ujęty z punktu widzenia wprowadzenia ulg dla **handlu obniżyłby według obliczeń** departamentu podatkowego wpływy z podatku obrotowego **o 50 miljonów zł. rocznie.**

Kwota ta pozostałaby w obrocie handlowym i niewątpliwie przyczyniłaby się **do spotęgowania kapitalizacji** w tej dziedzinie.

Z drugiej jednak strony zachodzą obawy, że obniżenie wpływów skarbu państwa **o 50 miljonów zł. bez znalezienia innego źródła,** które pokryłoby wytworzoną lukę, spowodowałoby **niedobór budżetowy.**

Czynniki **gospodarcze wskazują na to, że pogląd** ten jest niesłuszny. Praktyka administracyjno-skarbowa wykazuje, że im mniejsze jest **obciążenie podatkowe, tem więcej za podatki wpływa.**

Wzrost kapitalizacji w handlu przyczyniłby się do wzrostu obrotu. Pozatem opłacanie podatku obrotowego według niższej stawki **daje efekt mniejszego uciekania od tego podatku.** Toteż nie ulega wątpliwości, że wpływy zmniejszyłyby się zupełnie, a jednocześnie śruba podatkowa nie byłaby tak ciężką.

Wielka upadłość firmy polskiej.

Wielka firma „Bracia Mateccy" w Bydgoszczy zawiesiła wypłaty, proponując zawarcie pozasądowego układu.

Jak widać z szczegółowych danych, dotyczących tej sprawy, jest to **największa upadłość** w Polsce **w ciągu ostatnich 8 lat.**

Bilans, ustalony przez zaprzysiężonego rewizora ksiąg, ustalił stan aktywny firmy na 1,620.000 złotych, pasywa zaś — na **1,940.000 złotych.** Gdyby nastąpiła pozasądowa regulacja zobowiązań, przy stanie obecnym firma zdolna **byłaby** uiścić się z zobowiązań m. w. **w 78%.**

Chcąc uniknąć upadłości, firma proponuje zawarcie pozasądowego układu, przy wzięciu za podstawę **100% pokrycia,** żądając jednakże moratorjum kilkunastomiesięcznego.

Podobno Łódź zaangażowana jest w upadłości tej na sumę 1 miljona zł.

Podwyżka kapitału Banku Amerykańskiego.

Na sobotniem posiedzeniu akcjonarjuszów Banku Amerykańskiego sp. akc. postanowiono podwoić kapitał banku z 5 na 10 miljonów zł.

Z tego powodu cena akcji emisyjnej wynosić będzie 150 zł. W najbliższych dniach kapitał 5 miljonów ma zostać wpłacony.

GIEŁDA KRAKOWSKA.

Płacono za dolara gotówkowego 8.88—8.89. Czeki bankowo 8.89½—8.90½. Notowania dzienne Banku Polski nie uległy zmianie.

Waluty i dewizy oficjalnie bez obrotów.

Transakcyj dokonano zaledwie dwoma papierami, a to Zieleniewskim przy nastroju mocniejszym i Elektrownią nieco słabiej. Z niekwalifikujących się do notowania robiono Bankiem Polski po kursie 167. Reszta efektów bez ruchu. Obroty naogół małe. Z papierów procentowych 5% Prem. Poż. lolarowa utrzymana przy większym zapotrzebowaniu, 4% Prem. Poż. inwestycyjna słabiej.

Na pogiełdziu robiono jedynie Bankiem Związku Spółek Zarobkowych po kursie 78.50 bez zmiany.

Akcje przemysłowe: Zieleniewski 86—87, Elektrownia 74.

Papiery procentowe: 5% Prem. Poż. dolarowa 62, 4% Prem. Poż. inwestycyjna 117.75.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa. (*PAT*) Dewizy: Belgja 124.31—124.62—124, Holandja 358.34—359.24—357.44, Londyn 43.36—43.47—43.25, Nowy Jork 8.90—8 92—8.88, Paryż 35—35.09—34.91, Praga 26.39½—26.46—26.33, Szwajcarja 172.20—172.63—171.77, Sztokholm 399.23—239.82—238.63, Wiedeń 125.89—125.70—125.08, Włochy 46.69—46.81—46.58 marka niem. w obrotach pryw. 212.54.

Akcje: Bank Handlowy 116.50, Bank Polski 167—167.25—167, Siła i Światło 117, Firlej 51, Węgiel 66.50—67, Ostrowiec III em. 74, Starachowice 23.

Pożyczki: 4% premj. inwest. 117.50—117, 5% dolarowa 61.75, 5% konwersyjna 50—49.55, 6% dolarowa 80, 7% stabilizac. 88, 8% listy zast. Banku Gosp. Kraj. 94.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych. (*PAT*) Paryż 20.32½, Londyn 25.18, Nowy Jork 5.17.90, Belgja 72.20, Włochy 27.10½, Hiszpanja 76.75, Holandja 208.07½, Berlin 123.45, Wiedeń 72.82½, Sztokholm 138.95, Oslo 138.22½, Kopenhaga 138.22½, Sofja 3.73¾, Praga 15.33½, Warszawa 58.07½, Białogród 9.12⅝, Ateny 6.71½, Konstantynopol 12.50½, Bukareszt 3.08, Helsingfors 13.03, Buenos Aires 217½.

ZIEMIOPŁODY.

Kraków, 8 października. Giełda zbożowa: Pszenica dwor. czerwona 41—42, kraj. 40.50—41, targowa 39.50—40, żyto kraj. dworskie 26—26.50, targowe 25—26, owies dworski 24—25, targowy 23—24 jęczmień na krupy stary 25—26, na krupy nowy 23—24, browarny 27—30, siano słodkie 10.50—11.50, średnie 9—10, kwaśne 6—7, koniczyna pastewna 13—15, słoma długa nowa 8—9, stara 10—11, mierzwa luzem 6—7, mąka pszenna okr. krak. 45% 71—72, grysikowa 73—74, 65% 67—68, z młynów kongresowych pszenna 0000 65—66, grysikowa 70—71, mąka żytnia okr. krak. typowa 40—40.50, mąka żytnia okr. pozn. typowa 41—41.50. Tendencja ogólna spokojna — dowozy małe.

Warszawa, 8 października. Giełda zbożowa: Żyto 24—24.25, pszenica 39—40, owies jednolity 23.50—24.50, jęczmień na kaszę 24.50—25, browarowy 27—29 rzepak 27—29, mąka pszenna luksusowa 73—78, mąka pszenna 0000 64—68, żytnia według typu przepisowego 39—40, otręby pszenne grube 20—21, otręby pszenne cienkie 17—17.50, otręby żytnie 14.50—15, kuchy lniane 45—46, kuchy rzepakowe 32—33. Obroty małe. Usposobienie spokojne.

Lwów 8 października. Giełda zbożowa: Na giełdzie większe obroty w owsie po cenach dotychczasowych, oraz w otrębach żytnich i pszennych, które spadły w cenie. Tendencja utrzymana, usposobienie ożywione. Otręby pszenne loco wagon Lwów 14.25—14.75, otręby żytnie loco Lwów 13—13.50, owies loco Podwołoczyska 19.50—20.50, ziemniaki przemysłowe 4—4.50, otręby żytnie 12.50—13, otręby pszenne 13.75—14.25.

Wilno, 8 października. Giełda zbożowa: Pszenica 48—49, żyto 23—24, owies 26—28, jęczmień na kaszę 24—26, groch polny 50—55, gryka 25—28, otręby pszenne 22—23, żytnie 18—19, makuchy lniane 49—50, mąka pszenna 0000 85—90, żytnia razowa 29—30, pytlowa 40—42, ziemniaki 8—9, siano 8—9, słoma 7—8. Tendencja wyczekująca. Dowóz dostateczny przy niskiem zapotrzebowaniu.

Bydgoszcz, 8 października. Giełda zbożowa: Pszenica 37—38, żyto 25.75—24.5, jęczmień na paszę 25, browarowy 28—29.50, groch polny 36—40, groch Wiktorja 52—60, owies 22—23, otręby pszenne 20, otręby żytnie 17.50. Tendencja spokojna.

Archiwum Państwowe w Krakowie

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Sejm Izb handlowo-przemysłowych
zakończył obrady.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 8 padziernika. (*Mt*). **Drugi dzień narad zjazdu delegatów Izb przemysłowo-handlowych** w ministerstwie przem. i handlu pod przewodnictwem min. **Kwiatkowskiego** rozpoczął się dziś **referatem F. Hilchena,** członka Rady portu w Gdyni, który **mówił na temat współpracy czynników gospodarczych przy rozbudowie Gdyni i portu gdyńskiego.**

W rozbudowie Gdyni musi wziąć udział całe społeczeństwo.

Po referacie dra Hilchena, **koreferat** do poruszonych zagadnień, wygłosił dyr. dep. morskiego inż. **Nosowicz,** który **zgadzał się z wywodami p. Hilchena** co do konieczności współpracy sfer gospodarczych z rządem w rozbudowie portu Gdyni i **w imieniu czynników rządowych wita tę myśl jako dowód coraz głębiej obejmującej nasze społeczeństwo idei morskiej.** Prelegent określił **sumy wydatkowane na port i miasto Gdynię na około 180 mil. zł.** Dalej dyr. Nosowicz oświadcza, iż w **roku przyszłym, rząd przystąpi do budowy basenu portu wolnocłowego.** Dyr. Nosowicz przewiduje, iż w przyszłości **sfery gospodarcze będą wciągnięte do tej akcji portowej.** Kończąc swoje przemówienie dyr. Nosowicz, poddał **szczegółowej analizie zagadnienia stanu i dalszego rozwoju naszej żeglugi.**

Po referacie dyr. Nosowicza rozwinęła się **ożywiona dyskusja,** w której wzięli m. in. udział p. **Dudziński** z Wilna, b. minister przem. i handlu **Kiedroń,** który zastanawiał się **zwłaszcza nad koniecznością rozbudowy linij komunikacyjnych w Polsce.**

Potem zabrał głos p. **Kołudski** prezes Izby przemysłowo-handlowej w Grudziądzu, który **podkreślił gotowość stałej współpracy nad rozbudową portu w Gdyni** przez Izbę przemysłowo-handlową w Grudziądzu.

Następnie prezes Izb przem.-handlowych p. **Klarner** oświadczył, iż na **najbliższem posiedzeniu Izb poruszona zostanie sprawa poparcia finansowego,** a przytem **przyspieszenia budowy pomnika na pamiątkę przyłączenia Gdyni do Polski.** Pomnik ten ma stanąć u **wejścia do portu Gdyni.**

W tym momencie min. **Kwiatkowski** oświadczył, **iż dotychczas zebrano na ten cel 240.000 zł.** Min. Kwiatkowski oświadczył dalej, iż ministerstwo zajęte jest badaniem zagadnienia **ewentualnego**

przyznania Gdyni specjalnego kontyngentu dla szeregu towarów.

Nie będzie to ntyngent dublowany. Będzie to lista specjalnych towarów.

Znaczenie kartelizacji dla rynku wewnętrznego.

Następnie po przerwie wygłosił referat **br. dr. Battaglia o kartelizacji i handlu wewnętrznym.** Dr. Battaglią stwierdził, że **wydawanie obecnie przez rząd specjalnych ustaw kartelowych jest niepotrzebne.** Rząd na mocy obowiązujących ustaw i przepisów, **może zupełnie dostatecznie wglądać w gospodarkę kartelową** i interwenjować w razie ewentualnych nadużyć. Mówca zaznaczył, że w ostatnich latach **żadna podwyżka kartelowa nie doszła do skutku bez zgody i wiedzy rządu.** Wkońcu swego referatu dr. Battaglia rzucił myśl, **aby rząd przerzucił swoje uprawnienia kontroli działalności karteli na Izby przemysłowo-handlowe,** których skład daje dostateczną gwarancję należytej ochrony społeczeństwa.

Następnie wicemin. przem. i handlu **dr. Doleżal mówi o wpływie karteli na handel wewnętrzny.** Dr. Doleżal m. in. podkreślił, że **Polska w najbliższym czasie wejść musi w ścisłe porozumienie z międzynarodowymi organizacjami kartelowymi.**

W dyskusji zabierali głos wiceprezes Izby handlowo-przemysłowej w Łodzi **Sachs,** który jest **zwolennikiem kartelów przemysłowych,** ale zorganizowanych **w ścisłem porozumieniu z kupiectwem.** Pozatem zabierali jeszcze głos w dyskusji prezes **Dworzańczyk, pos. Wiślicki, dr. Sikorski,** oraz wiceprezes Izby handlowo-przemysłowej p. **Szarski.**

Wkońcu prezes **Minkowski** reasumując dyskusję w tej sprawie, wygłosił

następujące tezy:

1) **Kartele wytwarzają zyski dla producenta,** 2) kartele przez zyski **racjonalizują przemysł,** 3) kartele **pogłębiają rynek jakościowo i ilościowo,** 4) kartele **nie przeciwdziałają inwestycjom,** 5) kartele **nie mają za zadanie eliminowania handlu,** 6) kartele **wspomagają eksport i gospodarcze porozumienie międzynarodowe.**

Przemówienie min. Matuszewskiego.

Następnie **zabrał głos** kierownik ministerstwa skarbu, p. **Ignacy Matuszewski,** który w przemówieniu swojem **zreasumował wyniki obrad:**

„Polska jest w posiadaniu **wielkich zasobów surowca, rąk do pracy i maszyn** — rozpoczął p. Matuszewski. **Nie zdołaliśmy** jednak dotąd zorganizować naszego rynku wewnętrznego. **Główny brak** został przez wszystkich **stwierdzony.** Brak, który nazywa się „obrabiarką“. **Jest nim przemysł.** Brak ten **podraża kredyt i utrudnia płacenie podatków.**

Głównem zadaniem, stojącem przed rządem i sferami przemysłowemi jest

sprawa kapitalizacji.

W ostatnich miesiącach **w kasach bankowych ruch oszczędnościowy stale się zwiększa“.** Dalej p. minister oświadczył, że **budżet na rok przyszły nie jest większy,** co jest zresztą **koniecznością ułatwienia procesu kapitalizacji wewnętrznej.**

Rozwijając jeszcze dalej zagadnienie kapitalizacji, p. min. Matuszewski stwierdził, iż najważniejszem zadaniem w życiu gospodarczem państwa na drodze do rozbudowy kapitalizacji jest

przedewszystkiem sprawa równowagi konsumpcji i produkcji.

Na **pierwszem** jednak miejscu, p. minister **stawia usprawnienie produkcji, a następnie dopiero konsumpcji.**

Przemówienie p. ministra wywołało wśród uczestników zebrania **doskonałe wrażenie** i przyjęte zostało żywymi oklaskami.

Dalsza dyskusja i zakończenie narad

Po przemówieninu p. min. Matuszewskiego wygłosił referat prof. Adam **Chełmoński** na temat **stworzenia naczelnej izby gospodarczej.** Prelegent zanalizował obecnie panujące poglądy na tę sprawę w Europie i **wypowiedział się za stworzeniem tej instytucji w Polsce.**

Następnie **na temat turystyki jako zagadnienia** gospodarczego przemawiał p. dyr. **Szczerbiński.**

Końcowe przemówienie wygłosił **p. min. Kwiatkowski,** który zreasumował uchwały zjazdu przedstawicieli izb gospodarczeych i dał wyraz nadziei, że **uchwały te znajdą refleks w sferach gospodarczych państwa.**

Wkońcu b. minister przem. i handlu **Klarner** wyraził **podziękowanie dla rządu za zorganizowanie tej narady,** która posiada **doniosłe znaczenie.**

O godz. 6 wieczorem odbyła się **herbatka** wydana przez p. premiera w salonach prezydjum Rady ministrów dla uczestników konferencji. O godz. 8.30 izby przemysłowo-handlowe **wydały bankiet na cześć p. ministra Kwiatkowskiego** i innych ministrów gospdarczych..

Budowa rzeźni eksportowej w Gdyni.

Warszawa, 8 paździeirnika (*Wir.*) Przed kilku dniami, jak donoszą z Gdyni, **podpisany został akt notarjalny, powołujący do życia rzeźnię eksportową w Gdyni.** W tym celu utworzona została **spółka z ogr. odp.,** w której **50 proc. udziału nabył magistrat m. Gdni,** zaś **po 25 proc. Polski Związek bekonowy i Syndykat polskich eksporterów trzody i bydła,** — **Siedzibą** spółki jest **Gdynia, chwilowo** siedzibą **władz spółki będzie Warszawa,** a to celem dokonania potrzebnych operacyj finansowych, dla zaopatrzenia spółki w kapitały obce.

Nowy poseł rumuński wręczył listy uwierz. Prezydentowi R. P

Ag. fot. „Światowida“ na płytach kraj. „Alfa“.

Dnia 7 b. m. w południe poseł nadzwyczajny min. pełnomocny Rumunji w Polsce, *Cretzeanu,* wręczył swoje listy uwierzytelniające Panu Prezydentowi Rzplitej na uroczystej audjencji na Zamku. Na zdjęciu, które zostało dokonane w chwilę przed wręczeniem listów uwierzytelniających Panu Prezydentowi Rzp., widzimy pp.: posła *Cretzeanu* (1), szefa prot. M. S. Z. hr. *Karola Romera* (2), attache wojsk. Rumunji płk. *Nicolaesco* (3), dra *M. Lisiewicza,* szefa kancelarji cywilnej Prezydenta (4), szefa kancelarji wojsk. płk. *Głogowskiego* (5), sekr. poselstwa rumuńskiego *Davidesco* (6), *Rajnolda Przeździeckego* (7), mjr. *Jurgielewicza* (8), sekr. pos. rum. *Kroupenskyego* (9).

Dwóch nowych posłów wchodzi do Sejmu.
Wskutek uchwały Sądu Najwyższego.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 8 października (*Mt*). **Sąd Najwyższy** rozpatrywał **dwa pierwsze protesty przeciwko uchwałom państwowej komisji wyborczej** pod przewodnictwem prezesa Sądu Najwyższego **Podhorodeckiego.**

Najpierw rozpatrywany był protest PPS przeciwko pominięciu uchwałą państwowej komisji wyborczej wyboru pos. **Pławskiego,** jako kandydata **z listy państwowej.** Wskutek tej uchwały komisja wyborcza **nie dopuściła do ogłoszenia wyboru** na posła Franciszka **Strążewskiego,** który przeszedł z listy PPS na powiat święciański, ponieważ z listy tej musiał przejść pos. **Pławski** jako pierwszy.

Sąd Najwyższy przychylił się do żądania obrońcy protestu pos. **Liebermanna i unieważnił uchwałę** państwowej komisji wyborczej. Pos. Pławski powołany **zostaje z listy państwowej,** a Franciszek Strążewski wchodzi do Sejmu jako **nowy poseł z listy PPS** na powiat święciański.

Drugim protestem, rozpatrywanym przez Sąd Najwyższy, był protest pos. **Pluty** (Stron. Chłopskie) o pominięcie **jako posła z listy państwowej.**

Sąd Najwyższy i w tym wypadku przychylił się do **protestu pos. Pluty,** unieważniając uchwałę państw. komisji wyborczej. Wobec tego **pos. Pluta wchodzi z listy państwowej,** a z listy Stronnictwa Chłopskiego jako **nowy poseł wchodzi p. Stanisław Janusz z pow. rzeszowskiego.**

Dalsze wyniki wyborów miejskich w Poznańskiem

(Telefonem od naszego korespondenta)

Poznań, 8 października. (Sz): Dalsze wyniki wyborów przedstawiają się następująco:

Kłecko: Połączone listy NPR. lewicy, BB. — 8 manadty, N. D. — 6.

Witkowo: Lista N. D. — 330 głosów, lista obywatelska — 76 głosów, NPR. prawica — 99 głosów, BB. — 171, NPR. lewica — 17 głosów.

Żnin: N. D. — 7 mand., BB. — 4, NPR. lewica — 1.

Szamotuły: NPR. lewica — 2, BB. — 1, N. D. — 6, NPR. prawica — 3.

Zbąszyn: Blok obywatelski — 3 mand., lista naprawy gospodarki miejskiej — 6, NPR. lewica — 1, PPS. — 2.

Grodzisk: BB. — 5, NPR prawica — 3, N. D. — 10.

Łosina: Komuniści — 1, Drobne listy — 1, N. D. — 4.

Śrem: NPR. prawica — 2, urzędnicy i wojskowi — 2 mandaty. (Jest to jedyne miasto, w którem głosowali wojskowi). Lista kupców — 5, rzemiosł — 2.

Kórnik: BB. — 2, N. D. — 7.

Odolanów: NPR. prawica — 3, Inwalidzi — 1, Bezpartyjni — 1, BB. — 2, Lista p. Zawickiego — 3, N. D. — 5, lista p. Dzióbka — 1, lista p. Krawca — 2.

Ostrzeszów: NPR. prawica — 4, lista rzemiosł — 1, urzędnicy — 2, robotnicy — 1, N. D. — 10.

Jarocin: N. D. — 7, Narodowo-obywatelska lista — 2, kolejarzy — 5, lista Bloku urzędniczego, lokatorskiego, inwalidów NPR. prawicy — 4.

Pobiedziska: N. D. — 6, BB. i NPR. — 6.

Sempin: N. D. — 4, Blok pracy BB — 8.

Sieraków: NPR., Ch. D., PPS. i BB. — 7, N. D. — 5.

Margonin: BB. — 2, NPR. lewica — 1, Niemcy — 1, N. D. — 4.

Budzyń: NPR. i Ch. D. — 8, lista gospodarczo-rolnicza — 2, N. D. — 4.

Szamocin: N. D. — 3, lista mieszczańska — 2, lista żydowsko-niemiecka — 4.

Ujście: N. D. — 3, NPR. pr. — 3.

—0—

Konferencja wicemin. Wysockiego z pos. Rauscherem.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 8 października. (*W*). W dniu dzisiejszym wicemin. spraw zagr. dr **Alfred Wysocki przyjął** przybyłego do Warszawy **posła niemieckiego Rauschera,** z którym **odbył konferencję,** jak słychać, na temat **kontynuowania rokowań o traktat handlowy, na podstwach, o których już przed kilku dniami „I. K. C.“ obszernie donosił.**

—0—

Poprawa kursu polskiej pożyczki stabil. w N. Jorku.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 8 października (*Wir*). Według ostatnich informacyj **z Nowego Jorku nastąpiła** na tamt. giełdzie **lekka poprawa kursu obligacji polskiej pożyczki stabilizacyjnej.** Podczas gdy **z końcem ub. tygodnia kurs ten wynosił 80 dolarów** za obligację wartości nominalnej 92 dolary, to **obecnie** pożyczkę tę notują **81.50—82 dolary.**

O pożyczkę amerykańską dla Warszawy.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 8 października (*Mt*). Sprawa zaciągnięcia przez m. Warszawę pożyczki u pewnego konsorcjum amerykańskiego **w wysokości 5 mil. dol.** na udoskonalenie bruku i rozszerzenie komunikacji autobusowej, znajduje się obecnie **już w tem stadjum, że uzgodnione z przedstawicielem warszawskim tego konsorcjum warunki transakcji,** magistrat przesłał bezpośrednio temu konsorcjum **i oczekuje obecnie odpowiedzi.** Konsorcjum zagraniczne składa się ze znanego koncernu autobusowego i poważnej grupy bankowej.

—0—

Włościanie we wsch. Małopolsce stoją spontanicznie po stronie rządu.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Lwów, 8 października (*C*). Miasteczko **Toporów,** pow. Brody było onegdaj widownią **wielkiej manifestacji chłopskiej na rzecz rządu Marsz. Piłsudskiego.**

Z inicjatywy miejscowych działaczy B. B. zwołano wiec chłopski, na który przybyli chłopi z okolicznych wsi. **Po sumie w kościele i cerkwi,** obszerny rynek Toporowa zapełnił się dwutysięczną rzeszą, do której przemówił burmistrz Michał **Miga** i pos. **Wójtowicz.** Końcowy okrzyk tegoż „Niech żyje wódz narodu Marszałek Piłsudski“ powtórzył tłum z zapałem. Po dyskusji **uchwalono wyrazy czci i hołdu dla Prezydenta Rzplitej i Marszałka Piłsudskiego, oraz votum zaufania dla posłów i senatorów BB.**

Bardzo charakterystyczną dla nastrojów ludu była rezolucja postawiona przez chłopa **Babijczuka,** która brzmiała:

„Zebrani **wzywają rząd do wniesienia do Sejmu projektu ustawy, która nałoży konfiskatę na majątki posłów, senatorów i b. ministrów, zdobyte przez nadużycia wpływów politycznych“.** Uchwalono ją jednomyślnie wśród docinków **pod adresem Witosa, Korfantego, Popiela** i in.

W ostatnich dniach **urządził BB. kilka zebrań publicznych w okolicach Lwowa,** m. in. wiec chłopski **w Żydatyczach,** na którym przemawiał p. **Exner,** oraz w **Winniczkach,** gdzie referat o sytuacji politycznej wygłosił delegat BB p. **Pasek.** Po dyskusji uchwalono rezolucję potępiającą partyjnictwo i domagającą się od Sejmu uchwalenia konstytucji w myśl projektu BB.

—0—

Komisarz rządowy w okręg. Związku Kas chorych w Łodzi

(Telefonem od naszego korespondenta)

Łódź, 8 października. (*W*). Dzisiejsze pisma przyniosły wiadomość, że w najbliższych dniach ma zostać mianowany **komisarz rządowy w okręgowym Związku Kas Chorych.** Na komisarza upatrzony jest dyrektor spółki akcyjnej „S. Rosenblatt“, p. **Pruszkowski.** Dowiaduję się, że wiadomość ta odpowiad prawdzie. P. Pruszkowski otrzymać ma nominację jeszcze w ciągu tego tygodnia i w dniach najbliższych **obejmie urzędowanie.**

—0—

Pielgrzymka polska w Rzymie.

Rzym. (*PAT*). Wczoraj rano **przybyła do Rzymu pielgrzymka śląska** pod przewodnictwem biskupa katowickiego **ks. Lisieckiego.** Pielgrzymkę oczekiwali na dworcu nuncjusz apostolski **Marmaggi,** charge d'affaires ambasady polskiej przy Watykanie, p. **Jankowski** i radca ambasady polskiej przy Kwirynale p. **Tomaszewski.** Pielgrzymka składa się **z przeszło 400 osób.** W ciągu dnia zwiedziła pielgrzymka Bazylikę św. Piotra.

Jutro będzie pielgrzymka przyjęta na audjencji u Ojca świętego.

—0—

Antypaństwowe awantury urlopników w Olkienikach.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wilno, 8 października (*Hr*). Wczoraj w miasteczku Olkieniki grupka zwolnionych żołnierzy rocznika 1906, podburzona przez miejscowych agitatorów komunistycznych, wszczęła na ulicach miasteczka niebywałą awanturę, urządzając manifestację antypaństwową. Na skutek niezwłocznej interwencji policji **awanturników rozprószono,** zaś **kilku prowodyrów aresztowano.**

—0—

„Zatarcie skazania“.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 8 października (*Aj*). W dep. ustawodawczym ministerstwa sprawiedliwości **opracowywany jest projekt ustawy w sprawie wprowadzenia** na całym obszarze państwa instytucji tzw. **„zatarcia skazania“,** polegającej na tem, **że po upływie pewnej ilości lat następuje z mocy postanowienia sądowego skreślenie z rejestru karnego wzmianki o odbyciu kary przez osobę skazaną.** „Zatarcie skazania“ będzie miało przedewszystkiem ten skutek, że skazany po upływie pewnej ilości lat, **zależnie od wysokości kary i nienagannego prowadzenia się, odzyskuje opinję osoby nie karanej.**

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja mbc małopolska.pl

Proces opolski toczy się w atmosferze niesłychanego terroru.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Opole, 8 października (*H*). Drugi dzień procesu odbywa się w atmosferze gorącej. **Po ulicach miasta krążą patrole policyjne.** Równocześnie młodzi chłopcy rozrzucają **ulotki, zawierające napastliwe ataki przeciwko st. prokuratorowi drowi Wolffowi (!),** popierającego oskarżenie. W ulotkach tych mieści się również **wezwanie do wzięcia udziału w manifestacji hitlerowców,** jaka odbyć się ma w środę wieczorem(!!).

Ulotki na stole prokuratora.

Na początku dzisiejszej rozprawy st. prokurator dr Wolff oświadczył, iż **na stół jego podłożono dwie ulotki, zawierające niesłychane napaści na jego osobę.** W ulotce m. in. powiedziano:

„Ostro moi panowie. Co powiedział polski prokurator w procesie Ulitza? Polityka porozumienia jest romantyzmem. Ten pan zaawansował natychmiast na st. prokuratora. A co teraz robi niemiecki prokurator? Oto zezwolił na udzielenie 27 polskim aktorom zaliczek na podróż, ażeby mogli obciążać nieposzlakowanych Niemców i przez to dać sądowi możność twierdzenia, iż ulega naciskowi zagranicy".

Odezwa następnie mówi, jak należy odpowiedzieć w tej sprawie. Otóż w myśl tych wskazań, **wszyscy Niemcy prowadzić powinni konsekwentną opozycję a równocześnie zgłaszać się masowo do szeregów wolnościowych(?) Adolfa Hittlera.** W dalszym ciągu znajduje się wezwanie do masowego **wzięcia udziału w demonstracji,** która ma odbyć się w restauracji „Pod Wypoczynkiem", w środę wieczorem.

St. prokurator **dr Wolff zastrzegł się kategorycznie przeciwko tego rodzaju ulotkom, wyrażając ubolewanie z tego powodu.** Ubolewanie takie wyraził również przewodniczący dyrektor **Christian.** W odpowiedzi na to, **jeden z obrońców oskarżonych** oświadczył, iż prokurator powinien był **zaprotestować przeciwko artykułom, jakie ukazały się w niektórych dziennikach berlińskich,** zawierające sensacyjne wiadomości o procesie i domagające się ukarania oskarżonych.

Po tym incydencie wstaje z miejsca rzeczoznawca polski z Katowic, **lekarz dr. Tomiak, prosząc, ażeby sąd wziął go w obronę, bowiem kiedy wczoraj o godz. 8-mej wieczorem opuszczał salą sądową, grupa 4-ch ludzi zelżyła go słownie, wyrażając się: „Ten przeklęty lekarz polski powinien być obity po pysku".** Dr. Tomiak zażądał przesłuchania go w dniu dzisiejszym, oraz poprosił o **danie mu asysty policyjnej,** któraby go odprowadziła na kolej, zapewniając mu bezpieczeństwo osobiste.

Bomby w kuferku.

Również **zastępca poszkodowanych Polaków, adw. dr. Simon z Wrocławia,** mówi, że on także dzisiaj rano na korytarzu sądowym **zelżony został przez młodych chłopców, którym dopomagali niektórzy z oskarżonych.** Pozatem do adw. Simona zgłosił się pewien świadek, który słyszał, jak **oskarżony Centner** dzisiaj rano przed gmachem sądowym opowiadał swym znajomym, że posiada w kuferku bombę, którą rzuci na salę sądową, kiedy dr. Simon zacznie przemawiać.

To oświadczenie wywołuje **ogromne poruszenie na sali. Protestują przeciwko niemu przewodniczący, prokurator i obrońcy oskarżonych.**

Następnie zjawia się świadek red. radykalnej „Freiheit" **Benet** z Raciborza, który **zeznaje pod przysięgą,** że przechodząc przed gmachem sądowym przed rozpoczęciem rozprawy, **wyraźnie słyszał,** jak **oskarżony Centner opowiadał swym znajomym, że w kuferku, trzymanym przez niego, znajduje się bomba, którą rzuci na salę sądową, kiedy tylko odezwie się zastępca Polaków dr. Simon. Treści tych zeznań energicznie zaprzeczył natychmiast prokurator i obrońcy oskarżonych,** wzywając dwóch świadków, którzy usiłują osłabić wrażenie potwórzonych słów oskarżonego Centnera. Przy tej sposobności przyszło do **gwałtownej scysji między adw. Simonem a obrońcami oskarżonych, albowiem adw. Simon zaatakował metody walki narodowych socjalistów w Niemczech i to nietylko stosowane w Opolu, ale też w innych miastach.**

W dalszym ciągu zeznawało kilku **niemieckich świadków,** którzy w zeznaniach swych **usiłowali osłaniać oskarżonych.** Świadkowie ci **zupełnie inne zeznania składali w śledztwie, a zupełnie co innego mówią obecnie,** odwołując na korzyć oskarżonych swe poprzednie zeznania.

Swiadkowie Polacy zeznają.

Około godz. 11 przewodniczący zarządził, że **przesłuchanie 12 niemieckich świadków nastąpi w środę** o godz. 9 rano, a na salę **wezwał 35 świadków polskich z Katowic, a to artystów i artystki Polskiej Opery w Katowicach.** 10 osób z tej liczby występuje **w charakterze oskarżycieli ubocznych z dyr. Zuną** i reżyserem **Stępniowskim na czele.**

Tłumacz **Hupka** poucza świadków w języku polskim o ważności przysięgi. Po stwierdzeniu nazwisk polskich świadków rozpoczyna się ich przesłuchiwanie. Zeznają **dyr. Zuna** reżyser **Stępniowski** i inspicjent sceny **p. Szczerbakiewicz. Zeznania ich spokojne, rzeczowe i logiczne, wywołują olbrzymie wrażenie.** Dyr. Zuna i reż. Stępniowski przedstawiają **historję całego zajścia** a to od przyjazdu artystów polskich do Opola o godz. 4 po południu aż do końca przedstawienia. W zeznaniach stwierdzają, że **tłum czekał przed teatrem i bił również publiczność, która brała udział w przedstawieniu.** Artystów, którzy szli na dworzec przez miasto, **lżono i obrażano przez całą drogę.** Tragiczne sceny rozegrały się dopiero **w tunelu na dworcu kolejowym,** gdzie artyści musieli iść środkiem wśród podwójnego szpaleru publiczności niemieckiej, zwołanej tam przez narodowych socjalistów, która **biła i katowała artystów. Policji nigdzie nie było,** zjawiła się ona dopiero później, **jedynie służba kolejowa ratowała w miarę możności katowanych.**

Wstrząsający szczegół.

Olbrzymie wrażenie wywołało zeznanie p. **Szczerbakiewicza,** który widział, jak jedna z artystek baletowych p. **Maleszkówna** uklękła na drodze przed **oficerem niemieckim, prosząc go o pomoc,** na co w odpowiedzi usłyszała: **„Polnische Schweine, heraus aus Deutschland!".** Po słowach tych, które wywołały niebywałe poruszenie na sali, wstają obrońcy oskarżonych i prokurator, głośno protestując, że to niemożliwe. Świadek jednakże z całą stanowczością zeznania swe podtrzymuje.

Pod ochroną policji.

Dzisiaj popołudniu i jutro dalszy ciąg przesłuchiwania artystów polskich **Są oni strzeżeni przez silny oddział policji, zarówno w sądzie, jak i na ulicy. Na mieście panuje ogromne zdenerwowanie,** krążą ulotki i fantastyczne plotki. **Atmosfera staje się coraz bardziej ciężka i niebezpieczna.** Doszło do tego, że **sądowi i policyjni urzędnicy oświadczyli dzisiaj przedstawicielom prasy polskiej, iż nie ręczą za ich bezpieczeństwo (!?!).** Praca w takich warunkach jest naprawdę niemożliwa.

Dzień dzisiejszy wykazał, iż **proces jest zwyczajną szopką. Na sali sądowej panuje teror nacjonalistów niemieckich.**

Rozprawa **skończy się prawdopodobnie w piątek lub w sobotę.**

Prasa niemiecka lży, grozi i podszczuwa.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Opole, 8 października (*H*). **Prasa niemiecka daje bezczelne i prowokacyjne sprawozdanie ze sali sądowej** w związku z procesem artystów polskich. — **O artystkach polskich** piszą, iż **utynkowane i naperfumowane,** zanieczyszczają do reszty i tak duszne już na sali sądowej powietrze. Prasa ta **oburza się, że wogóle sąd dopuścił do tego procesu polskich świadków.**

Zbyteczne jest nadmieniać, że **świadkowie polscy w niesłychany sposób są teroryzowani przez gromady młodocianych manifestantów,** którzy nawet **na kurytarzach sądowych prowokują każdego,** którego podejrzewają o przychylność dla Polaków. Bojówki niemieckie **nie cofają się nawet przed atakami na osobę samego prokuratora,** jak o tem na innem miejscu podajemy.

Spór o tekę po Stresemannie zaognia się.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Berlin, 8 października. (Hl) Coraz bardziej mnożą się w prasie niemieckiej głosy, wskazujące, iż **sprawa następcy po ś. p. min. Streemannie wywoła poważny konflikt w łonie koalicji rządowej i doprowadzi nawet do daleko idącej rekonstrukcji gabinetu.**

Przywódca partji centrowej ks **prałat Haas** oświadczył w przemówieniu wygłoszonem na jednem z zebrań politycznych swego stronnictwa, **iż wbrew twierdzeniom niektórych organów nie pretenduje bynajmniej do następstwa poo Stresemannie.** Mimo to stronnictwo centrowe **musi zgłosić swoje rzeczowe zastrzeżenia** w związku z obsadą teki ministra spraw zagranicznych.

Równocześnie w organie socjalistycznym **„Socjal-demokratischer Pressedienst",** ukazał się artykuł stwierdzający, że socjal-demokraci **sprzeciwiają się jakimkolwiek partyjnym zastrzeżeniom w sprawie teki ministra spraw zagranicznych.** Te wynurzenia organu socjalistycznego wskazują, **iż za kulisami politycznymi toczy się dzisiaj zacięta walka o następstwo po Stresemannie, oraz że socjaliści sprzeciwiają się obsadzeniu tego stanowiska przez kandydata centrum.**

Korupcja na ratuszu berlińskim.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Berlin, 8 października. *(Hl)* **Olbrzymi skandal korupcyjny braci Sklarków, o którym swego czasu obszernie donosiliśmy, zatoczył obecnie szerokie kręgi.**

Jak się okazuje bowiem, Sklarkowie, **którzy dostarczali gotowych ubrań dla personalu magistratu berlińskiego, dokonywali swych malwersacyj finansowych,** sięgających wielu miljonów w **porozumieniu z wybitnymi członkami magistratu i rady miejskiej.**

Dzisaij ogłoszona została lista osobistości magistratu, które za śmiesznie niską cenę sprawiały sobie u Sklarków **wartościowe garnitury.** Na czele tej listy stoi nazwisko **nadburmistrza Boessa.** Boess znajduje się **obecnie w podróży po Stanach Zjednoczonych ,odbywanej na koszt gminy. Przerwał on obecnie swoją podróż i powraca do Europy.** Sprawą nabiera **tem większego rozgłosu, że** w tej chwili toczy się już kampanja wyborcza do rady miejskiej m. Berlina i wszystkie stronnictwa postanawiają wygrać skandal korupcyjny dla swej agitacji.

Program morskiej konferencji rozbrojeniowej

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Londyn, 8 października. (*Lk*) Co do **treści wysłanych** w poniedziałek przez **rząd** angielski **zaproszeń na konferencję rozbrojenia morskiego,** „Times" donosi, iż jest to **dokument, zawierający około 1000 słów.** Zaczyna od stwierdzenia, iż rządy Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanji w przebiegu obrad, odbytych między Mac Donaldem i Hooverem, doszły do **tymczasowego porozumienia** w następujących punktach:

1) rokowania na przyszłej konferencji rozbrojenia morskiego mają stanowić **ciąg dalszy rokowań nad paktem Kelloga,** który w roku 1928 został w Paryżu ratyfikowany;

2) **zasada parytetu ma obowiązywać wszystkie kategorje okrętów wojennych, które nie są objęte traktatem waszyngtońskim** i parytet ten ma być przeprowadzony **do dnia 31 grudnia 1936.** W punkcie tym rząd angielski wdrożył już porozumienie z rządami swoich dominjów. Przy przeprowadzeniu tego partytetu mają być uwzględnione bez wyjątku **wszystkie siły zbrojne Wielkiej Brytanji na morzu;**

3) pożądanem jest również **dokładne zbadanie wytrzymałości okrętów bojowych** celem uniknięcia przeprowadzenia całkowitego programu, w kierunku zamiany starych okrętów na nowe, jak to przewiduje traktat waszyngtoński z roku 1922;

4) oba rządy (Anglji i St. Zjednoczonych) są zdania, iż **łodzie podwodne mają być całkowicie usunięte,** ma to jednak nastąpić dopiero po **osiągnięciu zgody wszystkich zainteresowanych państw.**

Komunikat „Timesu" powiada dalej: Anglja i Stany Zjednoczone zasadniczo uznawają, iż **ostateczne porozumienie może być osiągnięte** jedynie **przez konferencję, odbytą wspólnie z resztą mocarstw morskich** i z tego powodu **rząd angielski zaprasza je na konferencję.** Należy się spodziewać, iż zaproszone rządy **natychmiast przystąpią do wymiany zdań** w sprawie wyszczególnionych wyżej punktów.

W nocie zapraszającej wyraźnie oświadczono, iż **niema zamiaru utworzenia nowego mechanizmu** dla przeprowadzenia rozbrojenia morskiego, przeciwnie, jest nadzieja, iż prace konferencji przybiorą **formę, która znacznie przyczyni się do ułatwienia rozwiązania problemu ogólnego rozbrojenia,** co jest zadaniem Ligi Narodów.

Po co właściwie Mac Donald pojechał do Ameryki.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Paryż, 8 października. (*Lk*): Organ **Daladiera, „La Republique"** pisze w sprawie rokowań waszyngtońskich: **Stany Zjednoczone czują się bardzo dobrze w swej izolowanej pozycji** i zdają się być **mniej skłonne,** niż kiedykolwiek, **izolację tę rozszerzyć na izolację podwójną** (t. zn. w **połączeniu z Anglją).**

Mac Donald jednak **polecił wysłać już zaproszenia na konferencję** w Londynie do rządów Włoch, Francji i Japonji, a konferencja taka **możliwa jest tylko po uprzedniem porozumieniu między Anglją i Ameryką.**

Celem uskutecznienia tego porozumienia jednak podróż do Ameryki **była zbyteczna,** a **właściwy cel wizyty Mac Donalda w Stanach Zjednoczonych ujawni się w najbliższej przyszłości.**

Mac Donald chce nakłonić Hoovera do uznania Rosji?

Paryż, 8 października. Wedle **niepotwierdzonej** dotąd informacji, poufna **konferencja Mac Donalda z prez. Hooverem** dotyczyła **także sprawy uznania Rosji sowieckiej przez Amerykę i nawiązania stosunków dyplomatycznych.**

Mac Donald usiłuje podobno w tym kierunku **wpłynąć na prez. Hoovera,** który atoli **ma w dalszym ciągu poważne wątpliwości** ze względu na **nastroje wśród członków kongresu** i senatu amerykańskiego i przewiduje zdecydowaną opozycję.

O ileby Mac Donald przełamał opór Hoovera, następstwa **wyjazdu jego do Ameryki przekroczyły w sposób najbardziej nieoczekiwany** wszelkie domniemania dotąd wypowiadane na ten temat.

Wielki proces przeciw przemytnikom sacharyny w Warszawie.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 8 października (*Mt*). Dzisiaj w sądzie okr. w wydzaile karno-skarbowym rozpoczęła się wielka rozprawa o na szeroką skalę rozgałęzione w całym kraju **przemytnictwo sacharyny.**

Przemytnicy sprowadzali sacharynę w wielkich ilościach z Gdańska pod pozorem legalnego przewozu tranzytowego do Rosji sowieckiej. Wskutek jednak rozmaitych machinacyj, dokonywanych przy pomocy nieuczciwych funkcjonarjuszów kolejowych i celnych, sacharyna nie odchodziła do miejsca przeznaczenia, lecz pozostawała w Polsce.

Na ślad przemytnictwa władze wpadły przy okazji zniknięcia jednego transportu sacharyny. Przemytnicy i ich **wspólnicy z pośród funkcjonarjuszów kolejowych i celnych,** nie zadowalali się zyskiem za ułatwianie przemytu, ale również **dopuszczali się kradzieży przemycanej sacharyny.** W rezultacie **skarb państwa zmuszony był zapłacić odszkodowanie firmie gdańskiej** za skradziony ładunek sacharyny, który przeznaczony do Zdołbunowa, **zdołał dojść tylko do Warszawy.** Na szeroko rozgałęzionym przemycie **skarb poniósł straty około 300.000 zł.**

Na ławie oskarżonych zasiedli pod zarzutem utworzenia bandy w celu prowadzenia kontrabandy sacharyny Wacław **Jankowski,** Bolesław **Waliszewski,** funkcjonarjusze stacji Warszawa gł. 38-letni Józef **Kalmowski,** kierownik urzędu celnego w Radoszkowicach, Michał **Bajko,** kierownik urzędu celnego w Zdołbunowie, oraz rewidenci celni Jan **Lew,** Jan **Szelestowski,** Adam **Bem.** Z pośród kupców-przemytników, zasiedli na ławie oskarżonych Wacław **Krongold,** Ludwik **Lidenbaum,** Bronisław **Górzyński.** Za **niedozór służbowy** i nie zapobieganie nadużyciom zasiedli na ławie oskarżonych dwaj magazynierzy dworca gł. w Warszawie Jan **Asiński** i Kazimierz **Staniszewski.** Zasiadł też na ławie oskarżonych **b. naczelnik wydziału w departamencei akcyz i monopolów w ministerstwie skarbu Władysław Terczyński,** za to, że z rozmysłu nie przedsięwziął środków dla zapobieżenia w przenikaniu kontrabandy i że nieoględnie wydawał pozwolenia na transport sacharyny, nie stwierdzając czy sacharyna przechodzi tylko tranzytem, czy też jest importowana do kraju, że nie zabezpieczał opłat i kar celnych w należytej wysokości kaucjami.

Prokuratorja generalna domaga się solidarnego pokrycia szkód i strat, jakie poniósł skarb państwa. Na rozprawę powołano około **100 świadków.** Rozprawa potrwa około jednego tygodnia.

—0—

Studenci uniw. berlińskiego przed sądem lwowskim.

Lwów, 8 października. (*C*) W sądzie okr. karnym we Lwowie rozpoczęła się we wtorek **sensacyjna rozprawa przeciw trzem emisarjuszom nacjonalistycznych związków niemieckich „Wehrwolff" i „Mittelstelle für Jugendgrenzlandarbeit" w Berlinie,** studentom uniwersytetu berlińskiego Georgowi **Kuhke,** Adalbertowi **Hahnowi** i Herbertowi Walterowi **Frankowi, oskarżonym o szpiegostwo polityczne i ekonomiczne na terenie Małopolski i Wołynia.**

Trójka ta przybyła do Polski 15 kwietnia br. i po krótkim pobycie w Poznaniu, Warszawie, Katowicach i Krakowie, wyruszyła w kierunku wschodnim. W Tarnowie odłączył się od towarzyszy Huhnke i skierował się na Nowy Sącz, poczem Frank pojechał na Wołyń, a Hahn do woj. stanisławowskiego. Po kilku tygodniach wędrówki po swoich terenach, **zjechali się wszyscy trzej w Stanisławowie i tu ich aresztowano** pod zarzutem szpiegostwa.

Jak stwierdzono z obszernych zapisków i fotografij znalezionych przy nich, każdy z nich **zwiedził kilkadziesiąt miejscowości i zbierał materjały o stosunkach ekonomicznych, politycznych i narodowościowych, zwłaszcza wśród mniejszości niemieckiej, tj. kolonistów i Ukraińców.** Stwierdzono również, że w czasie wędrówki **unikali oni zetknięcia z policją** i nigdzie się nie meldowali.

Rozprawa potrwa ze względu na obfity materjał trzy dni. Bronią adw. dr. Bromberg i dr. Klein.

—0—

Drugi dzień procesu przeciw por. Kołodziejowi.

Warszawa, 8 października (Mt). We wtorek w **drugim dniu procesu por. Alojzego Kołodzieja** płatnika 2 p. sap. kol. w Jabłonnie, oskarżonego o przywłaszczenie 267.081 zł., udzielał wyjaśnień oskarżony.

Tłómaczył się on, że brakuje pieniądze skarbowe **wydał w formie zaliczek dostawcom Lewinowi i Nowickiemu,** a **częściowo pożyczył poszczególnym osobom,** które dotychczas pieniędzy nie zwróciły. Oskarżony ufał dostawcom i dlatego wydawał im pieniądze (!). Oskarżony przedstawia m. in. kwity na sumę 3,200 zł., którą pożyczył niejakiemu Stefanowi Pietroniowi. **Pietroń w czasie śledztwa utrzymywał, że na przedłożonych kwitach są sfałszowane podpisy.**

Dalej oskarżony twierdził, że na podstawie nadesłanej akredytywy z Wilna sumę 93.000 **zł.** na dostawę zboża, **sumę tę podniósł z kasy i wypłacił dostawcy Lewinowi, który zboża jednak nie dostarczył.**

Jak wykazuje przewód sądowy księgi kasowe pułku były prowadzone przez por. Kołodzieja **bardzo nieporządnie.**

—0—

Epilog niezwykłej tragedji rodzinnej przed sądem.

Łódź, 8 października (*W*). W dniu dzisiejszym przed sądem okręgowym w Łodzi rozegrał się **epilog niezwykłej tragedji rodzinnej,** której ofiarą **padło jedno życie ludzkie.**

W dniu 11 maja b. r. do policji zgłosiła się niejaka **Józefa Müller i oświadczyła, iż zabiła swego męża.** Müllerową aresztowano i rozpoczęto dochodzenia. Wyniki dochodzeń przedstawiają się **wprost sensacyjnie.** Mianowicie pomimo oficjalnego oskarżenia się o zabójstwo przez Müllerową okazało się, **iż mordercą jej męża był teść, niejaki Władysław Paciorek.**

Małżeństwo Müllerów było nieszczęśliwe. — **Müller był nałogowym pijakiem i zmuszał żonę do zakazanych stosunków płciowych.** Krytycznego wieczoru Müller usiłował zmusić żone swą do perwersji, wówczas nieszczęśliwa kobieta **wyskoczyła z łóżka, teść zaś, a ojciec Müllerowej, który obecny był przy tej scenie, chwycił za siekierę i jednym ciose rozpłatał zięciowi głowę.**

Paciorek stawał w dniu dzisiejszym wraz z córką przed sądem. Po dłuższej rozprawie, która odbywała się częściowo przy drzwiach zamkniętych, **Paciorek skazany został na 10 miesięcy twierdzy, Müllerową zaś uniewinniono.**

Kto wniósł ofertę na dzierżawę teatrów miejskich we Lwowie?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Lwów, 8 października. (*C*) Termin konkursu na dzierżawę teatrów miejskich we Lwowie upływa w środę w południe.

Oferty wnieśli następujący kandydaci: dr Zygmunt **Nowakowski** z Krakowa, dyr. **Czapelski** z

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Poznania, dyr. **Grodnicki** z Lublina, dyr. **Schildenfeld-Schiller** wespół z p. **Horzycą** z Warszawy, dyr. **Frączkowski** ze Lwowa, dyr. **Czarnowski** ze Lwowa i reżyser **Freszel z Warszawy.** Kilka z tych ofert nie odpowiada warunkom konkursu.

W ostatniej chwili **wycofał się z konkursu dyr. dr Nowakowski** z Krakowa.

—0—

Miljon kilometrów w powietrzu.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 8 października. *(Mł)* **We wrześniu b. r. samoloty** państw.-samorządowego przedsiębiorstwa komunikacji lotniczej **„Lot" ukończyły miljon przelecianych kilometrów.**

Należy zaznaczyć, że **w roku 1928 ogólna długość sieci wynosiła 3578 km.,** natomiast **w roku 1929 — 5194 km.,** czyli **powiększyła się o 45 proc.**

Obecnie **czynne są linje: Warszawa-Katowice** 286 km., **Warszawa-Kraków** 272 km., **Warszawa-Lwów** 369 km., **Warszawa-Gdańsk** 319 km., **Warszawa-Poznań** 313 km. (dwa razy dziennie), **Katowice-Poznań** 314 km., **Poznań-Bydgoszcz-Gdańsk** 281 km., **Katowice-Gdańsk** 363 km., **Katowice-Kraków** 79 km. (dwa razy dziennie).

W pierwszych 8 miesiącach br. samoloty **przewoziły przeciętnie w jednym locie 2,65 pasażerów,** co oznacza **wzrost** w porównaniu z tym samym okresem w z. r. **o 33 proc.**

Wzrosła również ilość przewożonych towarów.

W dziedzinie **regularności komunikacji** nastąpiła również w stosunku do z. r **znaczna poprawa. Przeciętna regularność w 8 pierwszych miesiącach b. r. wynosiła 94,3 proc.** Płatowce „Lotu" okazały **pełne 100 proc. bezpieczeństwo.**

Szaulisi znęcają się nad Polakami.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Kowno, 8 października *(Hr)*. **W Szawlach** podczas wczorajszej zbiórki na rzecz Komitetu Oswobodzenia Wilna, **szaulisi wywołali awanturę,** podczas której **dotkliwie pobili 5 osób, narodowości polskiej,** które nie chciały złożyć ofiar pieniężnych na Komitet Oswobodzenia.

Kowieński „Il Duce"

Kowno, 8 października. *(Hr)* **Do Szawel powrócił pułk, który bawił na manewrach na prowincji.** Pułk ten **znany jest ze swego oddania się Waldemarasowi.**

Po powrocie do miasta **oficerowie pułku zgromadzili się w kasynie oficerskiem, gdzie przed portretem Waldemarasa wygłoszono szereg przemówień,** sławiących b. dyktatora i **żądających jego powrotu do władzy.** Waldemarasa **porównywano z Mussolinim (!) i tytułowano go „Il Duce".**

Aresztowanie faworyty Waldemarasa.

Kowno, 8 października. *(Hr)* **W Kownie wielką sensację wywołało dokonanie rewizji, a następnie aresztowanie znanej artystki dramatycznej litewskiej Kurnitówny, faworyty Waldemarasa.** Artystka ta z arządów Waldemarasa **odgrywała wielką rolę i za jej pośrednictwem uzyskiwano stanowiska i posady.**

W mieszkaniu jej po upadku Waldemarasa zgromadzali się jego zwolennicy i na tajnych zebraniach obmyślano plan powrotu do władzy Waldemarasa. W mieszkaniu jej koncentrowały się nici intryg politycznych.

Prałat Olszauskas pod ciężarem zeznań świadków.

Kowno, 8 października. *(Hr)* **W procesie ks. prałata Olszauskasa zakończyło się przesłuchiwanie świadków.** Na ogół zeznania świadków **wypadły dla oskarżonego obciążająco.**

Silne wrażenie wywołały w ostatnich dniach **zeznania dyrektorki gimnazjum żeńskiego,** katolickiego, założonego i prowadzonego przez ks. Olszauskasa, **siostry Kazimiery,** która oświadczyła, **że w dniu morderstwa Ustjanowskiej ks. prałat Olszauskas telefonował z Londzian z zapytaniem, czy nie poszukuje go policja.** Ponieważ zeznania jej **obciążyły bardzo oskarżonego,** obrona zażądała **ponownego przesłuchania siostry Kazimiery.** — W ponownych zeznaniach **powtórzyła ona wszystkie poprzednie zarzuty,** skierowane przeciwko Olszauskasowi. W dniu jutrzejszym rozpoczynają się przemówienia prokuratora i obrony. (Patrz str. 7).

Groźne powstanie chłopskie przeciw Sowietom.

Moskwa, 8 października *(Hr)*. **Prasa moskiewska** donosi, że ostatnio na **terenie Rosji wybuchły groźne powstania włościan przeciwko władzy Sowietów.**

W okręgu **stalingrodzkim** został **zabity komunista Korolew** oraz **ranny prezes „Cika" Wasiljew.**

Następnie w twerskim okręgu **zmobilizowani włościanie zbrojnie wystąpili przeciwko korespondentom** i oddziałowi komunistycznemu, z którymi stoczyli walkę, w wyniku której **zabitych zostało 5 komunistów, zaś 2 komunistów powieszono.**

Dalej w Cystopolskim okręgu (Republika Tatarska) **włościanie Tatarzy przed wsiami ustawili karabiny maszynowe i nie dopuścili oddziałów karnych do wsi.**

Rosja bez niedzieli.

Moskwa, 8 października *(Hr)* **Ubiegła niedziela była pierwszym dniem normalnej pracy po wprowadzeniu nowego kalendarza.** Pracowano w Moskwie **w fabrykach i zakładach przemysłowych, czynne były również wszystkie urzędy sowieckie.** Wydane zostało rozporządzenie rady komisarzy ludowych, wprowadzające nowy **kalendarz w rozkładzie prac armji czerwonej.**

—0—

Powstańcy chińscy osaczeni przez wojska rządowe.

Wiedeń. *(PAT)*. Według doniesień z **Nankingu,** spodziewa się centralny rząd chiński, że **bunt na południu wkrótce będzie zduszony. Powstańcy zostali osaczeni przez wojska nacjonalistyczne w pobliżu Czanczau.** Bronią się oni rozpaczliwie przeciwko wojskom rządowym, **kapitulacja ich jest jednak kwestją godzin.**

Powstańcy wystosowali depeszę iskrową do rządu nankińskiego, w której **oświadczają gotowość zaniechania dalszej walki.**

Międzynarodowa konferencja w Warszawie w sprawie prawa lotniczego.

Dnia 4 b. m. została otwarta w pałacu prezydjum Rady ministrów w Warszawie Międzynarodowa konferencja w sprawie lotniczego prawa prywatnego. W konferencji tej biorą udział przedstawiciele 45 państw. Zdjęcie nasze przedstawia chwilę przed otwarciem konferencji, która potrwa do dnia 12 października. Konferencję zagaił min. spr. zagr. *Zaleski* (1). W pierwszym rzędzie siedzą: min. sprawiedl. *Stanisław Car* (2), min. komunikacji inż. *Alfons Kühn* (3), wicemin. sprawiedl. *Sieczkowski* (4), w głębi charge d'affaires rumuński p. *Davidescu* (5), komendant gł. Policji Państw. płk. *Maleszewski* (6).

112 budynków pastwą płomieni w Radomskiem

(Telefonem od naszego korespondenta)

Łódź, 8 października. *(W)*. Łódzkie władze bezpieczeństwa zostały dzisiaj rano zaalarmowane **olbrzymim pożarem,** który wybuchł we wsi Zawady w pow. radomskim. **Pożar strawił 37 domów mieszkalnych, 35 obór i 40 stodół** z tegorocznym zbiorem.

W godzinach przedwieczornych dnia wczorajszego **dzieci miejscowych gospodarzy wzniecily ogień na polu,** chcąc przy niem upiec kartofle. — Wskutek silnego wiatru, **ogień przerzucił się na płot, a następnie na zabudowania wiejskie.**

W jednej chwili kilkadziesiąt domów stanęło w płomieniach. Wśród mieszkańców powstał **ogromny popłoch.** Brak narzędzi przeciwpożarniczych przyczynił się w znacznym stopniu do rozszerzenia żywiołu. Dopiero późną nocą ogień zdołano ugasić. Kilkadziesiąt rodzin pozostało bez dachu nad głową. **Straty przewyższają pół miljona złotych.**

Dwa olbrzymie pożary pod Gródkiem Jagiellońskim

Lwów, 8 października *(C)*. W kolonji niemieckiej **Hartfeld,** koło Gródka Jagiellońskiego, powstał wielki pożar, który wskutek silnego wiatru rozszerzył się na całą kolonję. **Spaliło się doszczętnie 39 zabudowań wraz z tegorocznymi zbiorami, inwentarzem martwym i żywym,** w czem bardo dużo nierogacizny. 17 rodzin pozostało bez dachu i środków do życia. **Dwie osoby doznały ciężkich poparzeń** w czasie gaszenia ognia. **Ogólna szkoda wynosi blisko pół miljona złotych. Pożar wznieciły w zabudowaniach Karola Backera nieletnie dzieci.**

Tej samej nocy wybuchł pożar w **Gródku Jagiellońskim** na przedmieściu Zastawskie. **Spłonęło 10 zabudowań gospodarskich z plonami i narzędziami na szkodę 7 gospodarzy. Straty wynoszą 45.000 zł.** Przyczyna pożaru nieznana.

Pożar kina „Modern" w Słonim'e.

16 osób rannych, operator poparzony.

Wilno, 8 października *(Hr)*. Wczoraj o godz. 12.30 w nocy **w Słonimie,** podczas wyświetlania filmu p. t. „Przedwiośnie" Żeromskiego **w kinie „Modern", powstał pożar.** Na skutek przedostania się ognia na widownię, wśród publiczności **wybuchła niepojzana panika. Publiczność rzuciła się do ucieczki, zatarasowując wszystkie wyjścia. 16 osób doznało silnych obrażeń, 1 z operatorów poniósł poparzenia głowy i rąk. Film spłonął doszczętnie.**

Napad rabunkowy parobków ruskich w bożnicy w Jaryczowie.

Straszliwa walką. Czterech parobków zabitych, dwóch ciężko rannych

(Telefonem od naszego korespondenta)

Lwów, 8 października. *(C)* **Ubiegłej niedzieli** była **bóżnica** w miasteczku **Jaryczowie** powiatu lwowskiego widownią **krwawego zajścia.**

Około południa, w czasie odbywających się w bóżnicy modłów, z racji święta żydowskiego, **wtargnęło do wnętrza 10 uzbrojonych w pałki ukraińskich parobków,** którzy z okrzykiem **„ruki w werch!" — rzucili się na modlące się żydówki z zamiarem rabowania biżuterji.**

W pierwszej chwili powstała **ogromna panika,** następnie jednak po szybkiem opanowaniu sytuacji, obecni w bóżnicy **żydzi zaatakowali napastników. Powstała straszliwa walka,** w czasie której **za narzędzia mordercze służyły lichtarze, meble itd.**

Gdy na miejscu zjawiła się policja, bitwa już była zakończona. **Na pobojowisku leżały cztery zmasakrowane trupy parobków, obok nich pławiło się we krwi dwóch ciężko rannych.** Czterej zdołali uciec. Z pośród żydów nikt nie poniósł znaczniejszych kontuzyj.

Niesłychane to zajście wywołało zarówno wśród ludności żydowskiej, jak i ruskiej Jaryczowa, **ogromne wzburzenie.**

Następnego dnia **dokonano na drodze napadu na 30 kupców jaryczowskich,** jadących do Kamionki Strumiłowej na jarmark. Jeden z kupców **Safian Bozic został w czasie bójki ciężko pobity przez napastników. Napastnicy wykrzykiwali pod adresem żydów, że pomszczą śmierć towarzyszy.**

Tajemniczy napad na bożnicę w Brzeżanach.

Lwów, 8 października *(C)*. **W nocy z niedzieli na poniedziałek,** nieznani sprawcy **wdarli się do bożnicy w Brzeżanach,** w której po **rozbiciu arki i zbeszczeniu rodałów, podpalili bibljotekę, składającą się ze starych modlitewników i ksiąg talmudycznych.** Sprawcy zbiegli.

Policja wdrożyła energiczne dochodzenia w sprawie tego tajemniczego napadu.

Min. Schumy o reformie konstytucji austrjackiej.

Klagenfurt. *(PAT)*. Na wczorajszem posiedzeniu komisji ministerjalnej, minister **Schumy** uczynił **kilka uwag o stanie prac nad reformą konstytucji.** Komisja ta bada obecnie konstytucje prawie wszystkich europejskich i pozaeuropejskich państw.

Projekt zmiany konstytucji przewiduje **zmianę rady narodowej na Izbę krajów i stanów,** do której należeć ma **9 naczelników kraju,** dalej **9 krajowych referentów finansowych,** oraz **reprezentant każdego kraju związkowego,** razem więc **27 reprezentantów krajów austrjackich.**

Dalej należeć ma do tej Izby **27 reprezentantów gospodarczych, 8 reprezentantów rolnictwa, 8 reprezentantów robotniczych, 7 reprezentantów handlu i przemysłu,** oraz **4 przedstawicieli sfer urzędniczych.**

Fuzja banków austrjackich właściwie dokonana.

Wiedeń. *(PAT)*. Dzienniki wiedeńskie donoszą, **że komitet wykonawczy Rady nadzorczej Austrjackiego Zakładu Kredytowego upoważnił** dzisiaj dyrekcję do **zawarcia umowy, w sprawie fuzji z Bodenkredit-Anstaltem.** W ten sposób transakcja ta **uważaną jest de facto za dokonaną.**

We **czwartek** zbierze się **plenum Rady nadzorczej na posiedzenie,** aby zatwierdzić **formalnie umowę. W ciągu dnia dzisiejszego będą załatwione** kwestje dotychczas sporne. Po zawarciu umowy **zwołane zostaną zgromadzenia generalne obu tych instytucyj,** które powezmą decyzje co do zawartej tranzakcji.

—0—

Ugoda hr. Bethlena z socjalistami.

(Telegram własny „Il Kuryera Codziennego")

Budapeszt, 8 października *(S)*. Między **hr. Bethlenem a węgierskimi socjal-demokratami,** toczą się obecnie **rokowania, celem ułożenia wzajemnego stosunku.**

Jak wiadomo, **hr. Bethlen jeszcze w r. 1921 zawarł ze stronnictwem socjalistycznem umowę,** w której **zagwarantował socjalistom uzyskanie 24 mandatów do parlamentu,** w zamian za co zobowiązali się oni uprawiać w parlamencie **spokojną opozycję i popierać rząd w walce przeciwko komunistom.**

Obecnie **obie strony pragną rozbudowania tej umowy.**

Hr. Bethlen uznaje zwycięstwo partji robotniczej w Anglji i sądzi, **że uspokojenie wewnętrzne Węgier wpłynie korzystnie na kwestję rewizji granic węgierskich.** Ponadto spodziewa się on, że przez pakt ze socjalną demokracją **straci na znaczeniu opozycja mieszczańska przeciw rządowi.**

Socjaliści żądają wzamian za to **amnestji dla wszystkich emigrantów, dalej powszechnego, tajnego prawa wyborczego, zupełnej swobody prasy, zgromadzeń i stowarzyszeń. W zasadzie hr. Bethlen godzi się na te żądania,** sądzi jednak, iż **tempo demokratyzacj Węgier jest zbyt pośpieszne.** Socjalni-demokraci obiecują **rzeczową opozycję parlamentarną i poparcie zagranicy w walce o rewizję granic.** Panuje powszechne przekonanie, że umowa obu stron dojdzie do skutku.

—0—

Dymisja ministrów słowackich.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Praga, 8 października. *(rg)*. Zapowiedziana przez nas **przed kilku dniami dymisja obu słowackich ministrów,** mianowicie ministra **zdrowia dr. Tizo i ministra unifikacji dr. Labaja, nastąpiła w dniu dzisiejszym.**

W kołach politycznych przypuszczają, że w razie akceptowania dymisji przez prezydenta republiki, obie **teki pozotsaną nieobsadzone aż do nowych wyborów.**

—0—

Już się znalazły klejnoty skradzione francuskiemu ambasadorowi w Berlinie

Berlin, 8 października. *(Hl)*. **Sensacyjna kradzież kosztowności w tut. ambasadzie francuskiej** została **niespodziewanie wyjaśniona** w niemniej sensacyjny sposób.

Dzisiaj przedpołudniem policja berlińska **przeszukując dokładnie ogród, przyległy do gmachu ambasady, znalazła pod schodami kamiennemi wszystkie kosztowności, owinięte w papier pergaminowy.**

Klejnoty, **wartości około 200.000 zł.** zostały natychmiast **zwrócone ambasadorowi d'Margerie.**

Nie ulega wątpliwości, że sprawca kradzieży **znajduje się wśród służby domowej,** która właśnie w dniu dzisiejszym miała być poddana dokładnej rewizji.

Kronika telegraficzna.

(Aj) **DELEGACJA POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA U PREZYDENTA RZPLITEJ.** P. Prezydent Rzplitej przyjął w dniu 8 bm. na specjalnej audjencji delegatów Polskiego Czerwonego Krzyża w osobach wiceprezesa komitetu gł p. Witolda Kryńskiego, prezesa zarządu gł p Zygmunta Zaborowskiego i dyrektora P. C. K płk. Zaklińskiego, którzy w imieniu P. C. K. prosili P. Prezydenta Rzplitej jako protektora stowarzyszenia o zaszczycenie swoją obecnością obchodu 10-lecia P. C. K., urządzanego 10 listopa br. P. Prezydent Rzplitej raczył przyjąć zaproszenie i w rozmowie z przedstawicielami P. C. K. zainteresował się obchodem, wyrażając się nader dodatnio o pracach P. C. K. dla dobra i potrzeb państwa i społeczeństwa polskiego.

(AJ) **MIN. ZALESKI** przyjął w dniu 8 bm. posła duńskiego w Warszawie p. Hölsta oraz posła finlandzkiego p. Idmanna. Wiceminister spraw zagr dr. Alter Wysocki tegoż dnia przyjął ambasadora włoskiego p. Franklina, posła bułgarskiego p Robeffa oraz bawiącego w Warszawie posła polskiego w Londynie p Skirmunta.

(AJ) **MIN. SKŁADKOWSKI ZWOŁAŁ NA 21 B. M. ZJAZD WOJEWODÓW** dla omówienia szeregu spraw bieżących. Zjazd rozpocznie się o g. 9 rano w gmachu M. S. W. W zjeździe mają wziąć udział osobiście wszyscy wojewodowie bez udziału innych urzędników.

(J) **MIN. POCZT I TELEGRAFÓW BOERNER,** który wyjechał do Wilna na uroczystości 350-lecia uniw. Stefana Batorego i który przy sposobności pobytu tam przeprowadzi lustrację dyrekcji poczt i telegrafów w Wilnie, oraz urzędów pocztowo-telegraficznych okr. wileńskiego, powróci do Warszawy w piątek lub w sobotę 12 b m.

(AJ) **PODZIĘKOWANIE WYCIECZKI WĘGIERSKIEJ.** Wycieczka węgierskiego związku narodowego, która w tych dniach opuściła granice Polski, przysłała na ręce ministra Zaleskiego depeszę treści następującej: „Opuszczając piękną ziemię polską, gdzie cieszyliśmy się prawdziwie braterskiem przyjęciem, pragniemy dać wyraz naszemu serdecznemu podziękowaniu i wdzięczność za szczere poparcie, którem władze polskie nas otaczały".

(J) **WYCIECZKA PRZEMYSŁOWCÓW POLSKICH DO BUŁGARJI.** Dnia 9 bm wyjeżdżają do Sofji przedstawiciele sfer gospodarczo-przemysłowych pod przew. dyr. Instytutu eksportowego p. Marjana Turskiego.

Delegacja ta ma na celu nawiązanie ścisłych stosunków polsko-bułgarskich oraz zbadanie możliwości eksportowych na rynkach bułgarskich dla polskich artykułów przemysłowych. Delegacji tej z ramienia sfer rządowych w Bułgarji towarzyszyć będzie poseł bułgasrki w Warszawie p. Roseff. Delegacja zabawi w Bułgarji 7—10 dni.

(Hr) **EKSPORTACJA ZWŁOK Ś. P. CZESŁAWA JANKOWSKIEGO,** senjora dziennikarstwa polskiego, nastąpiła z mieszkania do bazyliki katedralnej, gdzie po odprawieniu mszy św. żałobnej przez ks. biskupa Michalkiewicza zwłoki pochowano na cmentarzu Rossa. W pogrzebie wzięło udział kilka tysięcy osób, władze rządowe z woj. Raczkiewiczem na czele, przedstawiciele władz samorządowych, Rada miejska in corpore z prez. m. p. Folejewskim, Związek dziennikarzy wileńskich, polskich i żydowskich. Na mogile złożono przeszło 30 wieńców od szeregu instytucyj. W imieniu rządu wygłosił nad grobem przemówienie p. woj. Raczkiewicz, im. miasta prez. Folejowski, zaś w imieniu dziennikarstwa red. Kodz, oraz prezes Syndykatu dziennikarzy Przybyłowski.

Jako delegat prezydjum Rady ministrów na pogrzeb prezesa Syndykatu Dziennikarzy ś. p. Czesława Jankowskiego przybył dyrektor wydawnictw państwowych p. Wojciech Baranowski, dalej przybył do Wilna kierownik wydziału prac literackich w ministerstwie oświaty dr. Wacław Borowy, który reprezentuje na pogrzebie p. ministra oświaty.

(Ts) **POŻAR LASÓW W ZAKOPANEM.** — Wczoraj w godzinach wieczornych zaczął płonąć las na Nosalu, własność zarządu dóbr J. Uznańskiego. Dzięk natychmiastowej akcji ratunkowej pożar zlokalizowano, tak, że spłonął tylko około mórg lasu. Pożar przestawiał wielkie niebezpieczeństwo dla okolicy z powodu panującego w tym czasie silnego wiatru halnego.

(s) **W ZWIĄZKU Z NAPADEM RABUNKOWYM** na osobie Stanisława Domanusa z Jawornika pow. Myślenice, aresztowano sprawców tego rabunku w osobach Karola Malinowskiego, Jana Głogowskiego z Głogoczowa pow Myślenice oraz Władysława Tomala i Wojciecha Tomala z Jawornika pow. Myślenice, których odstawiono do sądu **grodzkiego w Myślenicach.**

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

(S) **HERRIOT W WIEDNIU.** Wczoraj przybył tu polityki francuski p. Edward Herriot w celu wygłoszenia wykładu o „Paneuropie". Odczyt odbędzie się w wielkiej sali koncertowej.

(Lk) **DZIWNA PRZYGODA PAROWCA.** Parowiec „Newhampshire", kursujący między Nowym Jorkiem a Nowym Londynem, zderzył się w porcie nowojorskim z bagrownikiem, należącym do marynarki wojennej. Wskutek silnego zderzenia, w ścianie parowca nad powierzchnią wody wybity został otwór o długości 25 metrów, przez który część ładunku wysypała się do morza. Na pokładzie nie zostało uszkodzone i parowiec zdążył jeszcze powrócić do stałego miejsca postoju przy Hudson.

(rg) **HR. BERCHTOLD W KATASTROFIE SAMOCHODOWEJ.** W pobliżu Satoralja-Ujhely, wydarzyła się wczoraj straszna katastrofa samochodowa. 23 letni hr. Władysław Berchtold, syn hr. Kazimierza Berchtolda i hr. Ilony Teleky odbywał wycieczkę samochodem ze swą młodą małżonką, namiętną sportsmenką. Auto prowadzone przez młodą hrabinę z szybkością 100 km. na godzinę, przy wymijaniu pewnego rowerzysty skręciło gwałtownie w bok, przejechało rowerzystę i wjechało na drzewo, przewracając się. 20-letnia hrabina z domu Małgorzata hr. Degenfeld, poniosła śmierć na miejscu, jej mąż odniósł ciężkie rany. Szofer i rowerzysta doznali nieznacznych obrażeń.

(rg) **POŻAR ROPY NA STACJI W MORAWSKIEJ OSTRAWIE.** Na dworcu Morawska Ostrawa-Oderfurt wykoleiło się wczoraj kilka wagonów-cystern z ropą naftową, przyczem ropa wylała się. Prawdopodobnie wskutek iskry z lokomotywy ropa zapaliła się. Silny wiatr spowodował rozszerzenie się pożaru, który objął wagony z ropą, stojące na dalszych torach. Pożar z trudem ugaszono. — W rezultacie 6 wagonów spłonęło zupełnie, 4 częściowo.

Kronika krakowska.

Zjazd koleżeński po 40-tu latach

Onegdaj odbył się zjazd koleżeński abiturjentów, którzy zdali maturę w ówczesnej szkole realnej w Krakowie w roku 1889. W zjeździe wzięło udział dziewięciu abiturjentów mianowicie, prezydent miasta Krakowa inż. Rolle, gen. Słupski, płk. Augustyn, płk. kawal. Wolbeck, inż. Riedel, ar.-malarz Wierusz-Kowalski, urz. ubezp. Fenz i radca budownictwa Koszla. Uczestnicy zjazdu zebrali się w swej dawnej szkole, mieszczącej dziś gimnazjum matematyczno-przyrodnicze przy ul. Studenckiej, gdzie zostali powitani serdecznem przemówieniem przez dyr. Paczowskiego. Następnie młodzież szkolna przedefilowała przed abiturjetami zgrupowanymi pod sztandarem szkolnym, poczem wszyscy udali się pochodem do kościoła św. Anny na nabożeństwo. Po nabożeństwie w auli gimnazjum odbyła się wzruszająca uroczystość. Do abiturjentów przemówił dyr. Paczowski na co odpowiadał prez. Rolle, przywodząc na pamięć dawno minione dobre czasy szkolne. — W południe prez. Rolle podejmował swych kolegów śniadaniem. Popołudniu odbyła się wycieczka do lasu wolskiego, wieczór po przedstawieniu w teatrze, abiturjenci żegnali się ucztą koleżeńską w restauracji hotelu Pollera.

O malwersacje w salinach wielickich.

(s) Wczoraj rozpoczęła się przed Trybunałem orzekającym sądu okręgowego w Krakowie 5-dniowa rozprawa przeciwko Piotrowi Jasińskiemu i Michałowi Matlakowi o nadużycia, popełnione jeszcze w latach od 1923 do 1925 r. w salinach w Wieliczce, gdzie obaj byli zatrudnieni, jako elektromonterzy.

Obwinieni dysponując z tytułu swego stanowiska materjałami elektrotechnicznemi żupy, zapotrzebowywali je w nadmiernych ilościach do swoich potrzeb prywatnych. W sprawie tej odbyła się w marcu 1929 pierwsza rozprawa a obecna jest jej dalszym ciągiem. Obrona powoła kilkudziesięciu świadków, m. in. rektora Akademji górniczej inż. Skoczylasa, b. dyr. żupy Dawidowskiego i innych. Prybunałowi przewodniczy dr Pilarski, oskarżali prokurator Kuc.

UROCZYSTOŚCI KOŚCIELNE KU CZCI BŁ. KS. JANA BOSKO W KRAKOWIE. Dnia 11, 12 i 13 bm. odbędzie się w kościele Marjackim uroczyste triduum ku czci bł. Jana Bosko założyciela Zgrom. Salezjańskiego i wielkiego wychowawcy młodzieży. — Program obejmuje w poszczególnych dniach sumy pontyfikalne, odprawiane 11 b. m. przez ks. infułata Kulinowskiego, 12 b. m. przez ks. biskupa Rosponda, 13 b. m. przez ks. Metropolitę krakowskiego. — W niedzielę odbędzie się uroczyste nabożeństwo w kościele PP. Wizytek przy ul. Krowoderskiej, poczem o godz. 9 wyjdzie z kościoła PP. Wizytek procesja z relikwiami bł. Jana Bosko, prowadzona przez J. E. ks. biskupa Rosponda ulicami Krowoderską, Sławkowską i Rynkiem głównym do kościoła Marjackiego. Popołudniu o godz. 17-tej w niedzielę w sali Sokoła przy ul. Wolskiej uroczysta akademja. Odczyt wygłosi dyr. sem. naucz. Inst. Marji p. Pachoński. Podczas triduum będzie otwarta w Zakładzie salezjańskim na Dębnikach mała wystawa o dziele bł. Jana Bosko, którą będzie można zwiedzać od godz. 15.30—17.30. Śpiewy w czasie nabożeństwa wykona chór kleryków salezjańskich, studentatu filozoficznego w Krakowie, złączony z chórem zakładu ks. Bosko w Oświęcimiu.

WYŻSZY KURS NAUCZYCIELSKI Z GOSPODARSTWA DOMOWEGO i robót ręcznych kobiecych organizuje Komisja Krakowska Zw. P. N. S. P. Rynek Główny 92, II p. Wykłady w soboty od godz. 16.30 i niedziele od 9, od 19 b. m. do końca czerwca 1930 r.

Z ŻYCIA KOŁA T. N. S. W. We środę 9 b. m. na zebraniu Sekcji Polonistów Krak. Koła T. N. S. W. (lokal własny, Rynek gł., Pałac Spiski, II p.) wygłoszą referaty: 1) Prof. St. Zathey: „Problem etyki Mickiewicza w szkole", 2) Prof. A. E. Balicki: „Dykcja, retoryka i teatr szkolny". Pocz. o godz. 7 wiecz. Wstęp wolny.

ZEBRANIE NA UNIWERSYTECIE. W piątek 11 b. m. o g. 7 w. w sali Nr. 66 Coll. Novi odbędzie się zebranie inauguracyjne Akad. Zw. Pacyfistów. Program: „Za, czy przeciw polityce wśród młodzieży" — Feliks Bocheński, „Na marginesie naszej deklaracji ideowej" — K. Ginwil-Piotrowski, „Publiczność pyta" (każdy z uczestników zebrania będzie miał prawo zadawać pytania, na które odpowiedzą członkowie A. Z. P. z Tadeuszem Pietschem na czele). Wstęp wolny.

Z TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW KSIĄŻKI. We czwartek 10 b. m. o g. 8 odbędzie się w czytelni bibljoteki Muzeum przem. wspólne posiedzenie Krakowskiego Koła Zw. Bibljotekarzy Polskich i Tow. Miłośników Książki w Krakowie, poświęcone sprawozdaniu pierwszego światowego Kongresu Bibljoteczno-Bibljotecznego w Rzymie i Wenecji. Przemawiać będą Dyr. Kuntze, Dr. Birkenmajer i Dr. Ciechanowska.

KRAKOWSKI KLUB SZACHISTÓW Rynek gł. 32, Klub Społeczny. 15 b. m. rozpocznie się turniej dwuklasowy o mistrzostwo Klubu na rok 1929—1930. — Bliższe szczegóły w Klubie.

WYSTAWA LOTNICZO-GAZOWA W KRAKOWIE. Wystawa lotniczo-gazowa w Krakowie cieszy się dalej niebywałem wprost powodzeniem. W niedzielę zwiedziło wystawę przeszło 2500 osób i wiele wycieczek szkolnych, gimnazjum IV. w Krakowie zwiedziło wystawę gremjalnie. Szczególne zainteresowanie budzą samoloty wystawione na wystawie oraz wszystkie eksponaty lotnicze. Na wystawie popołudniu przygrywa stale muzyka, jest czynny bufet, oraz loterja fantowa, tamże można nabyć wszystkie wydawnictwa z zakresu lotnictwa i obrony gazowej. Mimo wielkich kosztów, jakie poniosła LOPP w związku z urządzeniem wystawy, bilety wstępu pozostają nadal obniżone, wstęp wynosi tylko 50 gr., dla młodzieży, członków LOPP i wojska 30 gr., wycieczki zbiorowe płacą tylko 20 gr.

AKADEMJA KU UCZCZENIU BOHATERÓW PRZESTWORZY ODŁOŻONA. Mająca się odbyć w piątek 11 bm. akademja w sali starego Teatru nie odbędzie się obecnie, termin został przełożony na czas późniejszy.

RAJD MAŁEJ ENTENTY I POLSKI NA EKRANIE. W związku z tygodniem lotniczym wyświetla kinoteatr „Sztuka" w Krakowie tygodnik lotniczy LOPP przedstawiający ostatni przebieg rajdu Małej Ententy i Polski w Krakowie, z udziałem wszystkich uczestników, zwycięzcy nagrody rumuńskiej por. Bajana i szerokich sfer sportowych m. Krakowa, przedstawicieli prasy, wojska, jako dodatek do programu.

NOWY ZARZĄD FEDERACJI POLS. ZW. OBR. OJCZYZNY W KRAKOWIE. Z powodu powołania do Warszawy p. wicewojewody dra Ducha na stanowisko dyrektora departamentu samorządowego M. S. W. — odbyło się wczoraj posiedzenie wojewódzkiego Zarządu „Federacji" polskich Związków obrońców ojczyzny, którego prezesem był dotychczas p. wicewojewoda. W posiedzeniu wziął udział p. wojewoda dr. Kwaśniewski i delegaci poszczególnych Związków, wchodzących w skład „Federacji". Ustępujący prezes p. wicewojewoda dr. Duch złożył wyczerpujące sprawozdanie z działalności „Federacji". Z kolei mjr. w st. sp. Jeżewic, jako referent ubezpieczeniowy wojew. „Federacji" przedstawił stan akcji ubezpieczeniowej na terenie sfederowanych organizacyj b. wojskowych. Po sprawozdaniach prezes Okręg. Związku Leg. poseł Pochmarski i prezes wojew. Związku Inwalidów dr. Prostak złożyli imieniem „Federacji" gorące podziękowanie drowi Duchowi za ofiarną pracę na stanowisku prezesa Zarządu „Federacji", poczem dokonano wyboru nowego Zarządu. W skład prezydjum honorowego wchodzą zaproszeni: wojewoda dr. Kwaśniewski, gen. Wróblewski i prezes powstańców z r. 63 Krzyżanowski. Prezesem Zarządu wojewódzkiego wybrano przez aklamację dra Prostaka, prezesa Związku Inwalidów, wiceprezesami posła Pochmarskiego (prezesa Okr. Zw. Leg.) i inż. Skąpskiego (prezesa wojew. Zw. ofic. rezer.), sekretarzem mjra w st. sp. Błażewicza, skarbnikiem p. Korzeniowskiego (prezesa Zw. weteranów wojsk.). Członkowie wojew. Zarządu: L. Strojek (Zw. Legjonistów), K. Zarębski (Zw. Inwalidów), prof. Knebloch (Zw. oficerów rezerwy), płk. Oskarbski (Zw. oficerów w st. sp.), Krajewski (Zw. weteranów wojsk.), Bittner i Porzeczkowski (Zw. Sybiraków), prof. Faliszewski i Skrzyniarz (Legja inwalidzka), prof. Bujwid i Zamarski (Stow. rezerw. i b. wojsk.).

NADMIAR SŁUŻBY DOMOWEJ W WARSZAWIE I IN. WIĘKSZYCH MIASTACH POLSKI. Min. spr. wewn. poleciło przestrzec dziewczęta wiejskie, by do Warszawy i większych miast w zamiarze przyjęcia obowiązków służących nie przyjeżdżały, a to z powodu nadmiaru służby domowej, trudności w znalezieniu zajęcia i niebezpieczeństwa popadnięcia w prostytucję.

NA WCZORAJSZYM TARGU — płacono następujące ceny: Mleko zbierane 1 ltr. 30—35 gr. Mleko niezbier. 1 ltr. 40—45 gr. Śmietana kwaśna 1 ltr. 1.80 do 2.40. Śmietanka słodka 1 ltr. 60—65 gr. Masło zwyczajne 1 kg. 5—5,40. Ser krowi 1 kg. 1—1,20. Jaja kopa 13—13.50. jaja szt. 22—23 gr. Kura szt. 4—8 zł. Kurczęta para 4—8 zł. Kaczka żywa szt. 4—6 zł. Gęś szt. 9—12 zł. Indyk 12—14 zł. Jabłka kraj. kompot. 1 kg. 60—80 gr. Jabłka stoł. 80—1.40. Gruszki kraj. kompot 1 kg. 80—1.20. Gruszki deser. 1.40—2.60. Śliwki kraj. 60—1.20. Winogrona 1 kg. 3.60—4 zł. Ziemniaki 100 kg. 5.50—6.50. Buraki 1 kg. 10—12 gr. Marchew 1 kg. 12—18 gr. Cebula 1 kg. 25—40 gr. Kalafiory szt. 25—70 gr. Pomidory 1 kg. 45—50 gr. Włoszczyzna 1 kg. 25—30 gr.

OCZYŚCIĆ PLANTY Z SZUMOWIN. Źródłowski Franciszek, właściciel dóbr, zam. w Warszawie zgłosił do pol., że 5 bm. około godz. 4, w czasie, gdy przechodził plantami obok teatru im. Słowackiego, jeden z kilku siedzących na ławce osobników podłożył mu pod nogi laskę, przyczem on upadł, a następnie w chwili, kiedy osobnicy owi go podnosili, skradziono mu kwotę 450 zł. i złoty zegarek wartości 250 zł.

JAK ŁATWO POSZŁY ZAOSZCZĘDZONE PIENIĄDZE W KRAKOWIE. Organa śledcze tut. Wydz. śl. aresztowały Edwarda Jurka, lat 24, robotnika w Krakowie pod zarzutem kradzieży kwoty 900 zł. na szkodę Karola Chwastka. W toku dochodzeń ustalono, że 1 b. m. przyjechał z Wisły na Śląsku C. do Krakowa i przywiózł ze sobą zaoszczędzone pieniądze 1250 zł. i kiedy udał się z dworca kol. na ul. Lubicz, przystąpił do niego znany mu z widzenia osobnik, proponując mu udanie się do restauracji Lamensdorfa przy ul. Lubicz, gdzie też się udali. — W czasie tym, kiedy pili ze sobą wódkę, przystąpił drugi również znany mu z widzenia osobnik, z którym wypili kilka piw, poczem osobnicy owi oświadczyli mu, że go odprowadzą do domu i wszyscy odjechali dorożką w kierunku ulicy Mogilskiej. W ulicy Mogilskiej wysiedli z dorożki i wówczas Chwastek chcąc zapłacić dorożkarzowi za jazdę zauważył że w portfelu niema pieniędzy, przyczem jego towarzysze zbiegli. Jurka odstawiono do ar. sądowych, zaś za jego spólnikiem zarządzono poszukiwania.

Z KRONIKI POLICYJNEJ. Aresztowano Franciszkę Skubisz, służącą za kradzież garderoby damskiej na szkodę swego pracodawcy E. Blima, Marję Tabak lat 21, za okradzenie handlarki K. Pawlik w Rynku Gł., Stanisława Jędrczaka za systematyczną kradzież skóry podeszwowej ze sklepu Rafała Schwarza przy ul. Dietla 53, Stanisława Greckiego piekarza lat 20, który skradł na szkodę I. Geldbarta ubranie i budzik, wreszcie Andrzeja Cara za kradzież portfelu na dworcu kolejowym na szkodę nieznanego właściciela.

MORDERSTWO POD KRAKOWEM. Doniesiono do policji krakowskiej, że onegdaj zamordowany został pod Krakowem we wsi Łycanka na tle porachunków osobistych 35-letni Andrzej Chwistek Morderca Stanisław Dźwig lat 20 po dokonaniu zbrodni zbiegł i dotychczas się ukrywa. Dźwig zadał ofierze cios nożem w okolicę serca i lewą rękę.

POTRĄCONA PRZEZ AUTO. Około godz. 10 wieczór została potrącona przez auto na ul. Starowiślnej koło domu nr. 34 niejaka Kozakówna Stefanja, lat 23, służąca, odnosząc wstrząs mózgu i dwie rany na głowie. Ranną po opatrzeniu przez Pogotowie odwieziono do szpitala.

—0§0—

Co grają w teatrach i kinach?

Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj w środę i dnie następne, włącznie do piątku niezwykle zabawna komedja Władysława Fodora „Mysz kościelna". Od soboty wchodzi na repertuar rozgłośna komedja W. Somerset-Maughama „Niezłomna żona", grywana z olbrzymim powodzeniem na wszystkich scenach świata, w której wystąpi po raz pierwszy w tym sezonie p. Janina Mosarzewska, zaangażowana okresowo na scenę krakowską. Dalszą obsadę stanowią pp.: Bednarzewska, Łozińska, Osuchowska, Zaklicka, Fabisiak, Hierowski, Szymański, Senowski. W niedzielę popołudniu po cenach zniżonych wraca na afisz sztuka Goetla „Samuel Zborowski".

TEATR REWJI „GONG", RAJSKA 12 gra dziś rewję „Podniebnym szlakiem", entuzjastycznie przyjętą na wczorajszej premjerze. Przebajeczne dekoracje Wojciechowskiego wzbudzają zachwyt. Występują: Runowiecka, Rylska, Wieczorkówna, Różyńska, doskonały Laskowski, Bielicz, Roslan, Rewski, i inni. Codziennie dwa przedstawienia o 7 i 9 w. Przesprzedaż biletów w firmie J. Rudnicki, Linja A—B.

Kina:

Bagatela: „Motyl brukowy" (Anna May-Wong).
Corso: „Przygody Brydadjera Gernharda".
Dom Żołnierza: „Szczur hotelowy".
Nowości: Miłość dziewczyny z musichallu".
Promień: „Pan Tadeusz".
Sztuka: „Miłość kozaka"
Uciecha: „Zagłada Rosji" (Rasputin i kobiety)
Warszawa: „Kropka nad i" (film polski).
Wanda: „Noce bezsenne, noce szalone" (Iwan Petrowicz).

Kurjer sportowy.

ZAWODY LEKKOATLETYCZNE „WAWELU" W KRAKOWIE. Z okazji 10-cio lecia W. K. S. „Wawel" urządza sekcja lekkoatletyczna tegoż klubu w dniach 12 i 13 b. m. Ogólno-polskie Zawody Lekkoatletyczne pań i panów, na stadjonie Wojskowym w Krakowie (Małe Błonia).

Program zawodów obejmuje nast. konkurencje:

Panie: biegi 60 m., 100 m., 200 m., 800 m., 80 m. przez płotki i sztafeta 4×100 m., skoki: wzwyż i wdal; rzuty: oszczepem, dyskiem i pchnięcie kulą.

Panowie: biegi 100, m. 200 m., 400 m., 800 m., 1500 m., 5000 m., 400 m. płotki, 110 m. płotki, 4×1500 m. sztafeta olimpijska; skoki: wzwyż, wdal i o tyczce; rzuty: dyskiem ,oszczepem i pchnięcie kulą.

Zawodniczka i zawodnik, którzy uzyskają największą ilość punktów otrzymają plakiety honorowe. Zgłoszenia przyjmuje sekretarjat W. K. S. Wawel w Krakowie, ul. Rajska l. 3, do dnia 10 b. m.

WALNE ZGROMADZENIE SEKCJI GIER SPORT. W. K. S. WAWEL odbędzie się w dniu 12 b. m. o godz. 10-tej w lokalu klubowym przy ul. Rajskiej l. 3.

†

Z Narzymskich

MARJA BOŻENA CZAŁCZYNSKA

opatrzona św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach, zmarła we Lwowie dnia 6 października 1929 roku.

Pogrzeb odbył się z krypty kościoła OO. Bernardynów we wtorek dn. 8 października b. r. o godz. 3 popołudniu na cmentarz Łyczakowski.

NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE

za spokój duszy ś. p. Zmarłej odprawionem zostanie we środę dnia 9 października b. r. o godz. 9½ rano w kościele OO. Bernardynów przed głównym ołtarzem, o czem zawiadamiają pogrążeni w głębokim żalu 4754k

Mąż z córeczką i Rodzeństwo.

Lwów, 7 października 1929 r.

Osobnych zawiadomień nie rozsyła się.

†

Z Narzymskich

Bożena Czałczyńska

zmarła po długich cierpieniach we Lwowie. 4752k

NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE

odbędzie się w Krakowie w kościele OO. Franciszkanów w sobotę dnia 12 b. m. o godz. 9 rano, o czem zawiadamia w głębokim żalu pozostały

Mąż z córeczką.

EDGAR WALLACE. 31

ZAMARŁE OCZY LONDYNU.

— Chciałbym pociągnąć linję, któraby biegła obok twojej drogi cnoty — rzekł. Obawiam się, że biegłaby bardzo zygzakowato. — Fanny, pozostawię tobie pewne szanse rehabilitacji. Otóż Scotland Yardowi nie zależy wcale na tem, by cały świat dowiedział się, że kobieta włamała się do prezydjum i pod okiem policji skradła rozmaite przedmioty wartościowe.

Fanny zaśmiała się i mrugnęła do Diany.

— Do czegoś podobnego można użyć tylko kobiety, prawda serce? — dodała śmiejąc się. — Niech pan dalej opowiada... Jeśli pan jednak sądzi, że kogoś wsypię, to myli się pan grubo.

— Powie mi pani całkiem dokładnie wszystko, cokolwiek zechcę wiedzieć — rzekł ostro Larry — i powie mi pani natychmiast, kto zaangażował panią do tej roboty.

Potrząsnęła przecząco głową.

— Ponadto powie mi pani, kim był ten człowiek, któremu wręczyła pani skradzione rzeczy i gdzie się to stało — mówił dalej Holt.

Fanny powtórnie zaprzeczyła głową. Propozycja Holta zdawała się ją nawet bawić.

— Ta moc pytań niema żadnego celu — rzekła, przecież nie odpowiem na nic. Niech pan oszczędzi sobie trudu i lepiej niech mnie pan każe odrazu zamknąć do mojej celi.

— Dobrze, każę panią zaprowadzić do celi, i oskarżę panią o bardzo niebezpieczne przestępstwo — spokojnie upomniał Holt dziewczynę.

Fanny wstała i ostro spojrzała na swego oskarżyciela.

— Oskarżał mię pan o włamanie...

— Włamanie to drobnostka — rzekł Larry. — Jeśli nie otrzymam zadowalającej odpowiedzi na moje pytania, zaprowadzę panią powtórnie do protokołu i oskarżę o współudział w morderstwie Gordona Stuarta w nocy dwudziestego trzeciego sierpnia.

Spojrzała na niego zdziwiona, nie mogąc wykrztusić słowa.

— Sytuacja dla pani przedstawia się bardzo poważnie — rzekł Larry. — Dopomaga pani mordercom w ucieczce z rąk sprawiedliwości. Skradła pani ważny dokument, który był w posiadaniu policji i może byłby doprowadził do ujęcia mordercy, wszystko to w zupełności wystarcza, by pani na długie lata, a nie miesiące znalazła się za kratą więzienną. Jest pani teraz młoda, a przysięgam, że skoro będzie pani utrudniać śledztwo, to znajdzie się pani na wolności, ale dopiero jako stara, bezsilna kobieta...

Fanny spoważniała.

— Czy pan to mówi poważnie? — spytała.

— Zupełnie poważnie — rzekł Larry z naciskiem. Niech pani nie sądzi, że chcę panią złapać w pułapkę. Jestem wobec pani uczciwy. Skradła pani dokument, który może ułatwiłby ujęcie mordercy, mam więc prawo posądzać panią o współdziałanie z mordercą.

— Kim pan właściwie jest? — spytała stroniona.

— Jestem inspektor Holt — brzmiała odpowiedź.

— Wszechmocny Boże! Powiedziano mi, że pan wyjechał zagranicę. Nie, Mr. Holt, wprowadzono mnie w błąd, powiedziano mi, że chodzi o drobiazg, za który odpokutuję kilkudniowym aresztem. W takim razie opowiem panu, co wiem — mówiła drżącym głosem. Słyszałam o panu i wiem, że pan nawet wobec łotrów potrafi być uczciwy. O tej całej historji do wczoraj popołudniu nie miałam najmniejszego pojęcia. Potem jednak zawołano mię i miałam poznać wielkiego Jake, czy ślepego Jake, czy jak go tam nazywają.

— Ślepy Jake? — spytał Larry, który przezwiska tego w rzeczywistości nie znał. Nagle przypomniał sobie ślepego sprzedawcę zapałek z embarkment, który był w biurze — ale to nie mógł być w żadnym wypadku on. Diana przecież powiedziała, że jest to człowiek niskiego wzrostu.

(C. d. n.)

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Książki nadesłane do Redakcji.

G. DRZEWOPOLSKI: „Śluby sportowe“ (komedja studencka w 3 odsłonach). Lwów, Księgarnia Połonieckiego.

JAN KAWTARADZE: „Gruzja w zarysie historycznym“. Warszawa 1929. Wyd. Instytutu Wschodniego.

WŁODZIMIERZ PERZYŃSKI: „Michalik z PPS.“. Warszawa 1929, Bibljoteka Nowości.

JERZY JACEK RAPACKI: „W marszu i w bitwie“. Warszawa 1929, Bibljoteka Nowości.

WŁ. KOHUTNICKI: „Gra wspomnień“. Warszawa 1929, Bibljoteka Nowości.

MARJAN HENRYK SEREJSKI: „Historja starożytna“ cz. I. Warszawa 1929, Wyd. M. Arcta.

MICHAŁ MŚCISZ: „Geografja Polski“ (dla szkół średnich). Warszawa 1929, Wyd. M. Arcta.

Składki nadesłane do Administr.:

Na „Obiady dla uczniów S. S. Samueli“: M. B. ze Stolrskiej zamiast kwiatów na trumnę ś. p. M. Węclewskiej zł. 20‘—; Naumowiczowa Emilja, Leszno zł. 5‘—.

Na „Polski ołtarz św. Antoniego w Nazarecie“: H. W. Kraków zł 5‘—; Ks. Szajda, Lwów dol. 4.— = zł. 35.40.

Na „Kaplicę św. Teresy w Rabce“: H. W. Kraków zł. 5‘—; Domaradzki Karol, Łapy zł. 10‘—.

Dla „Nieszczęśliwej“: A. B. Kraków zł. 15‘—; M. R. zł. 6‘—; Szustakiewicz, Krzepice zł. 5‘—.

Dla „Bez opieki“: J. Szustakiewicz, Krzepice zł. 5‘—; M. R. Kraków zł. 4‘—.

Na „Operacje katarakty“: J. Szustakiewicz, Krzepice zł. 5‘—.

Dla „Zredukowanego leśniczego“: M. R. Kraków zł. 10.—

Dla „W. M.“: M. R. Kraków zł. 4‘—.

Dla „Sieroty po powstańcu“: M. R. Kraków zł. 4‘—.

Dla „Chorej wdowy“: M. P. Kraków zł. 2‘—.

Dla „Proteza“ L. P. Kraków zł. 1‘—.

TOKARKI

Wiertarki, Strugarki, Gatry, Piły, Motory, Turbiny, Młyńskie maszyny, Urządzenia pralń, Transmisje, Pasy, Łożyska kulkowe

poleca

„PILOT“ Lwów, Batorego 4

Katologi na żądanie. 5703k

Zastępstwa poszukuje kupiec

który 18 lat zwiedza klientelę w branży żywnościowej i papierniczej na Pomorzu i Poznańskiem. Kaucji do 10.000 zł. może złożyć. — Zgłoszenia Kurjer Codz. Poznań, pod Nr. 20707. 94P

Magistrat miasta Wieliczki ma do sprzedania w dzielnicy zwanej Lekarka

większą ilość parcel

w obszarze od 300 do 400 sążni pod budowę domów. — Cena za sążeń od 5 zł. do 7 zł. Wodociąg i światło elektryczne na miejscu. — Zgłoszenia i bliższe szczegóły w Magistracie w godzinach urzędowych.

6498k Magistrat miasta Wieliczki

Burmistrz: Aywas.

Uwaga! Do PP. Zastępców losowych

Wysyłamy do Was naszych inspektorów!!

Wzywamy wszystkich, którzy dotąd sprzedażą obligacji premjowych i dolarowych na raty się już zajmowali, jakoteż i tych, którzyby sprzedażą tą zająć się chcieli, by we własnym interesie zgłosili się osobiście od godziny 10-tej rano do 1-ej w poł.:

do p. S. Frischa: w dniu 9 października br. w Suchej, Restauracja Reichenbauma.
w dniu 10 i 11 października br. w Nowym Targu Hotel Centralny.
w dniu 12 i 13 października br. w Zakopanem, Hotel Janina.
do p. H. Frischa: w dniu 9 października br. w Jędrzejowie, Hotel Polski.
w dniu 10 i 11 października br. w Kielcach, Hotel Versal,
w dniu 12 października w Skarżysku, Hotel Polski.

Otrzymacie gwarantowaną wypłatę pełnej najwyższej prowizji, ewentualnie stałą pensję i zwrot kosztów podróży! 6505k

Panowie z najbliższej okolicy, zgłaszający się u naszych inspektorów, otrzymują zwrot kosztów podróży!

Tymczasowy Zarząd Powiatowy w Dąbrowie koło Tarnowa przyjmie zaraz

maszynistę

do walca drogowego, motorowego, naftowego, na warunkach według umowy. — Zgłoszenie z podaniem warunków przyjmuje Powiatowy Zarząd drogowy w Dąbrowie koło Tarnowa — do 20 b. m. 6499k

Sprzedam

gospodarstwo rolne z młynem i tartakiem,

położona na Pomorzu, w pobliżu Wisły. Objekt obejmuje 72 ha ziemi, dobrze prosperujący, nowocześnie urządzony młyn zbożowy (przem. 15 ton na dobę) oraz czteroo gatrowy tartak. Siła napędowa wodna i parowa. — Wszystkie maszyny dobrze utrzymane. Oprócz kilku pokaźnych domów mieszkalnych jest kilka dużych masywnych budynków gospodarczych, dających możność przyłączenia dalszych działów przemysłu, jak fabryk, mebli itp. Nieruchomość leży przy torze kolejowym (przygotowuje się bocznicę) blisko stacji głównej. — Zgłoszenia reflektantów przyjmuje ekspedycja gazet E. Globig nast. Bydgoszcz, Długa 1. 6467k

Światowa FIRMA ELEKTROTECHNICZNA

poszukuje dla swojej organizacji w Polsce

urzędnika handlowego

z branży elektrotechnicznej o ile możności z ukończoną szkołą handlową, biegłego korespondenta, z dokładną znajomością w słowie i piśmie języka polskiego i niemieckiego.

Panowie energiczni, dobrze się prezentujący, obeznani z obejściem się z klientelą, mogący wykazać się wynikami z dotychczasowej pracy, zechcą złożyć wyczerpujące oferty, z dokładnem curriculum vitae, odpisami świadectw i referencjami pod „Meteor 3“ do Administracji Ilustr. Kurjera Codz. 6461k

Jednorazowa próba przekona każdego o jakości.

KAWY PALONE

Santos Preim (o bardzo dobrym smaku) Zł. 8.00 za kg.
Guatemala . . . . . Zł. 9.60 za kg
Mieszanka . . . . . Zł. 12.00 za kg.
Ceylon angielski . . . Zł. 14.40 za kg.

poleca:

WOJCIECH OLSZOWSKI

KRAKÓW — MAŁY RYNEK.

Za jakość i czystość ręczy się. 6236k

Powiatowy Zarząd Drogowy w Krakowie rozpisuje

ustny przetarg publiczny na sprzedaż używanych samochodów osobowych

marki „Puch“, „Ford“, „Marmon“ i samoch. pół ciężarow. marki „Austro-Daimler“ oraz obręczy z pod gum samochodów ciężarowych.

Przetarg odbędzie się w dniu 25 października 1929 r. o godzinie 13-tej w biurze Zarządu przy ul. Starowiślnej 13/II p. drzwi Nr. 55, gdzie też udziela się informacyj co do warunków sprzedaży i miejsca oglądania samochodów. 6506k

Powiatowy Zarząd Drogowy w Krakowie.

L. Dz IX/74200/29.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Krakowie ogłosiła

Przetarg publiczny

na dostawę w okresie rocznym

odlewów kutolanych

Termin składania ofert do dnia 4. XI. br. godz. 12-ta w południe.

Bliższe szczegóły ogłoszone są w „Monitorze Polskim“ Nr. 231 z dnia 7 października 1929. 6508k

Wydział Powiatowy Sejmiku Włoszczowskiego ogłasza

KONKURS

na stanowiska:

1) nauczyciela ogrodnictwa;

2) nauczyciela przedmiotów ogólnych w Szkole Rolniczej w Rożnicy i 3) instruktora rzemiosł.

Ad 1) i 2) wymagane kwalifikacje według Rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa z dnia 14. IX. 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 809).

Uposażenia w gotówce według norm Ministerstwa Rolnictwa, oraz mieszkanie, opał, światło i naturalja (8 q zboża, 30 q ziemniaków i 3 litry mleka dziennie). Ad 3) Pobory 150 zł. miesięcznie, mieszkanie, opał, światło i naturalja jak dla nauczycieli.

Podania wraz z załącznikami wnosić należy do Biura Wydziału Powiatowego we Włoszczowie w terminie do dnia 5. XII 1929 r.

Przewodniczący Wydz. Powiatowego
Starosta
(—) Z. Kotłubaj.

6510k

KONKURS.

Gmina miasta Wieliczki przyjmie

szofera-mechanika do autopogotowia pożarniczego

Warunki przyjęcia:
obywatelstwo polskie
świadectwo zdrowia
ukończony kurs szoferski z egzaminem
praktyka dwuletnia
wynagrodzenie według umowy.

Oferty należy wnosić do Magistratu miasta Wieliczki do 20 października 1929. 6497k

M. U. P. 7108/29.

Ogłoszenie licytacji.

Celem oddania w przedsiębiorstwo

wykonania budowy hal mięsnych

oraz adoptacji z tem związanych w realności Rzeźni miejskiej w Krakowie, Magistrat rozpisuje niniejszem licytację ofertową, zastrzegając jednak swobodny wybór oferty wedle swego uznania bez względu na wysokość, względnie niezatwierdzenie żadnej z wniesionych ofert.

Plany, warunki ogólne i szczegółowe przeglądać można w Budownictwie miejskim Oddz. A. II. p. pomiędzy godz. 12—2 po południu, gdzie również otrzymać można formularze ofertowe i wszelkie potrzebne objaśnienia.

Oferty należycie ostemplowane i zaopatrzone kwitem na złożone w Kasie Miejskiego Urzędu Poboru, ul. Kopernika 1, wadjum we wysokości 2½% sumy oferowanej, wnosić należy na przepisanych formularzach w temże biurze do dn. 19 października 1929 r. do godz 12 w poł., poczem nastąpi otwarcie ofert w Sali posiedzeń Magistratu.

Oferty później wniesione, nie zaopatrzone kwitem na złożone wadjum lub nie sporządzone wedle wzoru uwzględnione nie będą.

Kraków, dn. 4 października 1929 r. 6460k

Prezydent miasta
wz Dr. Wielgus mp.

NERWOL

Chemika D-ra Franzosa, jedyny radykalny i wypróbowany środek (nacieranie) przeciw

REUMATYZMOWI

kłuciu z powodu przeziębienia, postrzałowi, ischiasowi itp. Żądać w aptekach.

WYRÓB I GŁÓWNA SPRZEDAŻ

APTEKA MIKOLASCHA

001 LWÓW. KOPERNIKA 1.

Polska się elektryfikuje! Tani prąd!

ELEKTRYCZNE MASZYNY DO PRANIA

światowej marki „Miele“ nadzwyczaj ekonomicznie pracujące i bezkonkurencyjne, zastąpią dotychczasowe ręczne i żmudne t. zn. „duże“ pranie.

Ogromna oszczędność siły roboczej, materjałów i czasu.

Zagranicą ręczne pranie przypomina „kobietę z długiemi włosami“, czyżbyśmy nie mieli i my pójść naprzód z postępem?! 6503k

Na Zach. Małopolskę i Wojew. Śląskie

poszukuje się zdolnych zastępców regjonalnych, mających wyrobione stosunki w kołach hotelarskich, przedsiębiorstwach przemysłowych, wśród wojskowości etc. i mogących się wykazać referencjami.

Kaucja lub odpowiednia gwarancja wymagana.

Oferty pod szyfrą: „WK. 587“ do Tow. Rekl. Międzyn. Sp z o. o. j. r. Rudolf Mosse, Katowice, Mickiewicza 4.

JARZĘBINY

owoce w świeżym stanie lub suszone

KUPUJE

Fabryka wódek Dzików, poczta i stacja kolejowa Tarnobrzeg. 6490k

Śląski Urząd Wojewódzki rozpisuje niniejszem

przetarg publiczny na wykonanie następujących robót

przy budowie szkół techniczno-zawodowych w Katowicach:

a) roboty stolarskie,
b) roboty szklarskie.

Potrzebne do oferowania formularze i warunki techniczne można nabyć jak długo zapas starczy za zwrotem kosztów własnych w Kierownictwie Budowy przy ul. Krasińskiego.

Oferty należy składać w zapieczętowanych kopertach z odpowiednim napisem w Kancelarji Wydziału Robót Publicznych w terminie do dnia 18 października b. r. do godziny 11-tej.

Do każdej oferty należy dołączyć kwit na złożone wadjum w Kasie Skarbowej w wysokości 5% do 100.000 złotych oferowanej kwoty, 4% do 500.000 zł. oferowanej kwoty w gotówce lub papierach wartościowych według rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 10 października 1927 r. L. D. O. P. 5284/III.

Nie będą rozpatrywane oferty bez wadjum wniesione po terminie na nieoryginalnych formularzach, uzupełniane jakiemikolwiek dopiskami lub poprawiane.

Oddanie nastąpi w drodze przepisów o oddaniu dostaw i robót.

Za Wojewodę
6511k Inż. Zawadowski m. p.
Naczelnik Wydziału Robót Publ.

„JAHRA“ MENTHOSALAN

Skuteczne nacieranie przy bólach reumatycznych, gośćcowych, ischias, łamaniu w stawach, nerwobólach, migrenie i t.p.

Do nabycia w aptekach
Wystrzegać się naśladownictw

6377k

Zarząd miasta Uhnowa (powiat Rawa-ruska) ogłasza

Przetarg na wprowadzenie światła elektrycznego

w tutejszem mieście, kosztem oferenta wzamian za eksploatację prądu elektrycznego przez 25-cioletni okres czasu Budynek na elektrownię, wymagający remontu, gmina posiada. Bliższych szczegółów udzieli Zarząd ustnie lub pisemnie.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 1-go listopada 1929 r., przyczem Zarząd zastrzega sobie prawo wyboru oferty lub nieprzyjęcia żadnej, bez jakiegokolwiek odszkodowania oferentów.

Dr. Trzos
6466k Kierown. Zarządu.

Kuratorjum Szpitala wenerycznego dla kobiet w Będzinie ogłasza w myśl uchwały Komisji Właścicieli Szpitala z dnia 4 października 1929

KONKURS

na stanowisko lekarza-dyrektora

tego Szpitala. — Udokumentowane podania wnosić pod adresem Kuratorjum Szpitala wenerycznego w Będzinie, ul. Kościuszki 52, do 25 października br. Warunki określi umowa.

6496k Kuratorjum Szpitala.

„OLLA“ PREZERWATYWY ?!

Nie! — proszę tylko „Olla“

6184k

L. dz. 6838/29.

Przetarg

6. Okręgowe Szefostwo Budownictwa ogłasza przetarg nieograniczony

na dostawę

a) materjałów drzewnych (drzewo tarte, deski i łaty), b) papy i teru dla Kierownictwa Budowy Lotniska w Skniłowie. Formularze ofertowe i warunki oferowania są do podjęcia w Kierownictwie Budowy Lotniska w Skniłowie pod Lwowem.

Otwarcie ofert dn. 15 października 1929 r.

6509k 6. Okręg. Szef. Bud.

OKAZJA! Najtańsza składnica książek „HELIOS“

odzieży i starszych następujące książki: poleca po cenach nader niskich dla mł

Don Kiszot z Mauczy. Straszne przygody. Ilustracje G. Dore. Stron 384. Cena 3.50

Lekarz domowy — niezbędny poradnik zdrowia w każdym domu, zawierający sposoby leczenia wszelkich chorób. — 214 stron druku, 30 ilustracyj oraz spis herbat leczniczych . . . . . Cena 2.50

Nauka gotowania — zawierająca przepisy gotowania wszelkich potraw, marynowania, pieczenia i t. d. Nadzwyczaj cenna książka dla każdej gospodyni. — Książka 88 stron . . . . . Cena 1.50

Chata Wuja Tomasza. Powieść z życia murzynów w opracowaniu dla młodzieży. — 420 stron druku, z licznemi rycinami, mocno oprawna . . . . . Cena 2.—

Kapitan Frakase. Według T. Gantier. Niesłychanie interesująca powieść, 216 stron. Ilustracja. Oprawna . . . . Cena 2.—

Wieczory pod Lipą, czyli historja Narodu Polskiego od najstarszych do najnowszych czasów z barwnemi rycinami oraz ozdobną okładką. 400 stronic . Cena 3.—

Roby i Popsuje. Wróblewskiego, opisane bagno korupcji, nierządu i złodziejstw — 300 stron . . . . . Cena 3.—

Fabiola. Powieść z czasów prześladowań chrześcijan, liczne obrazki — 230 stron Cena 2.50

Dewajtis — Rodziewiczówny . . Cena 7.—

Dwie dusze. Jakób Bojka. Wydanie IV. — Książka napisana z ludzi dla ludzi. 64 stronic druku . . . . . Cena 1.20

Robinzon Kruzoe, przygody młodzieńca angielsk., oprawny, 387 stron . Cena 3.—

Stara Baśń (J. I. Kraszewskiego). Powieść historyczna z początków dziejów Polski. Książka ma 220 str. druku na dobrym papierze, opr. i zawiera 22 ilustracje słynnego ilustratora E. Andriollego. Cena 3.—

Przez śnieg i pożogę, czyli przygody dzieci polskich w drodze do kraju. — Powieść z czasów wojen ostatnich. 168 str. druku ozdobn. i lustr. . . . . Cena 2.50

Klechdy, starożytne podania i powieści ludowe, oprawne . . . . . Cena 2.50

Asem i królowa duchów. I. Danielewskiego — jedna z pięknych powieści z tysiąca i jednej nocy dla młodzieży i starszych . . . . . Cena 1.50

Książki wysyła się za pobraniem pocztowem lub za poprzedniem nadesłaniem należytości przekazem pocztowym. Na polecenie i opakowanie dołączyć zł. 1.20. — Na zamówienie ponad 10 zł. dołączyć na porto 3 zł.

MNIEJ, ANIŻELI 3 KSIĄŻKI NIE WYSYŁA SIĘ. 2433k

Adres: „Helios“, Grudziądz, Małogroblowa 10/12

GRAMOFONY, PŁYTY, INSTRUMENTA DĘTE I SMYCZKOWE, — STRUNY I CZĘŚCI SKŁADOWE oraz LATARKI ELEKTRYCZNE, DAIMON BATERJE polecają hurtownie po cenach fabrycznych

BRACIA FEIGENBAUM, Kraków, MEISELSA 5. Telefony 2986 i 2806. Odsprzedawcom cenniki darmo.

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja mbc.malopolska.pl

Różne

NUDY okropne, szukam dla towarzystwa dobrego pana o zapatrywaniach równych pod „Doliny" do Adm. Kurjera. 7460g

FILATELIŚCI. — Bogato zaopatrzony cennik znaczków pocztowych wysyła darmo. Poppers Przemyśl. 5464g

DZIERŻAWY folwarku 100 morgów w okolicy Krakowa poszukuje do świadczony rolnik z odpowiednim kapitałem. — Chętnie weźmie folw. zniszczony, nieruchujący się. Łask. zgłoszenia pod — „Dzierżawa" do Adm. — 7950g

JANINA Mossorówna — studentka Wyższego Studjum Handlowego w Krakowie unieważnia zgubiony indeks. 8034g

AGENCI losowi! Daliście się dość wykorzystywać. Wyrzekają Wam góry a nic nie płacą. Podajcie nam adresy Banków, wszystko załatwimy. Piszcie pod: „Natychmiast gotówka" do Administracji. 6971k

WIELKA WYSTAWA SAMOCHODOWA W PARYŻU. „Polexpress" Polskie Biuro podróży, 22 Bd des Italiens w Paryżu, organizuje wycieczki 5-cio dniowe z luksusowym pobytem za 250.— zł. (bez paszportu i kosztów podróży). Bliższych informacyj udziela bezpłatnie Dom Bankowy Wincenty Wolański, Warszawa, Nowy Świat 19. — 7083k

UWAGA! Dla wygody P. T. Publiczności przyjmujemy już obecnie śniegowce do naprawy, prosimy zatem nie czekać do ostatniej chwili. Wykonanie solidne przy cenach znacznie zniżonych. Na prowincję wykonujemy zlecenia odwrotnie. **PERFUMERJA LESERKIEWICZ** Kraków, Rynek 17 (obok księgarni Friedleina) — Telefon 3807. Uwaga na adres. 6895k

OPRAWA OBRAZÓW i fotografij — najtaniej Rübner, Rynek Główny 11 6383k

RAKOCZY Jakób ur. 1898 unieważnia skradzioną książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. — Nowy Targ. 7965g

PŁATEK Józef leśniczy Majdan Kolbuszowski unieważnia skradzione świadectwo egzaminu rządowego dla funkcjonarjuszy służby leśnej i 8 świadectw zajmowanych posad 7919g

RABKA, willa Sienkiewiczówka, centrum Zakładu murowana, otwarta cały sezon zimowy. Pokoje ciepłe dobrze urządzone, przyjmuje gości od 1 X, dzieci pod specjalną opieką. Odżywienie zdrowe. Ceny przystępne. — 7920g

POSZUKUJĘ pożyczki hipotecznej 1.500, 3.000 dolarów za pierwszorzędnem zabezpieczeniem na wysokie odsetki. Zgłoszenia: Zjednoczenie Kraków Rynek 6. 7780g

ROZPYŁACZE naprawia tanio, solidnie Perfumerja „Alba", Kraków, Szczepańska 7. 6522k

DARMO wysyłamy horoskop. Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz darmo określenie charakteru, zdolności, przeznaczenia. — Poznasz kim jesteś, kim być możesz. Warszawa, Redakcja Skrzynka pocztowa 571. — „Wiedza Tajemna". — Załączyć znaczek pocztowy. 6523k

ROZWODOWE sprawy — konsystorzach bez zgody stron — Warszawa — J. Beyer. Krucza 29. 53W

DWÓCH fryzjerów poszukuje dzierżawy fryzjerni w śródmieściu. Zgłoszenia do Kurjera pod „Fachowcy". 8131g

GONG. Wł. R. Za kartkę z pozdrowieniami dziękuję. Sądziłem, że Pani już nie napisze. Proszę na przyszłość częściej pisać i przesłać fotografję. Pozdrawiam i całuję rączki. 8128g

UNIEWAŻNIAM zagubioną książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Sanok na imię Stapaj Dymitr z Czystohorba pow. Sanok. 8226g

NADCHODZI beznadziejnie smutny okres jesiennej szarugi. Chcę przed nim uciec pod błękitne niebiosa i złote słońce południa. Poszukuję miłego towarzysza (lub towarzyszki) podróży o zaletach, które sam posiadam: inteligencja, bystrość umysłu, dobry humor, pogoda ducha i życiowy optymizm. Pożądane: żywe odczuwanie piękna przyrody, umiejętność fotografowania (zdjęcia do ew. artykułów z podróży)... no... i języki. Warszawa Skrytka pocztowa Nr. 488. 63W

KTÓRA Pani dopomoże materjalnie młodemu urzędnikowi państw. z uniwersyteckiem wykształceniem do rozwiązania małżeństwa? Wzamian — ewent. małżeństwo. Zgłoszenia do Adm. „Niezależność 32" 8137g

BOGACTWO Twej duszy i serca wystarczające, list zaginął Helena. — 8134g

W CELU towarzyskim poznam bezinteresowną, sympatyczną osobę lat średnich. Anonimy zbyteczne, dyskrecja honorowa. Listy Kraków, Kurjer Codz. pod „Bene". — 8133g

FURA. Niestety dopiero dziewiąty lub dziesiąty. Postaram się przedpołudniem zatelefonować. — Przepraszam. 8155g

POŻYCZĘ 2—3.000 dolarów na hipotekę w Krakowie. Wiadomość w kancelarji adwokata Dr. Weissllitza ul. Jasna 5. 8144g

TYSIĄCE chorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność — brak apetytu, ogólne osłabienie, et cetera odzyskało zdrowie, używając zioła sławnego na cały świat Dr. Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądajcie bezpłatnej broszury poucza jącej. Adres: Liszki Apteka. 5981k

OPUSZCZONE oczka pończoch artystycznie podnosi szybko tanio Iskrzyński Florjańska 14. 6715k

NIVEA odbierz dwa listy. Dręczy niepokój mię Twe milczenie. Ufituj się odpisz. 8148g

SZEŚĆ. Życzę szczęśliwego powrotu. Proszę o wiadomość. 8152g

W ROCZNICĘ przebacza prawdziwa miłość. 8156g

ELEGANCKA PANI, — przystojna, miła, inteligentna, niezależna pragnie poznać Pana 30—40 letniego wytwornego i kulturalnego ze sfer obywatelskich lub wojskowych, dobrze sytuowanego. Cel towarzyski. Zgłoszenia nieanonimowe do Kurjera Lwów „Dla 28-letniej". 168L

KRYNICA pensjonat do wydzierżawienia. Zgłoszenia Administracja Lwów, „24 pokoi gotówka". — 165L

INDEKS na nazwisko Albert Ignacy Schulberg zgubiony w Krakowie unieważnia się. Znalazcę uprasza się o oddanie indestu do dziekanatu Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. — 167L

POSZUKUJĘ pożyczki na hipotekę gruntu. Zgłoszenia pod „Wysoki procent" Biuro ogłoszeń Sienna 12. 8180g

NABOŻEŃSTWO o zdrowie dla arcyksięcia Karola Stefana z Żywca odprawi się w kościele parafjalnym w Żywcu dnia 14 października o godz. 7.30 rano, na które wszystkich zaprasza Mikołaj Kiełbus z Rajczy. 8198g

BLONDYNKĘ miłą, niezależną, z Białegostoku poznam. Cel towarzyski. Pisać: Kurjer Kraków dla „Zamiejscowego 30". 8163g

JEDYNA w Krakowie fachowa wytwórnia filmowa Bracia Karaś-Film wykonuje filmy propagandowe i reklamowe od 4 zł. za metr, oraz wszelkie roboty laboratoryjne w zakres kinematografji wchodzące. Bracia Karaś-Film, Kraków, Czarnowiejska 5. 8167g

JAN Kita unieważnia zgubioną książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Kraków. 8192g

ZOFJA Leśniakówna unieważnia zgubiony ciąg dalszy indeksu Nr. 14922. 8191g

P. P. WŁAŚCICIELKI i Właściciele samochodów przygotowuję do egzaminu szoferskiego w krótkim czasie, tanio pierwszorzędnie. Administracja — Lwów, „Instruktor - Gentlemen". 164L

FILATELIŚCI. Który filatelista pragnie wzbogacić własny zbiór rzadkimi, staremi i nowemi markami krajów: Europy Ameryki, Azji, Afryki, Australji, napisze, a otrzyma za zaliczeniem w cenie: 1.50, 2, lub 5 zł. do kilkaset znaczków wysokiej wartości. Marcin Wąchała, Kamienica, ad Łącko, Krakowskie. — 7156k

WIDZI przyszłość każdego człowieka Krupnicza 16 parter. 8204g

UNIEWAŻNIA zgubioną książkę wojskową wydaną przez P. K. U. Krzemieniec — Demjan Szewczuk. 163L

ZIEMNIAKI

Jadalne, przemysłowe, oraz zboża każdą ilość po cenach najniższych dostarcza: 803g

JÓZEF MOSUR
Jakubowice k Sandomierza

FUTRA

w największym wyborze, według najnowszych modeli, w doborowym gatunku, wykonane we własnych pracowniach, poleca po przystępnych cenach

Firma: 6326k

Antoniego Trąbki Syn
w Krakowie, Szewska 12.
Telefon 3464.
Skład futer zał. w r. 1885.

CHERYS
mydełko do zębów
PASTA najskuteczniej i ELIKSIR
konserwuje zęby.
6405k

Jedna z najpoważniejszych fabryk mydła
zmieni przedstawiciela na Kraków

W rachubę wchodzą tylko reflektanci, mogący się wykazać dłuższą, owocną praktyką, dobrze zaprowadzeni i odpowiednio ustosunkowani. Tasama fabryka zmieni również zastępcę

W OKRĘGU RZESZOWSKIM.

Oferty z podaniem referencyj, oraz sposobu zabezpieczenia, składu i inkasa, skierować pod „Pierwszorzędna reprezentacja" do Biura ogłoszeń F. Stattera, Kraków, Rynek 8. 6494k

CEBULKI KWIATOWE

Hiacynty — Tulipany — Narcyzy — Krokusy — Anemony
Jaskry — Śnieżki — Scilla — Muscari — Lilje itd.

NASIONA CYCLAMENÓW

poleca **SPECJALNY SKŁAD NASION**

J. MARCINIEC i SYNOWIE, POZNAŃ, POCZTOWA 29. TEL. Nr. 32-02.

6469k CENNIKI NA ŻYCZENIE BEZPŁATNIE I FRANKO.

„MIGNON"
3 i 4-lampowe radjoodbiorniki
najnowszego systemu
„RADJO-ELEKTOR" Poznań, Ratajczaka 33.
6489k ***Najdogodniejsze warunki spłaty.***

Auerowska lampa elektryczna DEGEA

jest najnowszą zdobyczą na polu terapji naświetlającej

Promienie ultrafjoletowe lampy Degea zbliżają się najbardziej do słonecznych, działają łagodnie w przeciwieństwie do promieni lampy kwarcowej, która działa gwałtownie. Degea jest idealną kombinacją światła, ciepła i łagodnych promieni ultrafjoletowych, wskutek czego jest jej działanie wszechstronniejsze i bardziej skuteczne od lampy kwarcowej. —

W kołach fachowych wywołała lampa Degea nadzwyczajny entuzjazm, będą znacznie tańszą aniżeli lampa kwarcowa i mając w medycynie o wiele większe zastosowanie.

LAMPA DEGEA powinna się znaleźć u każdego lekarza, dentysty, w klinikach, szpitalach, ambulatorjach, Kasie Chorych, freblankach, szkołach, instytucjach opieki nad dzieckiem etc.

Generalne Zastępstwo na Polskę poszukuje zastępców regjonalnych we wszystkich miastach wojewódzkich i powiatowych, mających stosunki w wyżej wymienionych kołach i mogących się wykazać referencjami. Kaucja lub poważna gwarancja wymagana.

Oferty pod szyfrą „WK. 577" do Tow. Rekl. Międzyn. Sp. z o. o. j. r. Rudolf Mosse, Katowice, Mickiewicza 4. 6504k

Tymczasowy Zarząd Powiatu w Nowym Sączu sprzeda z własnego Zakładu większą ilość (150.000 sztuk) dziczków pikowanych jabłoni i grusz i 1—2 letniej morwy białej po cenach przystępnych.

Komisarz rządowy
Dr. Typrowicz

64.2k

FARBUJCIE OBUWIE
i INNE WYROBY SKÓRZANE NAJLEPSZEMI KRAJOWEMI FARBAMI
KOLORYT

6197k

Wydział Rady Powiatowej w Gródku Jagiellońskim rozpisuje

KONKURS

na trzy posady lekarzy okręgowych,

mianowicie dla okręgów sanitarnych: I) Gródeckiego, obejmującego 23 gmin i obszarów dworskich z siedzibą w Gródku Jagiellońskim.

II) Janowskiego, obejmującego 20 gmin i obszarów dworskich, z siedzibą w Janowie.

III) Dąbrowickiego, obejmującego 8 gmin i obszarów dworskich, z siedzibą w Dąbrowicy.

Do posad tych przywiązane są pobory XII stopnia służbowego urzędników państwowych z wszystkiemi dodatkami, które po trzech latach służby podnoszą się do poborów XI. stopnia, a po sześciu latach do X. stopnia służbowego, nadto na służbowe objazdy gmin i ryczałt na wydatki kancelaryjne.

Posady te nadane zostaną na razie prowizorycznie na 1 rok, poczem nastąpić może stabilizacja.

Ubiegający się o te posady wykazać się muszą, iż posiadają następujące warunki: a) prawo obywatelstwa Państwa Polskiego; b) dyplom doktora medycyny, uprawniający do wykonywania praktyki lekarskiej w Państwie Polskiem; c) dowód rejestracji po myśli ustawy z dnia 2 grudnia 1921 (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 762); d) nieskazitelny charakter; e) potwierdzenie praktyki w szpitalach powszechnych; f) dostateczną fizyczną zdolność; g) nieprzekroczony 40 rok życia.

Należycie udokumentowane podanie, w którem wyszczególnić należy, na którą z tych posad ubiegający się reflektuje, wnosić należy do Wydziału Rady Powiatowej w Gródku Jagiellońskim najpóźniej do dnia 30 listopada 1929 r., przyczem zaznacza się, że podania nieudokumentowane, lub wniesione po terminie, nie będą uwzględniane.

Posada lekarza okręgowego w Janowie będzie do objęcia od dnia 1 stycznia 1930 r., zaś posady lekarzy okręgowych w Dąbrowicy i w Gródku Jagiellońskim od dnia 1 kwietnia 1930 r.

W Gródku Jagiellońskim, dn. 23 września 1929 r.

Przewodniczący Wydziału Powiat.

Sekretarz: **W. Drzewicki.** 6333k

Starosta Powiatowy: **M. Zieliński.**

PROSZEK „KOGUTEK"
DLA DOROSŁYCH
USUWA NAJUPORCZYWSZY
BÓL GŁOWY

Ostrzeżenie!
Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie akcentować i wyraźnie żądać:
ORYGINALNYCH PROSZKÓW Z „KOGUTKIEM"
Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. — Zwracajcie uwagę i odrzucajcie uporczywie polecane naśladownictwa w podobnem do naszego opakowania. 5890k

Handlowiec

rzutki dysponent, rutynowany bilansista, władający obcymi językami, lat 28, dotychczas na niewypowiedzianej posadzie prokurenta, chciałby także kową zmienić również

na kierownicze stanowisko

Kaucja 25.000 złotych. Oferty tylko poważnych przedsiębiorstw proszę łask. kierować pod 938/25 do Biura Ogłoszeń „Par" Bydgoszcz, Dworcowa 72

6492k

APTECZKI

podręczne kieszonkowe i skrzynkowe do wszelkich celów turystyki, sportu, samochodów i autobusów (przepisowe) dla szkół, straży pożarnych, Związków W. F. i P. W., dla fabryk, dworów, Kółek roln. etc. — dostarcza:

Fabryka chem.-farm. „SANATOR" w Bydgoszczy.

Odsprzedającym rabaty. Oddaje się zastępstwa na Województwa. 6352k

Nr. ins. 25/29.

HALA LICYTACYJNA SĄDU GRODZKIEGO w Krakowie, ul. św. Jana 22, w czwartek dn. 10-go października 1929 i w dnie następne od godz. 9-tej rano odbywać się będzie sprzedaż licytacyjna następujących przedmiotów: Perły, wyroby ze złota, srebra, maszyna do szycia, sprzęty domowe, garderoba, bielizna, obuwie męskie, kopyto, skrzypce. 6507k

Kraków, dnia 8 października 1929.

PRZYJEŻDŻA SPECJALISTA

DLA SZTUCZNYCH OCZU LUDZKICH!

Będę robił sztuczne oczy, wedle natury z wyzyskaniem najnowszej techniki. 6335k

Od 17—18 października w Stanisławowie u Dra A. Manheimera, Plac Mickiewicza 6.

KAROL MÜLLER Z JENY.

Życie płciowe! Seksualizm!

WIEDZA TAJEMNA! OKULTYZM!

Redaktor Szyller-Szkolnik (autor prac naukowych) poleca utwory własne, jak również książki innych autorów, pouczające, pożyteczne i ciekawe.

Wydawnictwo „Świt", Warszawa, Nowowiejska 32, do każdej zamówionej książki dodaje drugą, ciekawą i pożyteczną książkę darmo.

Wysyłamy za gotówkę lub za zaliczką pocztową, lecz po otrzymaniu 1 zł. 50 gr. na wydatki pocztowe i opakowanie (można w znaczkach pocztowych).

SZYLLER-SZKOLNIK: „Hypnotyzm! Sugestja! Telepatja!" „Siła nasza wewnątrz nas" 96 rozdziałów. Magnetyczny rozwój oczu. Autosugestja. Wpływ hypnotyzera na medjum. Sugestja podczas snu. Sugestja na jawie. Odgadywanie myśli. Powodzenie w miłości. Leczenie wszelkich nałogów. Zł. 8.—, w pięknej, mocnej oprawie zł. 10.—.

ST. A. WOTOWSKI: „Tajemnice życia i śmierci". Życie pozagrobowe, siedm rozdziałów. Zł. 1.50.

P. SZMURŁO: „Świat nadzmysłowy i metoda jego badania". Zdolności nadnormalne. Zł. 1.—.

DR. CZ. PENDO: „Poradnik dla młodych mężatek". Małżeństwo, ciąża, płodność, poród. Sekretne sposoby małżeńskie, pielęgnowanie niemowląt. Zł. 2.—.

H. SUENGER: „Etyka stosunków płciowych". Zł. 1.—.

DR. A. GUILLARD: „Higjena piękności". Jak zachować piękność i zdrowie. Zł. 1.50.

KAROL DARWIN: „O pochodzeniu człowieka", człowiek-małpa. Z wieloma ilustr. Zł. 3.—.

DR. TANDEY: „Zboczenia płciowe". Zł. 1.50.

ORLEANUS: „Spowiedź onanisty". W szponach nałogu Wzruszające opowiadanie. Zł. 1.—.

PAUL BOURCET: „Zazdrość w miłości". Zazdrość zmysłowa. Zazdrość serca. Zazdrość a miłość. Powód i istota zazdrości. Liczne przykłady. Zł. 1.—.

DR. LEVOISSIER: „O zdradzie i niewierności". Małżeństwo — prostytucja. Domy rozpusty. Zł. 1.50.

DR. WERNER: „Masaż". Leczenie wszelkich chorób zapomocą mięsienia. Z 14-ma ilustracjami. Zł. 1.50.

SZYLLER-SZKOLNIK: „Tajemnice powodzenia". Jak żyć, czynić i postępować, aby zdobyć zadowolenie moralne i zwycięsko przeciwstawić się losowi. Zł. 1.

PR. KUTZ: „Czy nagość jest grzechem?". Zł. 1.—.

OTTO WEININGER: „Tajemnice kobiet i mężczyzn". Zł. 1.—.

PROF. DR. FOREL: „Zagadnienie seksualne". Dwa tomy. Z wieloma rycinami. Zł. 5.—.

DR. SPENCER: „Rozwój stosunków płciowych od najdawniejszych do czasów obecnych". Zł. 1.—.

DR. M. ROSEN: „Życie seksualne a choroby weneryczne". Syfilis, paraliż postępowy. Zł. 1.—.

DR. MISIEWICZ: „Samogwałt u mężczyzn i kobiet". Jego skutki i środki wyleczenia Zł. 2.—.

DR. MED. E. JOZAN: „Życie płciowe kobiety". Znaczenie stosunków płciowych. Ciąża. Rozwój płodu. Poród Cenne rady i wskazówki Zł. 1.50.

I. MICIŃSKI: „Nerwowość". Histerja. Neurastenja, Hypochondria. Alkohol. Tytoń. Napoje podniecające. Nadużycia płciowe. Leczenie. Niezwykle cenne rady i wskaz. dla nerwowców. Zł. 1.50.

DR. S. BREYER: „Wielki lekarz domowy". Nauka Shańbione dziewczęta. Handel żywym towarem. — Związki nieślubne. Dzieci z nieprawego łoża. Sutenerstwo. Prostytucja. Policja obyczajowa. Zł. 1.50.

DR. A. KORAB - KORABIEWICZ: „Choroby weneryczne". Uleczalność syfilisu i innych chorób wenerycznych. Jak zapobiegać zarażeniu się. Podręcznik praktyczny dla mężczyzn i kobiet. Zł. 1.—.

SURBFELD: „Dyskretne sposoby małżeńskie". Zł. 1.—.

DR. GELSEN: „Higjena miodowych miesięcy". Wskazówki dla nowożeńców. Zł. 1.—.

PR. WEININGER: „Płeć i charakter". Dwa wielkie tomy. Zł. 8.—.

DR. S. BREYER: „Wielki lekarz domowy". Nauka o zdrowiu. Przyczyny, objawy i leczenie wszystkich chorób zwykłemi domowemi środkami, trawami i sposobami medycznemi. Mnóstwo ilustracyj. Jak zachować młodość, piękność i zdrowie. Wielka księga w bogatej, płóciennej oprawie. Zł. 10.—.

SZYLLER-SZKOLNIK: „Co każda panna wiedzieć powinna" Jak poznać przyszłego męża. Zł. 1.—.

SZYLLER-SZKOLNIK: „Co każdy młodzieniec wiedzieć powinien". Jak poznać przyszłą żonę. Zł 1.—.

SZYLLER-SZKOLNIK: „Zwycięstwo w miłości"! — Jak zdobyć miłość ukochanej osoby. Czary, amulety i talizmany. Zł. 2.—.

SZYLLER-SZKOLNIK: „Kobieta i kobietka". Myśli, uwagi i aforyzmy o kobiecie. Chcesz poznać kobietę — przeczytaj „Kobietę i kobietkę". Zł. 1.50.

ST. A. WOTOWSKI: „Wielka księga cudów i tajemnic". „Czarna i Biała magja". Tajemne praktyki, zaklęcia i recepty z wielu ilustracjami. — Zł. 4.—. W ozdobnej oprawie zł. 5.—.

T. KUTZ: „Doświadczenia spirytystyczne — stoliki wirujące". Jak urządzać seanse spirytystyczne. — Zjawiska, eksperymenty i doświadczenia. Słownik terminów okultystycznych. Zł. 2.—.

FR. SZMURŁO: „Ze świata tajemnic". — Spirytyzm. Okultyzm. Metapsychika. Komunikaty zaświatowe. Ewokacje zmarłych. Telepatja. Lecznictwo medjalne. Magnetyzm. Zdolności. Powodzenie w miłości Leczenie wszelkich nałogów. Jasnowidzenie. Zł 3.—.

SZYLLER-SZKOLNIK: Chiromancja (linje rąk), fizjognomika (rysy twarzy), astrologja (nauka o wpływie gwiazd na losy). Praktyczny podręcznik z ilustracjami zł. 3.—, w oprawie zł. 4.50.

BROFFER: „Czy będziemy żyli po śmierci". Zł. 1.—.

SZYLLER-SZKOLNIK: „Spotęgowanie woli". Jak zostać silnym i wyzwolonym człowiekiem. Zł. 1.50.

ST. A. WOTOWSKI: „Życie, przygody miłosne i kochankowie cesarzowej Katarzyny II". Niezmiernie ciekawa. Tylko dla dorosłych. Zł. 1.50.

SZYLLER-SZKOLNIK: „Mnemonika". Sztuka wyrobienia doskonałej pamięci. Usuwanie roztargnienia, wzmacnianie zdolności umysłowych. Zł. 2.—.

PR. ZACHORSKI: „Dobry ton". Nowoczesny kodeks towarzyski. Jak zostać mężczyzną wytwornym. — Jak zostać wytworną kobietą. Zł. 1.50.

A. ZBIKOWSKI: „Słownik wyrazów obcych". Niezbędne w życiu społecznem i politycznem. Zł. 1.50.

PR. TEJCHFELD: „Samouczek esperanto". Zł. 1.—.

KLECKI: Samouczek „Gry w szachy". Zł. 2.—.

WIKTOR JACZEWSKI: „Kurs gry filmowej". Mimika. Ćwiczenia praktyczne. Zł. 1.50.

M. ZAWADZKI: Polski sekretarz dla wszystkich. Poradnik prowadzenia ksiąg handlowych. Wzór listów, ofert, próśb, umów i skarg sądowych Zł. 2.—.

KRUMŁOWSKI: Sto tysięcy żartów. Nowe figle, dowcipy, monologi, anegdoty. Zł 1.—.

MIŁA NIESPODZIANKA DLA DZIECI. 25 tomików najpiękniejszych bajeczek i powiastek dla dzieci — przez najwybitniejszych autorów tworzące bogatą bibliotekę dla dzieci. Wszystkie ilustrowane. Zł. 3.—

DR. HENRYK SZMIDT: „Nasz weterynarz". Wielki podręcznik dla wszystkich w 9-ciu rozdziałach ze 100 rycinami. Zł. 7.—.

Redakcja Kupon B. „ŚWIT"

Wyciąć i załączyć do listu. Otrzyma Sz. P. do każdej zamówionej książki, drugą ciekawą i pożyteczną książkę darmo. 6476k

Przedsiębiorstwo handlowe

poszukuje dla swoich biur w Krakowie

lokalu widnego

suchego na parterze lub I piętrze, składającego się z 10-ciu pokoi widnych, jak również z ubikacyj suchych o powierzchni ogólnej 50 m² na magazyn i o ile możności ubikacji na warsztat, w śródmieściu Krakowa, do objęcia natychmiast

Zgłoszenia pod **„Gea 5504"** do Administracji „Il. Kurjera Codziennego". 6462k

BEZPŁATNIE!

Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz analizę charakteru, określenie zdolności i przeznaczenia — darmo. Poznasz kim jesteś, kim być możesz. **Warszawa, Psychografolog Szyller - Szkolnik, Nowowiejska 32.** Niniejsze ogłoszenie i 75 gr. znaczkami pocztowemi na przesyłkę załączyć. — Przyjęcia **osobiste płatne godz. 11—7 wieczór.** 6337k

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Rok II. **KURYER LEKARSKI** Nr. 41.

Dodatek do Nr. 277-go „Ilustrowanego Kuryera Codziennego" z dnia 10-go października 1929 r.

Dr. A. SAFAREWICZ, doc. higjeny U. S. B. w Wilnie.

Kapitalny problem oczyszczania ścieków miast i osiedli ludzkich

Referat programowy Sekcji Higjeny i Medycyny społecznej XIII zjazdu lekarzy i przyrodników polskich w Wilnie (W streszczeniu).

Kraków, 9 października.

W osiedlach, zwłaszcza w miastach większych, gromadzi się dużo odpadków i wszelkiego rodzaju nieczystości. Ilość tych odpadków w rozmaitych miejscowościach różni się znacznie zależnie od skupienia mieszkańców i charakteru ich zatrudnienia. **Rocznie na mieszkańca** w miastach nieuprzemysłowionych przypada około **460 kg. wydalin** (kał i mocz) i około **150—200 kg. śmieci domowych.** W miejscowościach fabrycznych dochodzi tu jeszcze dużo **odpadków przemysłowych** płynnych i stałych pochodzenia mineralnego, roślinnego lub zwierzęcego zależnie od rodzaju przedsiębiorstw.

Nieczystości te i odpadki **powinny być nieustannie usuwane,** w przeciwnym bowiem razie **zanieczyszczałyby glebę, wodę i powietrze** i w prędkim czasie

uniemożliwiłyby życie w osiedlach.

To też od dawna usuwanie ścieków i wszelkiego rodzaju odpadków było **największą bodaj troską miast większych.**

Osiedla, położone **nad rzekami,** były pod tym względem **w najszczęśliwszem położeniu. Rzeki** były i są obecnie **najtańszą i najdogodniejszą drogą do spławiania wszelkiego rodzaju odpadków;** z drogi tej korzystał już **Rzym starożytny,** a historja wielu miast świadczy, że nigdy nie omijano sposobności spławiania do rzek ścieków i nieczystości.

W wieku XIX wraz z rozkwitem miast i rozwojem przemysłu w wielu miejscowościach Europy Zachodniej **ilość spławianych tą drogą odpadków tak była duża,** że odbiorniki tych odpadków **(rzeki) zaczęły wykazywać znaczne zanieczyszczenie,** które wkrótce zaczęło dawać się srodze we znaki ludności. Stało się to **najpierw w Anglji,** gdzie przeważają rzeki małe i o prądzie słabym; zanieczyszczenie tu przybrało **potworne rozmiary,** a korzystanie z wody rzecznej w jakimkolwiek bądź celu zostało wysoce utrudnione, a częstokroć uniemożliwione.

Woda w rzekach była podobna raczej do bulgoczącej cieczy

z powodu **niezliczonych baniek cuchnącego gazu,** unoszących się z głębi na powierzchnię; **dziatwa, bawiąca się, zapalała owe bańki,** płomienie na powierzchni **prześlizgiwały się niekiedy na przestrzeni 100 metrów, a**

buchały w górę prawie na 2 m.

Mnóstwo padliny — psów, kotów, świń — płynęło, przybijało do brzegu i tu się rozkładało, a nieznośny odór dawał się we znaki okolicznym osiedlom. Parlament angielski niekiedy zmuszony był **przerywać swe posiedzenia** z powodu okropnego odoru, zalatującego od Tamizy.

Nie lepiej było w Paryżu i w innych miastach większych Europy, zwłaszcza w okręgach przemysłowych.

Klęska zanieczyszczania rzek zmusiła rządy szeregu państw do zajęcia się tą sprawą; powstała stąd **konieczność oczyszczania ścieków, wpuszczanych do rzek** nie tylko celem zapobiegania ich zanieczyszczaniu, ale też i **ze względu na**

szerzące się epidemje chorób,

jak tyfus brzuszny, cholera azjatycka, dyzenterja i inne.

* * *

Postępy higjeny i techniki sanitarnej obecnie umożliwiają takie oczyszczanie ścieków, **że oczyszczone ścieki podobne są raczej do wody źródlanej i**

są bardziej czyste, niż woda rzek, do których się je wpuszcza.

Osiągnięto taki stopień oczyszczania zapomocą tak zwanej **metody biologicznej.**

Pierwowzorem tego sposobu oczyszczania **była naturalna filtracja ścieków przez glebę** — cząstki gleby zatrzymują składowe części ścieków; w glebie nawożonej ściekami rozwija się bujnie **świat drobnych niewidzialnych bezpośrednio okiem istot roślinnych i zwierzęcych,** które żywią się **składnikami ścieków,** rozkładają je; w rezultacie pozostaje **woda i sole rozmaite;** następuje, jak to się mówi, mineralizacja ścieków. Oddawien dawna takie **pola filtracyjne** urządzane były w okolicach miast większych.

Ongiś **Rzym** właśnie **wpuszczał swe ścieki nietylko do Tybru ale i na pola okoliczne.** Wykorzystano również **ścieki jako nawóz; na polach filtracyjnych zakładano**

ogrody warzywne,

sady. Obecnie niektóre miasta posiadają własne duże plantacje, zakładane na polach filtracyjnych, jak np. **Berlin, Paryż, Moskwa** itd.

Oczywiście potrzebne są do tego **bardzo duże tereny podmiejskie,** których miasta najczęściej nie posiadają na własność, a kupno takich terenów i urządzenie pól irygacyjnych wymaga wiele pieniędzy.

Powstała stąd potrzeba skoncentrowania filtracji **na małej przestrzeni;** wynaleziono tak zwane filtry biologiczne, zapomocą których osiągnięto **również dobre wyniki oczyszczania tańszym kosztem.**

Filtry te naładowane są żużlem lub koksem. Na kawałkach żużla, czy też koksu, zraszanych ściekami, **bujnie rozrasta się świat drobnych istot,** takich, jak w glebie; tworzą one tak zwaną błonę biologiczną, która **żywi się składnikami ścieków, trawi je, rozkłada i w ten sposób oczyszcza.**

Filtry jednak posiadają swe strony ujemne, z których najważniejszemi są zapach i plaga much.

Przed laty 16 wynaleziono w Ameryce i prawie jednocześnie w Anglji sposób **oczyszczania ścieków** zapomocą tak zwanego mułu czynnego.

Istota tego sposobu polega na zjawisku następującem: jeżeli do ścieków będziemy w ciągu dłuższego okresu czasu **wdmuchiwali powietrze,** to po upływie np. 4 tygodni stwierdzimy, że **w ściekach zaszły duże zmiany,** mianowicie: ścieki takie po zaprzestaniu przedmuchiwania już w ciągu paru godzin **zupełnie się oczyszczą;** na dno opadnie **kłaczkowaty bronzowawej barwy osad; klarowny płyn ma wygląd źródlanej wody,** jest **zupełnie bez zapachu;** jeżeli ten płyn **odlejemy,** a do pozostałego osadu dodamy **nową porcję ścieków i wznowimy przedmuchiwanie,** to osiągniemy **klarowanie się ścieków już po kilkunastu dniach;** stwierdzimy przytem, że **osadu jest więcej;** jeżeli znowu sklarowany płyn odlejemy, dodamy do osadu ponownie ścieków i zaczniemy przedmuchiwać, to **wystarczy kilku dni,** aby ścieki osiągnęły **własność szybkiego klarowania się.** Jeżeli proceder powyższy powtórzymy kilkanaście razy, to przekonamy się, że za każdym razem **czas przedmuchiwania staje się coraz to krótszy,** a osadu zbiera się coraz to więcej. Wreszcie osadu tego będziemy mieli tyle, że dla zupełnego sklarowania się ścieków **wystarczy 5—6 godzin przedmuchiwania.**

Osad ten otrzymał nazwę mułu czynnego, w **przeciwieństwie do mułu zwykłego** ścieków nieprzedmuchiwanych.

Muł czynny składa się **z kłaczków** o budowie gąbczastej. Podczas przedmuchiwania kłaczki te wciąż krążą w ściekach i **jak gąbka wsysają męty i nieczystości,** znajdujące się w ściekach. Gąbka taka jest właściwie **olbrzymią kolonją drobnoustrojów,** podobnie jak błona biologiczna filtrów.

Wessane **składniki ścieków ulegają trawieniu;** drobnoustroje żywią się składnikami temi i pod tym względem oczyszczanie ścieków zapomocą mułu czynnego **porównać można do skarmiania świń odpadkami.**

Sposób ten posiada wielkie zalety w porównaniu z polami irygacyjnemi oraz filtrami utleniającemi.

Koszt budowy urządzeń jest tu najniższy,

wymagają one **małego terenu** i bardzo **małego spadu; niema tu zapachu i plagi much,** skutkiem czego **można je umieszczać obok osiedli ludzkich, a nawet w śródmieściu,** bez obawy spowodowania jakichkolwiek przykrych dla mieszkańców skutków. Wynalazek ten znalazł **szerokie zastosowanie w Anglji, a zwłaszcza w Ameryce Północnej.**

Urządzenia do mułu czynnego posiada już wiele krajów europejskich; są one

nawet w Chinach i Indjach,

a wszędzie stosuje się je **z bardzo dobremi wynikami.**

W Polsce dopiero w ciągu ostatnich paru lat zwrócono uwagę na ten sposób oczyszczania. W roku ubiegłym dokonano **w Wilnie prób oczyszczania ścieków** na małą skalę **z dobremi wynikami.** Prób tych dokonywa również i Warszawa.

Wileńskie zioła ludowe.

W związku z XIII Zjazdem Lekarzy i Przyrodników w Wilnie, otwarto tamże Wystawę wileńskich ziół ludowych. Niezwykle ciekawy zbiór ziół, używanych do dziś dnia przez lud okoliczny, jest doskonałym przeglądem dzisiejszego lecznictwa ludowego.

O farbowaniu włosów.

(Prof. dr. Fr. Walter, dyr. Kliniki chorób skórnych U. J. w Krakowie).

Kraków, 9 października.

Reklamowane przez dzisiejszy przemysł fabryczny różne **„znakomite środki na porost i na wypadanie włosów",** rzeczywiście **przyczyniają się do „wypadania włosów".** Nie są bowiem środkami „przeciw wypadaniu włosów" — i **posiadają tylko wartość kosmetyczną i** często są nawet szkodliwe. Wiek nasz wysokiego rozwoju kultury chełpić się może i **największą konsumcją środków kosmetycznych o wątpliwej wartości.** Tak np. w Stanach Zjednoczonych Ameryki półn. wydano w r .1923 na środki kosmetyczne olbrzymią sumę **50 miljonów dolarów.**

Ważną sprawą jest **barwienie włosów;** dziś w umiejętnych rękach **proceder barwienia nie jest szkodliwy** — jednak u osobników obdarzonych wrażliwą skórą może wywołać przykre zapalenia skóry głowy i części przyległych twarzy. Stosowanie barwików na włosy sprzeciwia się w zasadzie naturalnym czynnościom fizjologicznym włosów; **sztucznie zabarwiony włos nie posiada już prawidłowego, naturalnego wyglądu.** Przedwcześnie siwiejący włos — przy zdrowej i młodej skórze twarzy — może wywierać dodatnie wrażenie. Pewnemu wybitnemu dermatologowi zadano pytanie, co należy czynić kiedy włosy siwieją? Odpowiedź brzmiała słuszna: „Podziwiać je".

Szereg **barwików chemicznych** wywierać może bardzo szkodliwe działanie na włosy i na skórę — wywołując nietylko pstre zabarwienie włosa — ale poważne **zapalenie skóry,** bóle głowy, bóle neuralgiczne, a nawet objawy zatrucia. Nastąpić to może po użyciu **chemicznych ciał, znajdujących się w sztucznych farbach na włosy,** jak ołów, arsen, antymon, srebro, bismut, rtęć, a zwłaszcza paraphenylendiamin'u, będący podstawą modnych środków barwienia włosów. **Wystrzegać się należy kupnych środków gotowych, polecanych jako zupełnie nieszkodliwe,** gdyż w rzeczywistości są one nieraz bardzo szkodliwe.

Nieszkodliwemi metodami barwienia włosów są sposoby stosowane w dobrych zakładach fryzjerskich przy pomocy **roślinnych barwików,** jak henna, orzech włoski, szałwia. Barwią one włosy na odcień ciemny, jednak są **dość kłopotliwe i trudne** w zastosowaniu i wymagają **ręki, dokładnie z tymi zabiegami zaznajomionej.** Na odcień jasny (typ wenecki) barwić możemy wodą utlenioną lub rozczynami nadmanganianu potasu.

Tajemniczy korzeń Alraune.

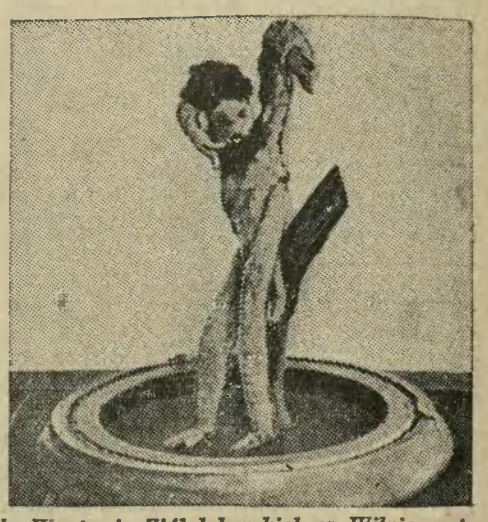

Na Wystawie Ziół lekarskich w Wilnie umieszczony jest na widocznem miejscu tajemniczy korzeń leczniczy, który kształtem przypomina uderzająco niesamowitą postać człowieka. Korzeń ten, t. zw. Alraune (Mandragora), oddawna cieszy się dużem poważaniem wśród ludu prostego nietylko u nas, ale we wszystkich krajach. Tajemnicze przepisy tradycyjne pozwalają niesamowity ten korzeń zerwać tylko w pewnych ściśle określonych warunkach, przy świetle księżyca i t. p. Według podań, korzeń ten wyrasta koło szubienicy, na której powieszono zbrodniarza — i posiadać ma cudowne własności.

Jak należy opatrywać rany?

Ludzie nie umieją opatrywać prowizorycznie najzwyczajniejszych nawet ran. Lekarz pogotowia ratunkowego czy oddziałowy lekarz dyżurny w szpitalu doprowadzony jest niejednokrotnie do rozpaczy widokiem zabrudzonej ‚opatrzonej" przez troskliwą rękę sąsiadki czy kogoś z najbliższego otoczenia chorego, rany

Dlatego podajemy tych kilka wskazówek — i polecamy gorąco przeczytać je z uwagą, dobrze zapamiętać i zawsze się do nich stosować.

Rany nie wolno dotknąć palcem, bo ręce nasze nie są czyste, i łatwo niemi ranę zakazić.

Nalepiej ranę polać nieznaczną ilością jodyny — którą każdy z nas powinien mieć zawsze świeżą w domu. Jodyna po pewnym czasie się psuje (rozkłada) — dlatego najlepiej nie trzymać w domu dużej ilości jodyny, tylko małą flaszeczkę — zaś co kilka tygodni kupić świeżą.

Następnie na ranę — jednak po wyschnięciu jodyny — należy delikatnie przyłożyć kawałek czystej gazy, albo w braku tejże, kawałek czystej (wypranej, nieużywanej) bielizny, dobrze przewiązać i udać się do lekarza, który założy prawidłowy opatrunek

Jeżeli rana bardzo krwawi, wówczas należy ją mocno uciskać — jednak poprzez grubą warstwę czystej bielizny — i natychmiast wezwać pomocy lekarskiej.

Nie należy bezwarunkowo opatrywać rany watą — wata mianowicie pozostawia poszczególne nitki w ranie, które przy ostatecznem zakładaniu opatrunku przez lekarza, pozostają przyschnięte w zakamarkach rany i z trudem tylko, i to niezawsze dają się usunąć.

Jeżeli wskutek urazu zostaną uszkodzone głębokie naczynia krwionośne i rana głęboka bardzo silnie krwawi — wówczas, jeżeli nie pomoże uciśnięcie rany, należy miejsce powyżej rany — o ile ranna jest kończyna — przewiązać bardzo silnie paskiem albo szelkami, by rana przestała krwawić. Taka jednak opaska może być zaciśnięta nie dłużej, niż godzinę, ponieważ dłuższe zaciśnięcie zupełne kończyny może spowodować jej obumarcie. Trzeba więc wówczas koniecznie szukać natychmiastowej pomocy lekarskiej.

Nie należy ran myć wodą ani mydłem, ponieważ tego rodzaju mycie, zwłaszcza przez laika wykonane, tylko zaszkodzić może.

Jeżeli ranną jest kończyna (ręka lub noga), natenczas po założeniu opatrunku należy kończynę unieruchomić aż do zrobienia definitywnego opatrunku przez lekarza.

Skrzynka pocztowa.

„NAUCZYCIELKA": 1) Poszczególnych lekarzy polecać nie możemy — trzeba zwrócić się oczywiście do internisty. 2) Owszem, można i w niedzielę, choć nie wszyscy lekarze w niedziele przyjmują.

„KRAKOWIANIN": 1) Trzeba wytrwale, codziennie rano i wieczorem myć nogi **gorącą wodą i mydłem,** a nie zimną wodą! Można potem po wytarciu nóg, lekko nogi napudrować jakimś pudrem higjenicznym. Skarpetki zmieniać codziennie 2) Trzeba się codziennie myć ciepłą wodą i mydłem, a potem dopiero natrzeć całe ciało zimną wodą. 3) Oczy trzeba koniecznie zbadać u okulisty — brak środków materjalnych nie powinien stać na przeszkodzie, bowiem klinika okulistyczna U. J. udziela niezamożnym chorym bezpłatnej, względnie za opłatą 2 zł. porady lekarskiej i przepisuje szkła.

„PROWINCJA VI": Sama Pani przyzna, że trudno na łamach dziennika wyjaśniać podobne sprawy. Trzeba się udać do ginekologa, a ten sprawę wyświetli — może być, że Pani jest zupełnie zdrowa a dolegliwości są czysto nerwowe i nie dają podstaw do obaw.

„GDYNIA": Wymienionego preparatu pod względem fachowym nie znamy. Znacznie większe zaufanie mamy jednak do lekarstw oryginalnych, zapisanych indywidualnie przez lekarza.

WP. IRENA M. — ZAKOPANE: Nie sądzimy — jeżeli nie jest to chwilowe przemęczenie, to tylko szkła pomogą. Radzimy jednak dobrze się odżywiać, i przebywać dużo na świeżem powietrzu, w otoczeniu zieleni, nadto zaś pod żadnym warunkiem nie nadwerężać wzroku! Czytać tylko przy bardzo dobrem oświetleniu, i nie pochylać przy czytaniu głowy, a trzymać ją o ile możności w położeniu normalnem, pionowem — zatem w łóżku również nie czytać.

WP. J. Z-SKI — ŁUCK: Tylko interwencja chirurgiczna coś pomoże — inne metody są bezcelowe.

„ZMARTWIONY": Dolegliwość na tle czysto nerwowem — radzimy jednak zwrócić się do lekarza, najlepiej do neurologa, bo my nie możemy Panu na odległość udzielić wyjaśnienia.

Archiwum Państwowe w Krakowie

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Posad poszukują

OSOBA inteligentna, wiek średni, skromnych wymagań, zajmie się wszelką pracą domową u samotnej osoby lub małej rodziny. Zgłoszenia do Kurjera pod „Marja". 8182g

NAUCZYCIELKA z początkami niemieckiego — francuskiego poszukuje posady do dobrego domu. — Stanisława Skobielska — Sambor. Poste restante. — 8215g

ABSOLWENT trzyletniej T. S. H. we Lwowie, umiejętność pierwszorzędna Wolny, lat 22, ze znajomością prac biurowych poszukuje samodzielnej lub pomocniczej posady w instytucji państwowej lub prywatnej. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia do dnia 28 b. m. pod adresem Głowacki Bazyli, Chodorów. 8193g

KIEROWNIK długoletni jednej z najpoważniejszych instytucyj, z wyższemi studjami prawniczemi i handlowemi, przeszło 10 letnią praktyką na samodzielnych stanowiskach w instytucjach przemysłowych, handlowych i bankowych — poszukuje odpowiedniego stanowiska (kierowniczego). Świadectwa i referencje pierwszorzędne. Łaskawe zgłoszenia pod „Organizator" do Administr. II. Kurjera Codz. we Lwowie. 141L

BUCHALTER samodzielny, pierwszorzędny bilansista poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod „Bilansista 334" do Adm. Kurjera. 7747g

SAKSOFONISTA (zarazem) flecista pierwszorzędny zmieni posadę od 15 października. Kurjer pod „Piccolo". 8127g

SZOFER młody, uczciwy z praktyką w garażu samochodowym, szuka prywatnej posady. Łask. zgłoszenia Eugeniusz Szott — Kraków, Poste restante. 8125g

OSOBA inteligentna samodzielna, obyta po dobrych domach, znająca krój szycia, może zająć się częściowo gospodarstwem. Reflektuje na miejsce pany służącej. Mam paszport chętnie wyjadę zagranicę. Zgłoszenia do Kurjera pod „Kuźniczanka". — 8118g

BIEGŁA STENOTYPISTKA I MASZYNISTKA ze znajomością buchalterji, poszukuje posady — ewentualnie zaraz. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod „Skromne wynagrodzenie". 8116g

SZOFER mechanik dłuższą praktyką dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz. Miejscowość obojętna. Worek Leonard Żywiec ul. Kraszewskiego. 8113g

SZOFER - mechanik po służbie wojskowej poszukuje posady zaraz. Kurjer pod „Czerwona licencja". 8111g

SŁUŻĄCA lat 24 poszukuje miejsca do samotnego Pana inteligentnego ma dobre polecenia. Zgłoszenia do Adm. Kurjera Codz. pod „Czarnucha". 8110g

INTELIGENTNA panna szuka posady do dzieci od 1-go listopada. Łaskawe zgłoszenia nadsyłać do Kurjera pod „Lina". — 8092g

AGRONOM z 7-letnią praktyką rolną w gospodarstwach przemysłowych poszukuje posady samodzielnego rządcy, lub pod kierownictwem właściciela. Zgłoszenia Admin. Kurjera pod „Kawaler hodowca". 8135g

BUCHALTER lat 37 znający dobrze rachunkowość rolniczą poszukuje posady w majątku od zaraz. Wymagania skromne. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Rolny buchalter". — 8090g

ZŁ. 2.000 da za wyrobienie dobrej i stałej posady handlowiec z wykształceniem akademickiem i 7-letnią praktyką w dużych przedsiębiorstwach. Łaskawe zgłoszenia pod „2.000" do Biuro ogłoszeń Kraków. Sienna 12. 8049g

KORESPONDENTKA polsko - niemiecka władająca doskonale językiem niemieckim, stenografująca w obu językach, pisząca na maszynie zmieni posadę. Zgłoszenia pod „Większe przedsiębiorstwo" do „Ruchu" Kraków Szczepańska. 7854g

WYCHOWAWCZYNI - gospodyni w średnim wieku, inteligentna energiczna, nadzwyczaj dzieci lubiąca ze znajomością języka niem. i szyciem, szuka odpowiedniego miejsca Łaskawe zgłoszenia do Adm. „Prawdziwa opieka". 8154g

SIEROTA z lepszej rodziny (żyd) władająca językiem polskim - niemieckim, łagodnego usposobienia, poszukuje posady towarzyszki do starszej osoby. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia pod „Wdzięczność" Biuro Stattera, — Kraków, Rynek 8. — 8143g

OSOBA inteligentna gospodarna obejmie prowadzenie domu na probostwie. Włodarska poste restante Krosno. 8158g

MAŁŻEŃSTWO poszukuje stróżostwa najchętniej w okolicy Dąbia. Zgłoszenia do Kurjera pod „Cieśla". 8138g

OGRODNIK młody żonaty ze szkołą ogrodniczą i kilkuletnią dobrą praktyką poszukuje posady od pierwszego listopada lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurjer pod „Botanik 1900". 8151g

PANNA inteligentna starsza szuka posady samoistnej gospodyni lub w handlu. Z listami Pawlikowscy Chrzanów Krzyska — dom Jeliniowy „Samoistna". 8153g

MŁODY fryzjer męsko - damski, katolik, pracowity fachowo należycie wykształcony poszukuje posady od zaraz w Krakowie lub na prowincji. Zgłoszenia z podaniem warunków Wyżykowski Bóbrka koło Lwowa. 8159g

PRAKTYKANT handlowy z roczną praktyką sklepu korzennego oraz śniadankowego poszukuje posady do dokończenia praktyki. Zgłoszenia przyjmuje Henryk Dudziński, Kolbuszowa. 8241g

Kupno

ZARZĄD dóbr Krasnobród poszukuje do nabycia lokomobili parowej siły 80—100 koni parowych, w dobrym stanie do tartaku. Oferty z dokładnym opisem maszyny prosimy nadsyłać pod adresem: Zarząd dóbr Krasnobród — poczta Krasnobród, województwo Lubelskie. 7955g

STARE gazety, papiery kupuję, płacę najwyższe ceny. Finkelstein, Reformacka 1, podwórze. 8183g

PIEC łazienkowy gazowy okazyjnie kupię. Zgłoszenia biuro „Prasa" — Kraków, Karmelicka 16, pod „Piec". 8206g

POSZUKUJĘ magla do maglowania bielizny nowej lub używanej. M. Holländer, Trzebinia. — 8227g

TELEFON kupię w Podgórzu. Zgłoszenia: Podgórze, skrytka pocztowa 81. 8190g

KASZTANY dzikie, żołędzie kupuję każdą, oraz wagonową ilość. Hutterer, Kraków, Koletek 5, II p. 8189g

Sprzedaż

MEBLE, sypialnie, jadalnie, salony, gabinety, garnitury klubowe, urządzenia biurowe, przedpokojowe, kuchenne poleca firma Zjednoczeni Stolarze i Tapicerzy, Kraków, Rynek Główny 9, tel. 1506. Dogodne warunki zapłaty. 7039k

PIANINO Zimmermann Lipsk palisandrowe bardzo mało używane sprzeda okazyjnie Helena Smolarska Skład fortepianów Kraków, Szewska 9. — 7117k

DO ODSTĄPIENIA w Jędrzejowskiem folwark. Ziemia pszenna. Adresować Jędrzejów, skrytka pocztowa 54. 7155k

CEGIELNIA parowa wapienno piaskowa, Poznańskie, produkcja dzienna 12.000 tuż przy dworcu i szosie ze ziemią, kompl. inwentarze, korzystnie na sprzedaż. — Oferty pod „7.50" do „Par", Bydgoszcz, Dworcowa 72. 7159k

DRABINY sklepowe, pokojowe, „Specjalność" — Magazyn mebli, Kraków, Sławkowska 12 w podwor cu. 7165k

W ŻYWCU przy ul. Kościuszki jest do odstąpienia kancelarja adwokacka po ś. p. Dr. Augustynie Kwiecińskim. Bliższa wiadomość u wdowy Zofji Kwiecińskiej. 8238g

GOSPODARSTWO — 175 mórg i młyn parowy na sprzedaż. Budynki masywne, ziemia buraczana — przy stacji i szosie w Wielkopolsce. Wiadomość: B. Bachora (Wlkp.), Znin, Poznańska 21. 8242g

GRZYBY suszone prawdziwe borowiki prima 20 zł. kilo plus porto, konfitury brusznicowe smażone cukrem 10 kilowe wiaderka franco pobranie 25 zł. wysyła Karpiński, Kluszczany Wileńskie. 8235g

TEREN fabryczny w Poznaniu z budynkami willą, garażami, ogrodami, długim frontem placów budowlanych — (śródmieście) całość przeszło 7.000 kwadr. mtr. zdecydowanemu nabywcy sprzedam na dogodnych warunkach. — Informacji udzieli Majewicz Szarlej Śląsk. 8218g

WILLA piętrowa w mieście powiatowem na Pomorzu, gdzie jest garnizon, wraz z wolnem pięcio pokojowem mieszkaniem i drugiem czteropokojowem, zaraz korzystnie do sprzedania. Tamże ogród owocowy, stajnie obszerne, piwnice i garaż. Oferty pod „Nr. 8224" II. Kurjer Codz. 8224g

6488k

DROGERJĘ na Górnym Śląsku dobrze zaprowadzoną za 20.000 zł. sprzedam. Oferty do Adm. Kurjera pod „Nr. 8219". 8219g

FORD osobowy starszego typu w dobrym stanie, — starter, światło elektryczne, prywatnie do sprzedania. Kraków, Grzegórzki Wincentego Pola 7, Firma „Muranyi". 8054g

BACZNOŚĆ! — Okazyjnie sprzedam karuselę motorową, łańcuszkową, na podłogę, 36 krzesełek, wraz z wielką katarynką, motor i wagon. Cena kompletu 800 dolarów. Oglądać można w Borysławiu. Bliższe szczegóły ustne lub pisemne: Borysław, Karusela motorowa. 8188g

AUTO 2-cylindrowe „Tatra", na chodzie prawie nowe, karoserja kryta, nadające się na rozwożenie pieczywa lub innego towaru, okazyjnie tanio do sprzedania. Zgłoszenia — Maś, Tarnów, Krakowska. 2421g

LOKOMOBILĘ 10 atmosfer 45 K. M. siły, firmy Carret sprzeda Zarząd tartaku Bieliny poczta Rudnik n. Sanem. 7359g

NA RATY sprzedam lokomobilę i młocarnię w bardzo dobrym stanie, rok fabryczny 1919 używane przez 8 sezonów młocki. Zgłoszenia przyjmuje Dołkowski Poręba Wielka p. Oświęcim. 8160g

DOM murowany z ogrodem sprzedam lub wydzierżawię. Zgłoszenia Strzelecki, Nowy Sącz, Zielona 213. 7124k

OKAZYJNA sprzedaż futer męskich „Szyk" Kraków, Mikołajska 12. — 7670g

PIANINO bardzo dobre okazyjnie do sprzedania. Szlak 9, parter prawo. — 7915g

SALONIKI garnitury klubowe, materace włosienne otomany, kanapy, rozkładane ratami Luszowicz, — Florjańska 44. 6648k

KSIĄŻECZKI obrachunkowe robotnicze według wzoru ministerstwa pracy, — sztuka —.45, wysyła Ziembicki, Kraków, Plac Marjacki 2. 6781k

BROŃ i amunicję zakupuje się najtaniej i najkorzystniej we fabryce broni T. Jaruszewski, Poznań Woźna 6, telefon 32-66 — Cenniki na żądanie wysyłam bezpłatnie. 6670k

BILETY wizytowe, setka od 3.— zawiadomienia ślubne, wszelkie druki, pieczęcie gumowe tablice emaljowane, — dostarcza punktualnie najtaniej — Ziembicki, Kraków, Plac Marjacki 2. Nie zapomnijcie adresu. 5818g

KRYNICA. Sprzedaż will parcel, dzierżawy pensjonatów. Biuro Neubauera, naprzeciw dworca kolejowego. 7034k

KOCIOŁ parowy kornwall 53 m² ogrzewania 7 atm. z armaturą zbiornik żelazny pojemności 4.500 litrów, piec żeliwiak dziennej wydajności do 8 ton wszystko w bardzo dobrym stanie sprzeda okazyjnie Kraków, Skrytka pocztowa 414. 8147g

OKAZJA. Motor benzynowy wraz z ceglarką w dobrym stanie zaraz do sprzedania. Wyrabia dziennie 4.000—5.000 sztuk cegły bardzo prosta obsługa i tani koszt. Oglądać można w ruchu w cegielni Józefa Trębacza w Kościelcu. O. p. Chrzanów. 8137g

TAPETY krajowe i zagraniczne w wielkim wyborze po cenach fabrycznych — poleca firma Sz. Neuman, Dietlowska 55, telefon 1019. 8186g

KRYNICA pensjonat — sprzedam. Zgłoszenia Administracja Lwów, „Gotówką 15 tysięcy dolarów" 166L

SPRZEDAM magiel ręczną i na motor tanio mało używaną. Kraków, ul. Zabłocie 8 A. „Solidność". 8178g

RESTAURACJA w pełnym biegu, miejscowość fabryczna, z pełną koncesją i monopolem, pokojami hotelowemi, utarg miesięczny 8000 zł., z powodu wyjazdu zaraz do sprzedania za 5000 zł. gotówką. Zgłoszenia do Kurjera pod „Okazja 6760g". 6760g

SPRZEDAM chrześcijanowi dobrze prosperujący interes kolonjalny hurt detaliczny wraz z towarem i eleganckiem urządzeniem, magazynami, na pryncypalnej ulicy miasta powiatowego w zachod Małopolsce. — Zgłoszenia pod „Egzystencja" do Administracji Kurjera. 8161g

SKLEP, mieszkanie, magazyn w Rynku, przy głównym trakcie, naprzeciw kościoła, 7 km od Krakowa, połączenie autobusami. Z powodu nieporozumień rodzinnych sprzedam katolikowi wraz z towarem. Cena niska około 5000 zł., nadaje się dla ślusarza mechanika, który byłby tu pożądany. Wiadomość: Rojek, Liszki. 8162g

SPRZEDAM trzy parcele razem 1.500 sążni, w jednym kawałku lub pojedynczo pod budowę lub przemysł, o dwóch frontach, blisko kolei, przy głównym trakcie w Krakowie. Zgłoszenia: Mazowiecka 75. 8184g

SKŁAD OBUWIA dobrze zaprowadzony w mieście 6.000 mieszk. przy rynku, woj. Pozn. wśród bogatej okolicy z pełnym towarem i urządzeniem oraz z koncesją na detal. sprzedaż tyton. z powodu objęcia rodz. majątku przem. zaraz korzystnie na sprzedaż. Oferty pod „Nr. 8223" do Kurjera Codz. 8223g

MOTOCYKL ARIEL mało używany 497 cm. sprzeda okazyjnie Technotarg Studencka 19. 8211g

HANDEL galanteryjno papierowy w Krakowie — śródmieście do odstąpienia na dogodnych warunkach. Budkiewicz Czysta 10. 8210g

KAMIENICĘ blisko plant wolne 4 pokoje kuchnia, sprzeda za 9.000 dolarów Szachowski Kraków, Zacisze 4. 8209g

RYBY do sprzedania z powodu zwinięcia stawu narybek i większe po przystępnej cenie. Tomasz Drewniak młynarz o. p. Błażowa. 8220g

PŁACHTY nieprzemakalne na wozy — autowe — czeskiego wyrobu, ceraty, chodniki, dywany, dostarcza najtaniej hurtownia Paltiel Müntz Kraków Bożego Ciała 19, filja Rynek 5. 6430k

FORTEPIAN „Schweighofer" okazyjnie sprzeda Szachowski Kraków, Zacisze 4. Biuro. 8043g

OBRAZY malarzy polskich, wielki wybór, najtaniej, także na raty — Ziembicki, Kraków, Plac Marjacki 2. 5820k

GĄBKI tablicowe, kreda, atrament szkolny, wszelkie przybory dla szkół — najtaniej Ziembicki, Kraków, Plac Marjacki 2. — Zapamiętajcie adres. 5819k

GARNITUR klubowy — skóra wołowa okazyjnie sprzedam. Jana 13 Wesołowski. 7991g

KRAWAT kup wprost od fabrykanta. Specjalne sklepy: Kraków — Sławkowska 8. Katowice, Poprzeczna 12. Biała Główna 34. — 30% taniej. 5298g

W KRYNICY w centrum handlowem do sprzedania plac budowlany za 5.000 dolarów. Wiadomość: adwokat Dr. Stanisław Nowyk Krynica Zdrój. 6612g

APTEKA w mieście powiatowem woj. krakowskiego do sprzedania zaraz. Zgłoszenia do Admin. pod „Październik". 7926g

KILIMY poleca Wytwórnia Bobrowskiej, Kraków, Karmelicka 46. — 7801g

KAMIENICA w centrum Gdańska w najlepszym stanie z wolnemi mieszkaniami objekt pierwszorzędny korzystnie do oddania. — Wpłata ca 80.000 Guldenów Podanie ofert pod „Nr. 8088". 8088g

BEZPŁATNIE!! Kto chce bajecznie tanio nabyć płótna, wyroby lniane i wełniane, bieliznę, trykotaże, pończochy, galanterję i wszystko co potrzeba dla domu, niech żąda natychmiast cennika, który odwrotnie wysyłamy bezpłatnie „NAP" Pierwszy Chrześcijański Dom Wysyłkowy Poznań. Nowy Rynek 13, II. 7154k

DOM handlowo-przemysłowy, 2-wu piętrowy w rynku, zajęty przez dwa duże składy, piekarnię, 34 ubikacyj, przytem gospodarstwo 56 mrg. z nad kompletnym żywym i martwym inwentarzem, sprzedam razem lub osobno, z powodu wyjazdu. Zgłoszenia do Adm. pod „Dom". 8213g

RESTAURACJĘ w śródmieściu Torunia dobrze zaprowadzoną z koncesją sprzedam lub przyjmę wspólnika. Do objęcia 25.000 zł. Zgłoszenia do „Par" Toruń, pod „Nr. 633". 7153k

KASZEL, zaflegmienie usuwa Redera Syrop żywiczny — cena 2.50, Apteka Redera, Kraków Karmelicka 23. 7051k

TRAN ŚWIEŻY nadszedł. Wysyłki na prowincję odwrotnie. Drogerja „Sanitas" Kraków, Długa 18. — 7095k

KILIMY art. pasiaki, dywany poleca wytwórnia „Makata", Kraków. Straszewskiego 28. 6640k

SWEATRY złotych 4.50 Pullowery modne 9.75, rękawiczki 1.95, Baterje 55 groszy, Bielizna, galanterja, lampki elektryczne — najtaniej „Mars" Kraków Marka 23. cenniki gratis. 7105k

CERĘ ŚWIEŻĄ i czystą uzyskuje się, pijąc Redera Zioła na przemianę materji. Pudełko 2 złote. — Apteka Redera, Kraków, Karmelicka 23. 6525k

TANIO sprzedam parcelę 100 sążni frontowej, przed mieście Krakowa. Wiadomość Nowe Rakowice — Sklep 139. 8132g

ANTYCZNE: szafa komoda portjery rozmaite drobiazgi materac od 3—5-tej wysprzedaje Radziwiłłowska 15 parter. 8103g

PIEGI, plamy wątrobowe usuwa Redera krem Czeremchowy cena słoika 2— Apteka Redera, Kraków, Karmelicka 23. 6432k

KOSTJUMY gimnastyczne przepisowe, w cenie damski zł. 5.30, męski zł. 4.70. Poleca Budziaszek — Kraków, Długa 24. zamiejscowym wysyłam odwrotnie. 7935g

DELAGE - limuzynę gotową do jazdy 6-osobową okazyjnie sprzedam. Zgłoszenia pod „Delage" do Adm. 7696g

RACHUNEK BIEŻĄCY — podręcznik dla nauki i praktyki opracował Dr. A Żabiński Skład Księgarnia Gebethnera i Wolffa w Krakowie. 7657g

PARCELA 770 sążni do sprzedania w Czyżynach pięć minut od stacji. Józef Baś 47. 8114g

SYPIALNIA nienowoczesna 2 obrazy zegar antyczny do sprzedania pod „Orzechowa". 8109g

Lokale

MIESZKANIA — POKOJE duży wybór, poleca Skowroński. Rynek 39. — **BEZPŁATNIE** zgłaszanie wolnych mieszkań. — 6917k

POKOJE — MIESZKANIA poleca biuro mieszkaniowe „POLONJA" Gołębia 16. 7946g

POKÓJ dla dwóch osób z utrzymaniem i użyciem fortepianu oraz wspólny pokój dla panienki do wynajęcia od zaraz. Zwierzyniecka 22 parter na prawo. 6251k

POKOJE UMEBLOWANE mieszkania poleca najstarsze biuro mieszkaniowe — Szachowski, Zacisze 4 — Telef. 2248. 7065k

MIESZKANIE pojedyncze poszukuje za czynszem rocznym. Zgłoszenia do Adm. pod „Rok". 8130g

ELEGANCKIEGO pokoju z niekrępującem wejściem w śródmieściu z częściowem utrzymaniem poszukuję. Zgłoszenia do Kurjera z podaniem warunków pod „Właściciel apteki". 8105g

OD 1. XI. 1929 mieszkanie 2 pokoje z przynależ. do wynajęcia. Oglądać można między 12—2-gą Grzegórzecka 32. 8095g

WDOWA inteligentna — przyjmie do wspólnego pokoju panią może być z utrzymaniem. Mazowiecka 45. I. p. lewa. 8093g

POKÓJ w Rynku głównym dla trzech panienek lub akademików z całem utrzymaniem zaraz do wynajęcia. — Zgłoszenia: Rynek 26, III p, 1—3 popołudniu. 8185g

POKÓJ wspólny dla solidnego pana. Kremerowska 14—1. 8139g

ZAKOPANE. Biuro J. Kubińskiego ma do wynajęcia w centrum sklep z pokojem kuchnią i piwnicą. 8150g

POKOJU kawalerskiego lub wspólnego zacisznego w mieście lub na Podgórzu czy Dębnikach poszukuje solidny medyk od zaraz. Zgłoszenia do Admin. I. K. C. dla „Spokojnego". 33Łd

DWA pokoje frontowe w starym domu przedpokój oddzielne wejście, drugie piętro elektryka śródmieście do wynajęcia za czynszem miesięcznym za zwrotem kosztów. Zgłoszenia Biuro ogłoszeń Sienna 12 pod „300". 8176g

CHCESZ się ożenić lub wyjść zamąż szybko i dobrze, zgłoś się do największego biura matrymonialnego „Postęp" Warszawa, Poznańska 22 Na każde listowne zgłoszenie wysyłamy dyskretnie kilkadziesiąt ofert. 7135k

MŁODY sympatyczny szatyn pozna pannę. Cel matrymonialny. Zgłoszenia z fotografją do Adm. pod „Filozof". 8122g

OSOBA miła, przystojna, samotna, lat 43 posiada trzech pokojowe mieszkanie gotówkę prowadzi zakład krawiecki wyjdzie za mąż najchętniej za oficera emeryta lat 55. Zgłoszenia Kurjer „Dobrze sytuowana". 8102g

POSZUKUJĘ spólniczki życiowej gotówka 3 tys. zł. zwyż, może być wdówka lub rozwódka. Zgłoszenia pisemne Poste restante Krosno „Fachowiec" — Witowski. 8181g

WDOWIEC lat 30 poślubi pannę mającą gotówkę — któraby pomogła do uzyskania posady. Wiek i wyznanie obojętne. Anonimów nie uwzględniam. — Zgłoszenia Biuro ogłoszeń Sienna 12 Kraków „Energiczny". 8177g

STARSZY akademik katolik ożeni się z panną lub wdówką do lat 35, któraby dała możność ukończenia uniwersytetu Zgłoszenia z życiorysem do II. Kurjera w Krakowie pod „Oficer rezerwy". 8237g

KUPIEC akademik poszukuje na krótki czas trzydzieści tysięcy złotych na I hipotekę. Panie reflektujące posiadać idealnego indywidualnie intelektualnego chłopczyka za męża mają pierwszeństwo. — Do Adm. Kurjera pod „Weredyk". 8231g

PANNA poważna, przystojna, miła brunetka, lubiąca gospodarstwo, znająca się dobrze na prowadzeniu interesu z braku znajomości poszukuje Pana, lat 35—42, dzielnego kupca, najchętniej z branży delikatesów dla wspólnego założenia interesu. Cel matrymonialny. Tylko poważne zgłoszenia pod „Własne ognisko" Kurjer, Katowice, Teatralna. - 7161k

WŁAŚCICIEL domu i 7 placów w Warszawie, bez dzietny wdowiec, lat 50, wysoki, przystojny, pragnie poznać przystojną, dobrze zbudowaną pannę lub wdówkę do lat 40, — (może być całkiem biedna) w celu matrymonialnym. Tylko poważne zgłoszenia proszę adresować: Warszawa skrytka pocztowa 539. Na każdą ofertę dam odpowiedź. 7158k

Matrymonialne

PIERWSZORZĘDNE biuro pośrednictwa małżeństw „Przyszłość", Warszawa, Jasna 15 poleca na tychmiast solidne i bogate partje. Podaj swe dane i wymagania, a bezwłocznie otrzymasz kilkadziesiąt odpowiednich ofert. 7114k

MOJĄ przyjaciółkę, mającą stanowisko, posag i wszystkie dane na najlepszą żonę — poswatam człowiekowi naprawdę kulturalnemu, szlachetnemu, na wyższem stanowisku. — Zgłoszenia proszę kierować: Adm. Kurjera „Nie zawiodę". 8194g

WDOWIEC inteligentny bezdzietny lat 46 posiada koncesyjny interes dający ponad 3.000 złotych dochodu miesięcznie, ożeni się z panną lub wdową. Wymagany posag lub pożyczka kilka tysięcy dolarów, celem spłacenia cichego spólnika. Zgłoszenia Biuro ogłoszeń „Prasa" Kraków, Karmelicka 16, dla „Az". 7956g

WDOWA po wyższym urzędniku samorządowym, wytworna, subtelna, w średnim wieku, posiadająca 5 pokoi z komfortem urządzonych, poszukuje starszego pana na stanowisku ze sfer towarzyskich. Cel matrymonialny. Na anonimy nie odpowiadam. — Zgłoszenia Lwów, Sykstuska 47 Majewska. 170L

POKÓJ umeblowany z osobnem wejściem przy ulicy Krowoderskiej 30, I. p. do wynajęcia od 1 listopada. 8197g

POSZUKUJĘ pokoju umeblowanego z osobnem wejściem. Zgłoszenia do Adm. „Absolwent medycyny". 8196g

TRZY pokoiki, duża kuchnia oficyna lub dwa duże pokoje, przedpokój, łazienka elektryka, gaz, Rynek wynajmę za czynszem trzechletnim. Zgłoszenia Biuro ogłoszeń — Sienna 12 pod „Trzy". — 8174g

DUŻY, słoneczny, balkonowy pokój z użyciem telefonu do wynajęcia od 1-go listopada, tylko na biuro. Wielopole 22, II piętro, 4 drzwi. 8172g

LOKAL sklepowy w śródmieściu z ładną wystawą poszukiwany. Zgłoszenia: Technotarg Studencka 19. 8212g

ZA czynszem rocznym do wynajęcia pokój frontowy z kuchnią na parterze 2 małe pokoiki z piecem kuchennym, parter, oficyna. Zgłoszenia pod — „Parter" Administracja Kurjera. 8195g

MIESZKANIE w Podgórzu ul. Traugutta 2 pokoje, kuchnia łazienka, elektryka, gaz za czynszem rocznym z góry tylko dla chrześcijan. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „J. K". 7127k

Nauka i wychowanie

BUCHALTERJI, stenografji, kaligrafji nauka praktyczna. Kursy Pyrka, Warszawa, Świętokrzyska siedemnaście. Zamiejscowi listownie. 6907k

NIEMIECKI francuski — (początkujący) oraz fortepian rutynowana siła. — Wielopole 22, II piętro 4 drzwi. 6801g

MEDYK starszy przygotowuje do egzaminów techników dentystycznych w miejscu i na prowincji. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Gwarancja". 8145g

NAUCZYCIELKA francuskiego młoda (kilkuletni pobyt zagranicą) poszukuje posady. Niepołomice — Fabryka dachówek dla „H. S.". 8149g

BYŁY student udzieli lekcji w zakresie 4 kl. szkoły powszechnej. Administracja „1910". 8171g

Różne

SPÓLNIKA poszukuje poważna hurtownia tow. Kol Import & Export jak najlepiej zaprowadzona w całej Polsce. Własne nieruchomości w Gdańsku. — Duże obroty, dochody gwarantowane. Kapitał conajmniej 100.000 Guldenow. Oferty składać pod „Nr. 8089". 8089g

UCZUCIEM synowskiem, braterskiem otoczę człowieka nieprzeciętnego charakteru, kulturalnego, który skromnem wsparciem materjalnem, ewentualnie i schronieniem przez parę miesięcy dopomoże mi do uzupełnienia studjów muzycznych w Krakowie, w Warszawie lub we Lwowie. Jestem młodym, przystojnym, dobrze prezentującym się. Zwrot kosztów, dyskrecja zapewniona. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod „Były naucz. sem.". 8232g

ARYJSKA proszona jest przez Sylwana o podanie adresu do Kuryera. 8123g

DOBOSZ Edward unieważnia zgubioną książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Jasło, legitymację szoferską i dowód rejestracyjny samochodu K. R. 5448. 8107g

ZGUBIONO złotą kolję z szafirami. Uczciwy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem ul. Jagiellońska 20 u portjera. 8104g

KTÓRY z panów przystojnych wykształconych materjalnie niezależnych za sfer kulturalnych zechce rozjaśnić smutek jesiennych dni pięknej młodej pani. Zgłoszenia do Adm. II. Kuryera możliwie z fotografją, za zwrot której ręczę słowem honoru. 8222g

KTO POSZUKUJE PIENIĘDZY i jest w posiadaniu wszelkich przedwojennych losów zagranicznych, jak tureckich, serbskich tytoniowych, Cz. Krzyża i t. p., także polskie dolarówki i premij (gdyż miljony różnej waluty poszukują swoich właścicieli). Interesowani zechcą się zgłosić do kontroli międzynarodowych losów w Hotelu „Polonja", Kraków (portjer wskaże) codziennie od soboty dn. 12 października — (ostatni dzień) od godz. 9-tej do 13 i od 15 do 18-tej. Kontrola nie jest przymusowa. Informacje 2 złote. Pobyt przedłuża się na ogólne życzenie interesantów. 8086g

BOBUŚKU pisz, tęsknię. Dziula. 7930g

OŚWIETLENIE ELEKTRYCZNE — instaluje Armatys, św. Gertrudy 5. Dogodne spłaty. 7748g

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Dzieci przyszłością każdego narodu.

Tragedja *„potiemkinowskich wsi"* nie zamarła w Rosji, rządzonej przez bolszewików. Ci, co zwiedzając Z. S. S. R., widzą tylko to, co im rząd tamtejszy chce pokazać, a za granicą, zwłaszcza w ilustrowanej prasie niemieckiej, szerzą bolszewiccy agenci propagandę za pomocą ilustracyj, przedstawiających, jak się wspaniale dzieje dzieciom i chorym w Sowietach. Jak dalece niezgodną z rzeczywistością jest ta propaganda, dowodzi reprodukowana przez nas fotografja wynędzniałych dzieci, która sama za siebie mówi o „szczęśliwem" bytowaniu przeszło miljona takich przyszłych obywateli Z. S. S. R.

LWOWSKIE KURSY SZOFERSKIE
Inż. Aleks. JUHREGO
LWÓW, ul. Kopernika l. 54
prowadzone przy największych warsztatach i garażach samochod w Małopolsce Najlepiej uczą na szoferów fachowców. Mieszkania przyjezdnym. Piszcie o bezpłatne ilustrowane prospekty. 5924k

Wolne posady

STENOGRAFJI polskiej niemieckiej wyucza listownie Instytut Stenograficzny — Warszawa — Krucza 26. 7038k

MONTERÓW do centr. ogrzewania potrzebujemy zaraz Tow. Akc. Drzewiecki i Jeziorański, Poznań, Wały Zygmunta Augusta 2. 82P

100 TYGODNI opłacacie przodujące Kursy Samochodowe. Inżynier From, Warszawa, Hoża 35. — 7015k

POSADĘ OTRZYMAWSZY, opłacacie przodujące Kursy Samochodowe Inżynier From, Warszawa, Hoża 35. 7016k

ZASTĘPCY ze wszystkich sfer do sprzedaży obligacyj premjowych na raty zdobędą łatwe i intratne zajęcie. — Początkujących pouczamy. — Zaliczkujemy prowizję przed czasem. — Koszta podróży. — Zgłoszenia pod „Instytucja Bankowa" do Małopolskiej Ajencji Reklamowej, Lwów Chorążczyzna 7. 6967k

ZARZĄDZAJĄCEJ (go) jadłodajnią, energicznej, rutynowanej, poszukuje Związek Urzędników dużego ośrodka przemysłowego. Nadsyłać obszerne oferty z podaniem referencji praktyki odbytej i świadectwami pod adresem Domaniewska, Sekretarjat Państw. Fabryki Związków Azotowych w Mościcach pod Tarnowem. 7929g

ZDOLNI ZASTĘPCY
do sprzedaży obligacyj na raty poszukiwani Płacimy więcej niż dwie pełne raty i wolny przejazd kolejami
P. K. P.
Natychmiastowe zgłoszenia pod „Karta Kolejowa" do II. Kurjera Codz. Lwów, Kopernika 9. 153L

POTRZEBNA pielęgniarka Kraków ulica Wenecja 2. 8008g

ZASTĘPCOM LOSOWYM płacimy stałą gażę, zwrot kosztów podróży, wpisujemy do Kasy Chorych i funduszu pensyjnego. Płacimy prowizję pełne trzy raty. Cała pierwsza, druga i trzecia rata należą do zastępcy. Zgłoszenia pod „Prowizję zaliczkujemy" do Administracji. 6972k

POSZUKUJĘ ekonoma ze szkołą rolniczą, zamiłowanego hodowcę krów mlecznych, ze znajomością uprawy gruntów podgórskich, od stycznia lub kwietnia. Odpisy świadectw i rekomendacji: Administracja dóbr Sucha — k. Żywca. Nieuwzględnione bez odpowiedzi. 7354g

KUCHARZ restauracyjny siła pierwszorzędna potrzebny od 15 października. — Posada stała. Zgłoszenia z podaniem warunków i odpisami świadectw adresować Bilicz, Czortków. — 7900g

PRAKTYKANT leśnictwa z jednoroczną praktyką — obeznany z manipulacją tartaczną poszukiwany. — Zgłoszenia pod „Las" do Adm. II. Kurjera Codz. Nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. 7954g

DO 600 ZŁOTYCH miesięcznie może zarobić każdy (a) pisaniem, nie przerywając swych prac. Załącz złoty znaczkami pocztowemi — otrzymasz powiększony numer okazowy oraz warunki współpracy z nami. „Głos Serca" — Stanisławów, Słowackiego 20. 6764g

Bezkonkurencyjna prowizja
ZDOLNYM ZASTĘPCOM
płacimy stałą gażę, zwrot kosztów podróży. Pełne trzy raty — Piszcie pod: „Nie przyrzekamy próżno, lecz płacimy" do Administracji I. K. C. Kraków. 6149k

POTRZEBNY kucharz — ogrodnik na ordynarję — ewentualnie na stół na wieś od 1. XI. Zgłoszenia obszar dworski Górka p. Szczakowa. 7708g

HURTOWNIA tytoniu — trafika poszukuje zastępcy uczciwego energicznego cztery godziny od Krakowa. Adm. Kurjera „2.000 dolarów". 8126g

WYPOZYCZALNIA KSIĄŻEK
Czytelnia naukowa i beletrystyczna KRAKÓW ul. św. Jana 8.
posiada stale wszelkie nowości powieściowe Bogaty dział naukowy książki dla młodzieży. Wysyła na prowincję w praktycznych, lekkich skrzyneczkach. — Warunki przystępne.
Katalog kompletny 3 złote.
5257k

RUTYNOWANA stenotypistka ze stenografją, językiem niemieckim i znajomością buchalterji potrzebna. Zgłoszenia pod „Samochody" do Adm. Kurjera. 8119g

KUCHARKI dobrej z dobremi świadectwami za wysokiem wynagrodzeniem potrzeba do Katowic. Wiadomość Kraków ul. Siemiradzkiego 22, — między godz. 2—4. 8117g

BACZNOŚĆ zastępcy: Poszukuję przedstawicieli celem wprowadzenia bezkonkurencyjnych produktów. Akwizytorzy ajenci handlowi mają pierwszeństwo, pensja zapewniona. Zgłoszenia osobiście między 4—6 Holländer, Kraków, Rynek Kleparski 9, I. 8115g

POWAŻNA instytucja — handlowa poszukuje za raz inkasenta za stałą gażę kaucja wymagana 2.000 zł. w gotówce. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „S. W." 8112g

POSZUKUJE się chłopca do pracy magazynowej. „Polwygum" Na gródku 2 Kraków. 8108g

PRZYJMĘ na stałe zdolnego czeladnika kowalskiego do podkuwania koni oraz do naprawy wozów i automobili. Kraków Zbożowa 2. 8101g

BALETMISTRZ — spólnik młody elegancki do dobrze prosperującej szkoły tańców potrzebny zaraz. Oferty — Łódź ul. Juljusza 28 Mikucka. — 5508g

PRZYJMĘ dwóch chłopców do praktyki. Niedzielski. Kraków, Zielona 16. Wytwórnia wyrobów metal. 8098g

ŁAZIENKI
umywalnie, klozety, urządzenia wodociągowe i gazowe — poleca:
J. Meisels
Zakład instalacyjny
Kraków, Karmelicka L. 3. Tel. 163. 5913k
Reperacje wykonuje szybko i tanio.

POLSKA 3-klasowa koed. Szkoła Handlowa w Sambore poszukuje zaraz dwóch nauczycieli do objęcia nauk komercjalnych. Zgłaszać telegraficznie Ks. Baniżewski Sambor. 7152k

WAFLARZA-rkę przyjmie ciastkarnia tylko siła pierwszorzędna. Zgłoszenia Karmelicka 21. — 8097g

POSZUKUJĘ czeladnika szewskiego na szytą i kołkową robotę. Izak Balsam Kraków Dietlowska 61. 8091g

SŁUŻĄCY starszy — kawaler, który służył w większych domach, doskonale polecony — potrzebny zaraz. Odpisy świadectw, które nie będą odsyłane adresować: Lwów Krasickich 3, Stanisław Jabłonowski. 160L

FOTOGRAFICZNY pracownik (ka) uczeń potrzebny. Częstochowa, Krakowska 6, Growas. 7133k

PANNA zdolna potrzebna do ekspedycji w cukierni Florjańska 24. 7887g

POSZUKUJE się kilka panienek do lekkiej pracy biurowej. Zgłoszenia osobiste od 3—4 popoł. „Polfil", Kraków, Potockiego 2, I. p. 8100g

PANNA DO DZIECKA z niemieckim lub Niemka — poważniejsza, inteligentna (najchętniej z szyciem) z krakowskiemi referencjami **POSZUKIWANA.** — Vogler, ul. Śląska 5. — Przedstawić o godz. 2—4. 8141g

CHŁOPCA do praktyki poszukuje tapicer Pałka, Kraków, św. Marka 19. — 8142g

MODELKI do ondulacji przyjmuje Helena plac Marjacki fryzjernia Bristol. 8146g

POSZUKUJĘ się inteligentnej osoby do prowadzenia gospodarstwa. Zgłoszenia Dębniki Szwedzka 12. 8124g

CHŁOPCÓW do praktyki potrzeba zaraz. Zakład tapicersko - rymarski — Zygmunta Chorabika — w Kocmyrzowie. 8121g

SAMODZIELNY inteligentny urzędnik sprzedawca w dziale samochodowym władający językiem niemieckim poszukiwany. — Zgłoszenia pod „Sprytny" do Adm. Kurjera. 8120g

CHŁOPCA do praktyki z początkami i czeladnika przyjmie pracownia obuwia ul. Konarskiego 18, Kraków. 8096g

1.500—3.000 złotych miesięcznie zarobić może każdy. Wypłacamy natychmiast najwyższą prowizję gotówką i zaliczkujemy. Przy energicznej pracy wysoka pensja. Okazja dla agentów losowych i ubezpieczeniowych. — Wszystkich pouczamy. Zgłoszenia: Skrytka pocztowa 83. Lwów. 6916k

SOSNOWIEC. Posadę najłatwiej otrzymasz ukończywszy najlepszą szkołę samochodową Inż. Klebera (dawn. Tuszyński). Sosnowiec, Warszawska 22 Nauka rano lub wieczorem. 6 cyl. samochody. — Prawo jazdy zapewnione. Wpłaty ratami. Zapisy codziennie. 6947k

POSZUKUJEMY panów (nie) jak też domokrążnych do sprzedaży pokupnych artykułów. Znaczek na odpowiedź załączyć. Em Ka Werk, Mysłowice, G. Śl. 5756g

RUTYNOWANEJ mundantki piszącej biegle na maszynie po polsku i niemiecku poszukuje kancelarja adwokacka Dra Ignacego Aleksandrowicza Rynek 6, I. p. 8208g

Żądajcie ilustrowanych prospektów najlepszej i największej 6470k
SZKOŁY SZOFERSKIEJ
JÓZEFOWICZA, pod zarząd. Kosturkiewicza
KRAKÓW, ul. Floriańska 28. — Tel. 1416.

FRYZJERSKIEGO pomocnika na wypomóżkę poszukuje Józef Immerglück Kraków, XXII, ul. Lwowska 22. 8200g

Natychmiast pieniądze i zapewniony dochód
znajdzie jeszcze 50 zdolnych agentów przy sprzedaży bardzo pokupnego towaru na raty za wysoką prowizją, fiksum. — Zgłoszenia pod „Zastępca" do Tow. Rekl. Rudolf Mosse, Kraków, Zyblikiewicza 16. 6239k

EKSPEDJENTA lub ekspedjentkę z branży dywanów i firanek poszukuje się. Reflektuje się na pierwszorzędne zdolne siły, które w tej branży już pracowały. Dom dywanów Menczel, Katowice, Rynek 2. 7163k

ZASTĘPCÓW z gwarancją wprowadzonych u rolników poszukuję na woj. Kieleckie do sprzedaży maszyn do szycia, rolniczych, wag za wysoką prowizją. Zgłoszenia: Oddział Kurjera, Kielce, „Natychmiast". 7160k

POSZUKUJEMY zdolnych i wymownych akwizytorów do sprzedaży pierwszorzędnych wag automatycznych, oraz maszyn do krajania wędlin w obrębie województw: lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego, wołyńskiego i lubelskiego. Bardzo dostatni i pewny zarobek. Wymagana praca intenzywna i solidna. Odpowiedzi do Administracji Kurjera — Lwów, pod „Egzystencja". 162L

PANIENKA do dwojga dzieci władająca językiem polskim i niemieckim na godziny popołudniowe poszukiwana. — Zgłoszenia Aleja Słowackiego 66, II. p. wprost schodów. 8207g

LABORANT — służący młody, uczciwy potrzebny do apteki. Zgłoszenia: Apteka pod Murzynem, Kraków, Krakowska 19. 8199g

POTRZEBUJĘ fryzjerskiego pracownika męskiego. Krasnik Lubelski, ul. Kościuszki 203 E. Michałowski. 8221g

BUFETOWCA zdolnego poszukuje restauracja — natychmiast. Zgłoszenia A. Tune, Drohobycz. — 7164k

SUMIENNY stelmach kawaler potrzebny zaraz. — Nieuwzględnione bez odpowiedzi. Podane warunki nadsyłać dwór Medowa p. Płaucza mała k. Zborowa. 8236g

Wzorowo urządzone 5767k
KURSY SAMOCHODOWE
INŻ. NANOWSKIEGO
Kraków, Czysta 5. — Telefon 4248.
Piszcie o prospekty. Wpisy codziennie.

Humor i satyra.

Z CZASU WOJNY.

— Sierżancie! Za rozpięty płaszcz, zgłoście się do raportu!

— Panie pułkowniku, jak my, szarża, zaczniemy koty drzeć między sobą, to co ci młodsi na to powiedzą?

STAŁA PENSJA — zastępcom do sprzedaży dolarowek i premjówek na raty, udziela poważna instytucja bankowa. Wszelkie dogodności. Oferty kierować do Adm pod „Stała pensja". 8225g

15 ZŁ. dziennie nietrudno zarobić lekką pracą piśmienną. Zgłoszenia firma Carbon Gdynia. 8243g

SŁUŻĄCĄ do wszystkiego (do małżeństwa bezdzietnego) przy gospodarstwie, umiejącą doić krowy i częściowo znającą się na kuchni — na wieś, niebrzydką, zdrową, od 22 do 30 lat, uczciwą i pracowitą, Polkę — od zaraz. Zgłoszenia: Zarząd Lasów Biała, p. Czortków. 8234g

LOKAJ od lat 30 po kawalersku potrzebny zaraz na wieś. Wymagane pierwszorzędne polecenia. — Zgłoszenia: Zarząd dóbr Bukowiec, p. Szczucin koło Tarnowa. 8229g

Posad poszukują

PANI bardzo inteligentna wdowa posiadająca pensję bezwzględnie uczciwa poszukuje posady zarządu domu zamożniejszego do 1—2 osób, bezpłatnie, tylko wikt i mieszkanie oraz dobre traktowanie. Zgłoszenia „Pani" Generalna Ekspedycja Ogłoszeń — Lwów Legjonów 1. 7142k

ROLNIK - LEŚNIK zdolny energ. pierwszorzędna siła, wszechstronna praktyka w kraju zagranicą, chlubnie polecony przyjmie posadę rządcy lub leśnika. Adres Drohobylska Jezupol (Kalisz). 7760g

300 zł. i więcej da energiczny emeryt nauczyciel za wyrobienie posady biurowej magazyniera kontrolera lub nadzorcy w Krakowie. Zgłoszenia pod „Emeryt 450" Adm. Kurjera. 7870g

KIEROWNIK tartaku lat 23 z kilkuletnią praktyką, obeznany z manipulacją drzewa okrągłego, pracą biurową, władający językiem polskim i niemieckim poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod „Energiczny 7928" do Administracji. 7928g

PRZYJMĘ jakiekolwiek zajęcie biurowe na popołudnie 2—3 godzin. Administracja „Omega". 8168g

100 ZŁOTYCH dam natychmiast, kto poszuka od zaraz posady biurowej. Posiadam praktykę biurową. Kurjer „Minimalne wynagrodzenie". 8169g

DYPLOMOWANY absolwent Wyższej Szkoły Handlowej z praktyką nauczycielską i zawodową obejmie kierownictwo szkoły zaraz lub później. Adresować Kurjer „Doświadczony". 8216g

URZĘDNIK gospodarczy Wielkopolanin, kawaler ze szkołą średnią posiadający 10 lat praktyki na intenzywnie prowadzonych gospodarstwach — specjalność hodowla trzody chlewnej (srebrny medal na P. W. K.) obecnie na samodzielnej, niewypowiedzianej posadzie, pragnie zmienić takową dla rozszerzenia zakresu działania. Posadę może objąć według umowy. Reflektuje tylko na posady samodzielne lub pod ogólną dyspozycję jako kawaler z ewentualną możliwością ożenku. Na żądanie poważne referencje. Łaskawe zgłoszenia proszę skierować do Adm. Kurjera Ilustr. Codz. pod „Nr. 8230". 8230g

KASJER — inkasent — maszynista, kawaler przyjmie natychmiast posadę. Administracja „111". 8170g

SZOFER mechanik, sportowiec, absolwent Politechniki, praktyka zagraniczna, były wykładowca i instruktor jazdy szkół szoferskich, język francuski i niemiecki, poszukuje posady najchętniej we Lwowie lub w majątku ziemskim w pobliżu. Administracja Lwów, „Hispano". 169L

MŁODY pomocnik kupiecki (żelaźniak) poszukuje posady od zaraz, względ. 1 listopada 1929. Łaskawe oferty uprasza się nadesłać do Admin. pod „Żelaźniak". 7952g

ZDOLNA krawczyni, szyje wszystko — poszukuje miejsc prywatnych. Zgłoszenia: Kurjer „Szybka". 8187g

MANICURZYSTKA zdolna poszukuje posady. Zgłoszenia z podaniem warunków Marja Rudecka Sambor Mikołaja Reja 13". — 8214g

URZĘDNIK gosp. Poznaniak z kilkuletnią praktyką szkołą roln. poszukuje posady od zaraz lub później. Zgłoszenia uprasza Urbański Grębanin pow. Kępno Wlkp. 8228g

ZARZĄDZAJĄCA gospodyni, młoda, inteligentna, pracowita, energiczna, ukończoną szkołą gospodarczą, odbytą praktyką w jednym z pensjonatów w Krynicy, obecnie na posadzie w majątku ziemskim, znająca się wszechstronnie na gospodarstwie dworskiem, domowem, mleczarstwie, wykwintnej kuchni, zapasach spiżarnianych, chowie drobiu i nierogacizny, zmieni posadę od 1-go listopada, chętnie do majątku, pensjonatu większego lub sanatorjum, jako samodzielna, ewent. pod dyspozycję. Zgłoszenia listowne z podaniem warunków. Dominium Lipno, poczta Włoszczowa, Woj. kieleckie (W. R.). 8239g

MŁODA, inteligentna panna z lepszego domu poszukuje zajęcia w majątku wzgl. dworze, celem wykształcenia się w gospodarstwie domowem. Zajmie się też książkowością. Łaskawe zgłoszenia pod „Skromna" do Kurjera Katowice, Teatralna. — 7162k

MŁODY cukiernik z 5-cio letnią praktyką w pierwszej śląskiej cukierni, zmieni posadę w charakterze pierwszego lub drugiego czeladnika. Łaskawe zgłoszenia pod „Wiedeńska cukiernia" do biura inseratów, Rudolf Pszczolka, Cieszyn. 7157k

KARMELARZ z wieloletnią praktyką w firmach pierwszorzędnych zmieni posadę. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Karmelarz". 8201g

KELNER młody energiczny, szuka posady najchętniej na prowincji. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Kelner". 8212g

MŁODA inteligentna panienka z dobrem poleceniem poszukuje odpowiedniej do dzieci posady jako bona. Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Zieleń". 8203g

ZAKOPANE. Rodowita Paryżanka przyjmie posadę do dzieci w Zakopanem lub okolicy. Skrytka pocztowa 85. 8217g

TYSIĄC ZŁOTYCH I WIĘCEJ da za wyrobienie stałej posady w Krakowie energiczny mężczyzna lat 40 z ukończoną szkołą handlową i 20-letnią praktyką zdolny organizator, kierownik i biuralista. Dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia do Biura ogłoszeń Sienna 12 pod „Dyskrecja". 8175g

SZYJĘ najnowszych modeli suknie damskie płaszcze kostjumy oraz dziecinną garderobę mundurki i fartuszki szkolne po niskich cenach ul. Długa 59 II. p. Oficyny Nr. drzwi 8. — 8173g

KUCHARZ młody, sumienny i pracowity, obznajomiony w swoim fachu, z pierwszorzędnemi świadectwami, poszukuje posady od 15 października do lepszej restauracji lub kasyna oficerskiego. Oferty nadsyłać łaskawie wraz z podaniem warunków do Adm. „Dla kucharza" Żyznów. 8164g

POMOCNIK fryzjerski męski, zna strzyżenie pań, poszukuje posady z całem utrzymaniem od zaraz. — Adres: Stanisław u p. Klęczek. ul. 11 Listopada, naprzeciw wodociągu — Biała. 8165g

Zdolnych zastępców
na nowy wynalazek dla maszyn i samochodów, sprzedaż łatwa, najwyższa prowizja. — Pierwszeństwo mają fachowcy z branży maszyn. — Spieszne zgłoszenia należy wnieść piśmiennie. z podaniem referencji do: 6374k
H. Thiel, Pleszew, Skrzynka pocztowa Nr. 6.

SILVANA
ZEGAREK SZWAJCARSKI NIEDOŚCIGNIONEJ PRECYZJI!
M 6597

Ceny ogłoszeń w dniach powszednich:

za 1 mm w 1 szp. przed tekstem lub wśród artykułu wstępnego	zł. 3.— (str. IV-łamowa)
„ „ w kronice	zł. 2.50 (str. IV-łamowa)
„ „ w nadesłanem	zł. 1.60 (str. IV-łamowa)
„ „ w ogłosz. zw. po tekście	zł. 0.50 (str. VIII-łamowa)
„ „ zwyczajne między drobnemi	zł. 0.75 (str. VIII-łamowa)
Drobne za słowo	zł. 0.25 (str. VIII-łamowa)
„ „ treści matrymonjalnej	zł. 0.30 (str. VIII-łamowa)
„ „ dla poszukujących pracy	zł. 0.10 (str. VIII-łamowa)
Każde ogłoszenie drobne w dzień powszedni, najmniej	zł. 2.50

Ceny ogłoszeń w niedziele i dnie świąteczne:

za 1 mm w 1 szp. przed tekstem lub wśród artykułu wstępnego	zł. 3.75
„ „ w kronice	zł. 5.20
„ „ w nadesłanem	zł. 2.—
„ „ w ogłosz. zw. po tekście	zł. 0.65
„ „ zwyczajne między drobnemi	zł. 1.—
Drobne za słowo	zł. 0.30
„ „ treści matrymonjalnej	zł. 0.40
„ „ dla poszukujących pracy	zł. 0.12
Każde ogłoszenie drobne w niedzielę i dnie świąteczne, najmniej	zł. 3.20

Nekrologi do 60 mm. 60% taniej. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%. Za układ tabelaryczny 50%, za układ kolorowy 100% drożej. Ogłoszenia drobne umieszczamy wyłącznie za gotówkę. Wyrazy wykonane tłustym drukiem liczy się podwójnie.

Redaktor naczelny i wydawca: Marjan Dąbrowski. — Redaktor odpowiedzialny: Jan Stankiewicz. — Zakłady graficzne „Ilustr. Kuryera Codz." — Zarządca Feliks Kerszyński.